

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni prijediplomski studij
Filozofija
(dvopredmetni)**

**Izvedbeni planovi
zimski semestar akademske godine
2022./2023.**

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Logika
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	1.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	<u>Predavanja:</u> srijedom 12.15h - 14h (pauza 13-13.15h), predavaonica 006/106 <u>Seminari:</u> Grupa A: četvrtkom 15.15-17h, predavaonica 401 Grupa B: četvrtkom 17.15-19h, predavaonica 401
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	Prof.dr.sc. Majda Trobok
Kabinet	414
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Srijedom u 14h ili po dogovoru
Telefon	051 265 637
e-mail	trobok@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Dr. sc. David Grčki
Kabinet	427
Vrijeme za konzultacije	Po dogovoru
Telefon	051 265 637
e-mail	dgrcki@uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Što je logika? – uvod. Iskazi, rečenice, propozicije. Argument. Prepoznavanje argumenata: argument i objašnjenje. Deduktivni i induktivni argumenti. Mape argumenata. Dedukcija: kategoričke propozicije i kategorički silogizam. Vennovi i Venn-Eulerovi dijagrami. Logičke pogreške. Teorija skupova osnovni pojmovi. Formalna logika - uvod. Propozicijska logika – uvod.	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Očekuje se da nakon odslušanog predmeta i položenog ispita studenti: - razlikuju osnovne pojmove u teoriji skupova te mogu primijeniti definicije i teoreme u rješavanju zadataka - mogu usporediti i razlikovati iskaze, rečenice i sudove - budu osposobljeni usporediti i razlikovati argumente i objašnjenja - mogu analizirati osnovne značajke deduktivnih i induktivnih argumenata - mogu definirati valjanost (deduktivnog) argumenta te da mogu argumentirano primijeniti Vennove i Venn-Eulerove dijagrame u provjeri valjanost kategoričkih silogizama - mogu usporediti osnovne neformalne logičke pogreške te da budu osposobljeni za argumentiranu uporabu definicija logičkih pogrešaka u analizi pojedinih argumenata - razlikuju osnovne pojmove propozicijske logike (formalna logika)	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	-	-
Aktivno sudjelovanje na vježbama/pisanje zadaća/prisustvo na gostujućim predavanjima	0.6	10
Kontinuirana provjera znanja 1	1.8	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1.8	30
ZAVRŠNI ISPIT	1.8	30
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Položen ispit iz Logike preduvjet je za upis predmeta Simbolička logika.

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti najviše 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Copi, I.M., Cohen, C., *Introduction to Logic*, Macmillan Publishing Company.
Newton-Smith, W.H., *Logic - An Introductory Course*, Routledge.

IZBORNA LITERATURA

Acock, M., 1985, *Informal Logic. Examples and Exercises*, Wadsworth Publishing Company. (log)
 Fogelin R.J. i Sinnott-Amstrong W., 2001, *Understanding Arguments. An Introduction to Informal Logic*, Wadsworth Group/Thomson Learning. (log)
 Gensler, H.J., 2002, *Introduction to Logic*, Routledge. (log + simb)
 Guttenplan, S., 1997, *The Languages of Logic*, Blackwell Publishers Ltd.
 Hodges W., 2001, *Logic. An Introduction to Elementary Logic*, Penguin Books.
 Kamke, E., 1950, *Theory of Sets*, Dover Publications, Inc.
 Kurepa, Đ., 1951, *Teorija skupova*, Školska knjiga Zagreb.
 Lepore, E., 2000, *Meaning and Argument. An Introduction to Logic Through Language*, Blackwell Publishing
 Monk, J.D., 1969, *Introduction to Set Theory*, McGraw-Hill Book Company
 Morse, a.P., 1965, *A Theory of Sets*, academic Press.
 Nolt, J., Royatyn D. i Varzi A., 1998, *Logic - Schaum's Outline Series*, McGraw-Hill
 Pinter, C.C., 1971, *Set Theory*, Addison-Welsey Publishing Company.
 Quine, W. Van O., 1998, *Elementary Logic*, Harvard University Press.
 Smith, P., 2003, *An Introduction to Formal Logic*, Cambridge University Press.
 Tomassi, P., 1999, *Logic*, Routledge.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti **NISU** obavezni prisustvovati nastavi/seminarima.
 Od studenata koji odluče prisustvovati nastavi očekuje se aktivno prisustvo, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane zadaće/obaveze te da znaju osnovne pojmove uvedene na prethodnim nastavnim satima.

Kašnjenja na predavanja nisu dozvoljena.
 Napuštanje predavaonice tijekom nastave nije dozvoljeno.
 Korištenje mobitela za vrijeme nastave nije dozvoljeno.
 Ometanje nastave i ostalih studenata u radu nije dozvoljeno.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta, mobitel

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika izvan nastavnih sati

- osobno na konzultacijama
- putem maila
- putem Merlina
- Webinar soba

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ispit je samo usmeni.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.
 Korištenje literature/bilješki/podataka za vrijeme kolokvija kao i prepisivanje nije dozvoljeno te se u tom slučaju dobiva 0 bodova. Korištenje literature i prepisivanje za vrijeme kolokvija ujedno predstavlja kršenje točke 6.1.1. Etičkog kodeksa za studente/studentice Sveučilišta u Rijeci.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6.2. 20.2.2024. u 10h
Ljetni	18.6. 9.7.2024. u 10h

Jesenski	27.8. i 10.9.2024. u 10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
4.10.2023.	Uvod. Što je logika i uvodni pojmovi
5.10.	Uvod. Što je logika - diskusija
11.10.2023.	Rečenica i propozicija, podjela propozicija i ekvivalentnost sudova
12.10.	Rečenica i propozicija, podjela propozicija i ekvivalentnost sudova – primjeri i rasprava
18.10.2023.	Kategorički sudovi
19.10.	Kategorički sudovi – primjeri/rasprava/zadaci
25.10.2023.	Vennovi dijagrami za kategoričke sudove
26.10.	Vennovi dijagrami za kategoričke sudove – primjeri/rasprava/zadaci
2.11.2023. (seminari)	Ponavljjanje – primjeri/rasprava/zadaci
8.11.2023.	Argument, dijagrami
9.11.	Argument, dijagrami– primjeri/rasprava/zadaci
15.11.2023.	Argument - valjanost
22.11.2023.	Argument - valjanost, kategorički silogizmi
29.11.2023.	1. Kolokvij
30.11.2023. (seminari)	1. Kolokvij – rješenja zadataka i rasprava
6.12.2023.	Provjera valjanosti kategoričkih silogizama, Vennovi dijagrami
7.12.	Provjera valjanosti kategoričkih silogizama, Vennovi dijagrami - primjeri/rasprava/zadaci
13.12.2023.	Provjera valjanosti pomoću Vennovih dijagrama za argumente koji nisu kategorički silogizmi, Logičke pogreške
14.12.	Provjera valjanosti pomoću Vennovih dijagrama za argumente koji nisu kategorički silogizmi, Logičke pogreške - primjeri/rasprava/zadaci
20.12.2023.	Logičke pogreške
21.12.	Logičke pogreške - primjeri/rasprava/zadaci
10.1.2024.	Simbolička logika - logika sudova, alfabet i prijevodi
11.1.	Prijevodi - primjeri/rasprava/zadaci

17.1.2024.	Semantičke tablice
18.1.	Semantičke tablice - primjeri/rasprava/zadaci
24.1.2024.	2. Kolokvij
25.1.2024.	2. Kolokvij – rješenja zadataka i rasprava
Datum pisanja ispravaka odrediti će se naknadno u dogovoru sa studentima (ukoliko bude potrebno pisati ispravke kolokvija)	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći usporediti i razlikovati iskaze, rečenice i sudove.	Što je logika? – uvod. Iskazi, rečenice, propozicije.	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje primjera	Kontinuirane provjere znanja (kolokviji)
Studenti će biti osposobljeni usporediti i razlikovati argumente i objašnjenja te će moći analizirati osnovne značajke deduktivnih i induktivnih argumenata. Uz to, moći će definirati valjanost (deduktivnog) argumenta.	Argument. Prepoznavanje argumenata: argument i objašnjenje. Deduktivni i induktivni argumenti. Mape argumenata.	Demonstracija rješavanja zadataka te rješavanje zadataka Praktičan rad e-učenje	Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima Domaće zadaće Završni, usmeni ispit
Studenti će moći argumentirano primijeniti Vennove i Venn-Eulerove dijagrame u provjeri valjanosti kategoričkih silogizama.	Dedukcija: kategoričke propozicije i kategorički silogizam. Vennovi i Venn-Eulerovi dijagrami.		
Studenti će moći usporediti osnovne neformalne logičke pogreške te će biti osposobljeni za argumentiranu uporabu definicija logičkih pogrešaka u analizi pojedinih argumenata.	Logičke pogreške.		

Studenti će moći razlikovati osnovne pojmove u teoriji skupova te će moći primijeniti definicije i teoreme u rješavanju zadataka.	Teorija skupova – osnovni pojmovi.		
Studenti će moći razlikovati osnovne pojmove propozicijske logike (formalna logika).	Formalna logika - uvod./ Propozicijska logika – uvod.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Uvod u filozofiju		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	1.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	ponedjeljak i utorak nakon nastave točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Doc.dr.sc. Filip Čeč		
	Kabinet	F-424	
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-649	
	e-mail	fcec@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p><u>Smisao života</u>: u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?</p> <p><u>Smrt</u>: je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?</p> <p><u>Sudbina</u>: argumenti za fatalizam</p> <p><u>Sloboda volje</u>: jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?</p> <p><u>Moralna odgovornost</u>: kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?</p> <p><u>Konzekvencijalizam</u>: utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.</p> <p><u>Deontologija</u>: vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.</p> <p><u>Aretička etika</u>: vrline, svodivost vrline.</p> <p><u>Društveni ugovor</u>: amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.</p> <p><u>Znanje</u>: klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.</p> <p><u>Um</u>: jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.</p> <p><u>Bog</u>: doslovno i preneseno shvaćanje religijskog diskursa, evidencijalizam i fideizam, argumenti za postojanje boga, Eutifronova dilema, presumpcija ateizma, <i>fine tuning</i> argument i antropički princip.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji religije.</p> <p>Student će biti u stanju primijeniti Eutifronovu dilemu.</p>			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2		
Kontinuirana provjera znanja	1	30	
1			

Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	2	40
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

B. Berčić: Filozofija 1 i Filozofija 2, IBIS-grafika, Zagreb, 2012.

http://www.ibis-grafika.hr/ibisStaticBak/download/Bercic_Filozofija_e-izdanje.pdf

IZBORNA LITERATURA

Thomas Nagel: Što sve to znači?, KruZak, Zagreb, 2002.

Nigel Warburton: Filozofija - osnove, KruZak, Zagreb, 1999.

Simon Blackburn: Poziv na misao, AGM, Zagreb, 2002.

Harry Frankfurt: Kenjaža, Algoritam, Zagreb, 2006.

Cornman, Lehrer & Pappas: Philosophical Problems and Arguments – An Introduction, Hacket Publishing Co, 1992.

John Hospers: An Introduction to Philosophical Analysis, London, 1977.

Robert M. Martin: There Are Two Errors In The Title Of This Book, a sourcebook of philosophical puzzles, paradoxes and problems, Ontario, Canada, 1992.

Jonathan Westphal: Philosophical Propositions, Routledge, 1998.

Thomas Mautner: The Penguin Dictionary of Philosophy, Penguin Books, 2000.

Simon Blackburn: Oxford Dictionary of Philosophy, Oxford University Press, 1996.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 75% predavanja. Studenti su dužni izložiti seminarski rad. Neizvršavanje obaveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova. Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka i na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-mail, konzultacije, oglasna ploča, usmeno na nastavi.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-mail, konzultacije, usmeno na nastavi.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Vidi pod sustav ocjenjivanja.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači

stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	29.1./12.2./12h
Ljetni	17.6./8.7./12h
Jesenski	26.8./9.9./12h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	<u>Uvodno predavanje</u>
2.	<u>Smisao života</u> ; u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?
3.	<u>Smrt</u> ; je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?
4.	<u>Sudbina</u> ; argumenti za fatalizam.
5.	<u>Sloboda volje</u> ; jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?
6.	<u>Moralna odgovornost</u> ; kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?
7.	<u>Konzekvencijalizam</u> ; utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.
8.	<u>Deontologija</u> ; vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.
9.	<u>Aretička etika</u> ; vrline, svodivost vrlina.
10.	<u>Društveni ugovor</u> ; amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.
11.	<u>Znanje</u> ; klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.
12.	<u>Stvarnost</u> ; Realizam, Antirealizam
13.	<u>Um</u> ; jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.
14.	<u>Bog</u> ; Eutifronova dilema, Stratonička presumpcija, <i>fine-tuning</i> argument, Pascalova oklada
15.	<u>Ponavljanje za ispit</u>

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.	Epikurov i Lukrecijev argument protiv straha od smrti.	Predavanja, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, usmeni ispit.
Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.	Konzekvencijalizam, deontologija i aretička etika.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.	Determinizam, kompatibilizam, libertarijanizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.	Naturalizam, emotivizam, intuicionizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.	Fizikalizam, dualizam, funkcionalizam, biheviorizam.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Estetika		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)		
Semestar	3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu Napomena: zbog konferencijskih obveza, predviđa se da će se dio nastavnih jedinica odraditi izvan redovnog rasporeda		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović		
	Kabinet	425	
	Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon	051/265-639	
	e-mail	ividmar@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš		
	Kabinet	426	
	Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon	051 264 640	
	e-mail	anag@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Nastava na kolegiju Estetika organizirat će se oko dva tematska područja. Na predavanjima ćemo se baviti estetikom kao filozofskom disciplinom. Tematske jedinice koje će se obrađivati uključuju povijesni razvoj estetike, značenje termina estetika, odnos estetike prema drugim filozofskim disciplinama, centralne pojmove estetike (estetska svojstva, estetsko iskustvo, estetski sudovi), pitanja ljepote, uzvišenog i ružnog, pitanja ukusa, estetskih sudova i nesuglasja, genijalnosti i kreativnosti. Razmotrit ćemo najznačajnije estetičare od Platona, preko britanskih empirista i njemačkih racionalista, zaključno s teorijama iz suvremene estetike koje podrazumijevaju empirijske i kognitivističke pristupe estetici.</p> <p>Na seminarima ćemo se posvetiti estetici u onom njenom segment u kojem se ona poklapa s temama iz filozofije umjetnosti. U ovom djelu naglasak je na problemu definicije umjetnosti i umjetničkog djela, obrađuju se tradicionalne definicije umjetnosti poput reprezentacionalističke, ekspresivističke i formalističke definicije, zatim analiza umjetnosti kroz pojam estetskog iskustva, te tri moderna pristupa problemu određenja umjetnosti (teorija otvorenog pojma, institucionalna teorija i povijesna teorija umjetnosti).</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Kolegij studentima pruža iscrpan konglomerat znanja o estetici kao filozofskoj disciplini na način da ih kroz kritički, povijesno-problemski pristup analizi pojma umjetnosti senzibilizira za efikasnije i kompetentnije razumijevanje umjetničkih, kreativnih praksi.</p> <p>Ukoliko ispuni sve obaveze unutar kolegija, te položi završni ispit, student/ica će biti u stanju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Objasniti i analizirati temeljne estetske pojmove 2. Razlikovati ključne pravce unutar povijesne rasprave o estetici 3. Objasniti i analizirati različita stajališta o estetici koja su zastupali teoretičari umjetnosti od antike do postmodernizma 4. Analizirati i objasniti tekstove u kojima su aplicirane pojedine estetičke teorije 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2		
Kontinuirana provjera znanja 1 – kolokvij predavanja	2,5	25%	
Kontinuirana provjera znanja 2 – kolokvij seminari		25%	
ZAVRŠNI ISPIT	1,5	50%	
UKUPNO	6	100	

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kontinuirana provjera znanja na kolegiju Estetika provodit će se kroz dva kolokvija i na završnom ispitu. Kolokvij 1 pokrivat će prvi dio gradiva predavanja, a na njemu će biti moguće ostvariti maksimalno 25 ocjenskih bodova. Kolokvij 2 pokrivat će gradivo prvog dijela seminara a na njemu će biti moguće ostvariti maksimalno 25 ocjenskih bodova. Završni ispit obuhvaćat će gradivo predavanja i seminara, a na njemu će biti moguće ostvariti maksimalno 50 ocjenskih bodova. Svi kolokviji i završni ispit sastojat će se od zadataka objektivnog tipa, zadataka alternativnoga izbora, nadopunjavanja, esejskih pitanja, te pitanja kojima je cilj provjeriti razumijevanje izvornih tekstova.

Studenti koji ne pristupe kolokviju ili koji ne ostvare dovoljan broj bodova za prolaz moći će pristupi jednom terminu ispravka koji će se osigurati prije kraja semestra izvan termina nastave. Za izlazak na završni ispit, studenti moraju položiti oba kolokvija.

- Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Predavanja:

Kant, *Kritika moći suđenja*

Saito Yuriko, 2008, *Everyday Aesthetics*, Oxford University press (izbor)

Nanay Bence, Don Lopez, Nick Riggle, 2022, *Aesthetic Life and Why it Matters*, Oxford UP

Semianri:

Platon, *Država* III, X

Aristotel, *Poetika*

David Hume, *O mjerilu ukusa*

Arthur Danto, *Preobražaj svakidašnjeg*

Roland Barthes, *Smrt autora*

Noel Carroll, *Philosophy of Art* (skripta)

IZBORNA LITERATURA

Feagin S. & P. Maynard, *Aesthetics*, OUP

Goodman N. (2002/1976), *Jezici umjetnosti*, Kruzak

Lamarque P. & S.H. Olsen (2008), *Aesthetics and the Philosophy of Art*, OUP

Nanay B. (2016), *Aesthetics as philosophy of perception*, OUP

Kivy P. (2001), *The Possessor and the Possessed*, OUP .

Kivy P. (2015), *De Gustibus: Arguing About Taste and Why We Do It*, OUP

Davies S. (2012), *The Artful Species*, OUP

Currie Greg, M. Kieran, A. Meskin & J. Robson, ur. (2014), *Aesthetics and the Sciences of Mind*, OUP (izbor)

Boden M. (2004), *The Creative Mind: Myths and Mechanisms*, Routledge

Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva* (2. Poglavlje)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave (predavanja i seminari) je obavezno, izuzev u opravdanim okolnostima. U slučaju izostanka, liječnička ispričnica mora se donijeti na prvi idući sat; u slučaju većeg broja izostanaka, kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 3000 riječi.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; oglasna ploča Odsjeka za filozofiju, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta; konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno, po potrebi usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	1./15.2./ 8,30h
Ljetni	20.6./4.7./ 8,30h
Jesenski	30.8./13.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
	Predavanja
1.	Estetika kao filozofska disciplina
2.	Osnovni problemi estetike: estetska svojstva, estetski sudovi i estetsko iskustvo
3.	Povijesni razvoj estetike: antika i srednji vijek
4.	Povijesni razvoj estetike: empirizam i racionalizam
5.	Kant
6.	Kant
7.	Kant
8.	Kant
9.	Kant
10.	Kolokvij
11.	Estetika nakon Kanta (kontinentalni i analitički razvoj)
12.	Osnovni problemi suvremene estetike: ljepota
13.	Osnovni problemi suvremene estetike: kreativnost i stil
14.	Estetika svakodnevnog
15.	Estetika okoliša
	Seminari
1.	Uvod u seminarski dio nastave i dogovor oko rada
2.	Platon, Država III, IV, X
3.	Aristotel, Poetika
4.	Aristotel, Poetika
5.	Hume, O mjerilu ukusa
6.	Barthes, Smrt autora
7.	Kolokvij
8.	Suvremena rasprava o umjetnosti - uvod
9.	Umjetnost i reprezentacija
10.	Danto, Preobražaj svakidašnjeg (izbor)
11.	Danto, Preobražaj svakidašnjeg (izbor)
12.	Umjetnost i ekspresija
13.	Umjetnost i forma
14.	Umjetnost kao otvoreni pojam/Institucionalna teorija
15.	„Why beauty matters?“

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti i analizirati temeljne estetske pojmove	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave,	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata

		konceptualne mape	na seminarima
Razlikovati ključne pravce unutar povijesne rasprave o estetici	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Objasniti i analizirati različita stajališta o estetici koja su zastupali teoretičari umjetnosti od antike do postmodernizma	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima
Analizirati i objasniti tekstove u kojima su aplicirane pojedine estetičke teorije	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na seminarima

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Epistemologija
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	DA
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-644
e-mail	prijic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Marko-Luka Zubčić
Kabinet	F-417
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	091 538 4802
e-mail	mlzubcic@gmail.com
Model izvođenja nastave u ak. god. 2023./2024.	Nastava će se izvoditi u učionici.
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s temeljnim pojmovima teorije spoznaje: znanje, istina, opravdanje, vjerovanje te s temeljnim tradicionalnim problemima teorije spoznaje: izvor spoznaje, sposobnosti spoznaje, doseg spoznaje, izvjesnost spoznaje 2. Upoznavanje s klasičnim povijesno-filozofskim problemima teorije spoznaje, spoznajno-teorijskim pozicijama i njihovim predstavnicima: empirizam F. Bacona, J. Locke, G. Berkeley, D. Hume i T. Reid, racionalizam R. Descartesa i G.W. Leibniza, teorija spoznaje I. Kanta, iracionalizam A. Augustina i A. Schopenhauera, apriorizam (od Platona do J.Fodora i N.Chomskog i dr. 3. Skepticizam: antički i moderni skepticizam (Piron, Agripa, R. Descartes, D. Hume, B. Stroud, P. Unger), vrste skepticizma; princip zatvorenosti (G.E. Moore); skepticizam i naturalizam (D. Hume, L. Wittgenstein, P. Strawson); teorije relevantnih alternativa (J.L. Austin, R. Nozick, A. Goldman), kontekstualizam (K. DeRose, S. Cohen), relativizam (M. Williams, S. Stich), semantički pristupi (H. Putnam, D. Davidson). 4. Deskriptivna i normativna epistemologija: unutar normativnog pristupa upoznavanje s problematikom teorije opravdanja i teorija istine; teorije opravdanja - koherentizam (W.O.Quine, K. Lehrer, L. Bonjour i dr.), fundacionalizam (A. J. Ayer, W. Alston, C.I. Lewis i dr.) i relijabilizam (F. Dretske, D.M.Armstrong, A.I.Goldman i dr.) Teorije istine (korespondencijska, koherentistička, deflacijska teorija istine, pragmatička teorija istine, verifikacionistička i dr.); internalizam i eksternalizam (D. Armstrong, A.I.Goldman, R. Chisholm, K. Lehrer, H. Kornblith). 5. Naturalizam i normativizam u epistemologiji: projekt naturaliziranja epistemologije (W.O.Quine, F.Dretske, Ph. Kitcher, A.Goldman i dr.); odnos epistemologije i prirodnih znanosti; normativizam i deontološki pristup (J. Kim, L. Bonjour, R. Chisholm i dr.); epistemologija vrline (E. Sosa, L. Zagzebski) 6. Problem realizma i anti-realizma (idealizma) u spoznajnoj teoriji: metafizički i epistemološki realizam i anti-realizam, mogućnost istinite i objektivne spoznaje vanjskog svijeta, subjektivni doprinos, projekcija (J. Locke, G. Berkeley, I. Kant, H. Reichenbach, H. Putnam, S. Blackburn, M. Devitt, C.Wright, R. Fumerton i dr.) 7. Razmatranje spoznajnih sposobnosti ili mehanizama spoznaje: percepcija, zaključivanje, memorija, intuicije, svijest, svjedočanstvo; ekološki pristup objašnjenju percepcije J.J.Gibsona, kognitivistička teorije percepcije R.L.Gregoryja, modularna teorija percepcije J. Fodora, teorija dvostrukog aspekta J. Normana, kauzalna teorija percepcije H.P. Gricea, direktni i indirektni realizam; teorije o apriornoj spoznaji S.A. Kripkea, Ph. Kitchera i dr., teorije o memoriji M. Dummeta i T. Burgea, teorije o introspekciji T. Burgea, P. Boghossiana; teorije racionalnosti D.Davidsona, R.Chisholma, S. Sticha, J. Elstera i dr., heuristika Khanemana - Tverskog, i dr.) 8. Socijalna epistemologija: A.I. Goldman, Strogi program (D.Bloor, B.Barnes, S. Shapin), narav i spoznajno-teorijski status svjedočanstva (D.Hume, Th.Reid, R.Descartes, J.Locke, C.A.J. 	

<p>Coady, T. Burge, M. Dummett, A. Plantinga, i dr.), razmatranje problema racionalnog konsenzusa u znanosti i društvu (C. Wagner i K.Lehrer), epistemologija neslaganja (J. Lackey, E. Sosa) i dr.</p> <p>9. Razrada skupine posebnih problema: sintetički i analitički sudovi (I.Kant, Bečki krug, W.O.Quine), intencionalnost (J. Searle), definicija znanja (E. Gettier, R. Nozick), evolucijska spoznajna teorija (K. Popper, Campbell, E.Sober, S.Stich), racionalnost emocija (R. de Sousa), odnos teorije spoznaje i filozofije znanosti, metodologije i logike i dr.</p> <p>10. Epistemologija vrline i napuštanje monizma istine: pluralizam epistemičkih vrijednosti (J. Kvanvig, D. Prichard), promjena normativnog cilja i uvođenje evaluacije epistemočkog agenta i njegovih epistemoloških vrлина/mana (L. Zagzebski, E. Sosa)</p> <p>11. Epistemička demokracija: epistemičko opravdanje demokracije, odnošenje epistemički kvalitetnih odluka, epistemičke vrline institucija i dr. (R. Goodin i K. Spiekerman)</p> <p>12. Posebne epistemologije (feministička epistemologija, moralna epistemologija, politička epistemologija i sl.) i primijenjena/regulativna epistemologija (M. Fricker, C. MacKinnon, L. Anthony, E. Anderson, H. Landemore, Roberts & Woods i dr.)</p>

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Student/studentica će nakon položenog ispita biti u stanju:

1. objasniti temeljne epistemološke pojmove: znanje, istina, opravdanje
2. opisati i usporediti različite izvore spoznaje (percepcija, razum, svijest, memorija, svjedočanstvo)
3. opisati i usporediti realizam i anti-realizam u epistemologiji
4. objasniti u čemu se sastoji pozicija skepticizma i moguće odgovore na skeptički izazov
5. objasniti i usporediti tradicionalne teorije opravdanja (fundacionalizam, koherentizam, relijabilizam)
6. objasniti razliku između evidencijalizma i eksternalizma
7. objasniti i usporediti teorije istine
8. objasniti Gettierov problem i moguća rješenja
9. objasniti odnos deskriptivne i normativne epistemologije
10. analizirati razliku između skepticizma i relativizma
11. opisati i objasniti odnos između individualne i socijalne epistemologije

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	-
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	2	40
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Napomena: Studenti imaju mogućnost pohađanja organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) i aktivnosti koje su vezana za sadržaj kolegija ili koje predlaže nositelj kolegija. Pohađanjem organiziranih događanja (predavanja, radionice, ljetne škole, konferencije) studenti mogu ostvariti bodove koji mogu biti uključeni u konačno bodovanje svih aktivnosti koje student ima obvezu ispuniti da bi položio kolegij. U obzir će se uzeti maksimalno 3 aktivnosti u kojima student sudjeluje, a svaka aktivnost nosi 2 ocjenska boda.

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave i uključena je u redovitu satnicu.

Tijekom semestra pišu se dva kolokvija/provjere znanja: prvi nakon prve cjeline obrađenog nastavnog sadržaja na predavanjima, a drugi na kraju semestra koji se odnosi na nastavne sadržaje obrađene na seminarima. Oba kolokvija su u pisanoj formi i sastoje se od zadataka objektivnog tipa, višestrukog izbora i analize teksta. Na svakoj provjeri znanja moguće je ostvariti ukupno trideset bodova ili ukupno 60% ocjenskih bodova.

Popravci kolokvija se organiziraju pri kraju semestra izvan redovite nastave.

Završni ispit obuhvaća pismeni rad u formi eseja na izabranu (između predloženih) tema. Na završnom ispitu moguće je ostvariti ukupno 40 bodova ili 40% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- Johnatan Dancy: *Uvod u suvremenu spoznajnu teoriju*, Zagreb, Hrvatski sudiji, 2001
- J. Greco i E. Sosa (ur.), *Epistemologija: Vodič u teorije znanja*, Zagreb, Jesenski i Turk, 2004.
- Snježana Prijić: *Oko i svijet*, Rijeka, 1995.
- Snježana Prijić-Samaržija: *Društvo i spoznaja*, Zagreb, 2000.
- Snježana Prijić Samaržija: *Democracy and Truth*, Udine, Mimesis International, 2020.

IZBORNA LITERATURA

- Robert Audi: *Epistemology: A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, London, Routledge, London, 2011.
- Michael Huemer: *Epistemology: Contemporary Readings*, Routledge, London, 2022.
- Rene Descartes: *Meditacije o prvoj filozofiji*, u E. Husserl, *Kartezijanske meditacije*, Zagreb, SSO, 1975.
- John Locke: *Ogled o ljudskom razumu I i II*, Beograd, Kultura, 1962.
- David Hume: *Istraživanje o ljudskom razumu*, Zagreb, Naprijed, 1988
- George Berkeley: *Odabrane filozofske rasprave (Rasprava o načelima ljudske spoznaje, Tri dijaloga između Hylasa i Philonousa)*, Zagreb, KruZak, 1999.
- Gottfried Wilhelm Leibniz: *Novi ogled o ljudskom razumu*, Sarajevo, Veselin Masleša, 1986.
- Platon: *Država*, Zagreb, Liber, 1977.
- Platon: *Teetet*, u Platon, *Phileb i Teetet*, Zagreb, Naprijed, 1979.
- Platon, *Menon*, Beograd, BIGZ, 1970.
- Aristotel: *O duši*, u Aristotel: *O duši/Nagovor na filozofiju*, Zagreb, Naprijed, 1987.
- I. Kant: *Kritika čistog uma*, Zagreb, Matica Hrvatska, 1987.
- L. Wittgenstein: *Filozofska istraživanja*, Zagreb, Nakladni Zavod Globus, 1998.
- W. O. Quine: *Riječ i predmet*, Zagreb, KruZak, 1999.
- T. Kuhn: *Struktura znanstvenih revolucija*, Zagreb, Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, 1999.
- W. James: *Pragmatizam*, Zagreb, Ibis grafika, 2001.
- G.E. Moore, "The Defence of Common Sense", London, *Contemporary British Philosophy*, 1925.
- T. Reid, *Inquiry and Essays*, u R. E. Beanblossom i K. Lehrer (ur.), Hackett Publishing Company, Indianapolis, 1983.
- J. Kim & E. Sosa (ur.), *Epistemology: An Antology*, London, Blackwell, 2000
- S. Bernecker & F. Dretske (ur.), *Knowledge: Readings in contemporary epistemology*, Oxford, Oxford University Press, 2000
- Linda M. Alcoff (ur.), *Epistemology: The Big Questions*, London, Blackwell, 1998

Dopunska literatura:

- Barnes, B. and Bloor, D., (1982), "Relativism, Rationalism, and the Sociology of Knowledge" in M. Hollis and S. Lukes (eds.), *Rationality and Relativism*. Cambridge, MA: MIT Press.
- BonJour, L., (1985), *The Structure of Empirical Knowledge*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brady, M. S. and Pritchard, D. H. (eds.), (2003), *Moral and Epistemic Virtues*. Oxford: Blackwell.
- Brady, M. and Fricker, M. (eds.), (2016), *The Epistemic Life of Groups: Essays in the Epistemology of Collectives*, Oxford: Oxford University Press.
- Coady, C.A.J., (1992), *Testimony*, Oxford: Oxford University Press.
- Cohen, S., (1986), "Knowledge and Context." *Journal of Philosophy*, 83: 574-583.
- Elster, J., (1983), *Sour Grapes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Foucault, M. (1991). *Discourse and Truth: The Problematizations of Parrhesia*, J. Pearson (ed.), Evanston; Northwestern University Press.

<ul style="list-style-type: none"> • Fricker, E.(1987), "The Epistemology of Testimony." <i>Aristotelian Society Supplementary</i> LXI:57-83. • Fricker, M., (2007), <i>Epistemic Injustice</i>, Oxford: Oxford University Press. • Goldman, A. I., (1986), <i>Epistemology and Cognition</i>, Cambridge, MA: Harvard University Press. • Goldman, A. I., (1999), <i>Knowledge in a Social World</i>. Oxford: Oxford University Press. • Goodin, E.R. i Spiekerman, K. (2018), <i>An Epistemic Theory of Democracy</i>, Oxford: Oxford University Press. • Haddock, A., Millar, A. and Pritchard, D. (eds.), (2009), <i>Epistemic Value</i>, Oxford: Oxford University Press. • Haddock, A., Millar, A. and Pritchard, D. (eds.), (2010), <i>Social Epistemology</i>, Oxford: Oxford University Press. • Kitcher, P., (2011), <i>Science in a Democratic Society</i>, Amherst, New York: Prometheus Books. • Kuhn, T., (1962), <i>The Structure of Scientific Revolutions</i>, Chicago: University of Chicago Press. • Kvanvig, J. L., (2003), <i>The Value of Knowledge and the Pursuit of Understanding</i>, Cambridge: Cambridge University Press. • Lackey, J. and Sosa E. (eds.), (2006), <i>The Epistemology of Testimony</i>, Oxford: Oxford University Press. • Lackey, J. and Sosa E. (eds.), (2006), <i>The Epistemology of Testimony</i>, Oxford: Oxford University Press. • Lehrer, K. and Wagner, C., (1981), <i>Rational Consensus in Science and Society</i>, Dordrecht, Reidel. • Levy, N. and Alfano, M. (2020), Knowledge From Vice: Deeply Social Epistemology. <i>Mind</i> 129/515: 887-915. • Longino, H., (2002), <i>The Fate of Knowledge</i>, Princeton: Princeton University Press. • Popper, K., (1962), <i>Conjectures and Refutations: The Growth of Scientific Knowledge</i>, New York, Basic Books. • Rorty, R., (1979), <i>Philosophy and the Mirror of Nature</i>, Princeton: Princeton University Press. • Shapin, S., (1994), <i>A Social History of Truth</i>. Chicago: University of Chicago Press. • Sosa, E., (2007), <i>A Virtue Epistemology</i>. Oxford: Oxford University Press. • Wittgenstein, L., (1969), <i>On Certainty</i>, ed. G.E.M. Anscombe and G.H. von Wright, Oxford: Basil Blackwell. 	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
<ul style="list-style-type: none"> • E-kolegij na platformi Merlin • Mrežne stranice Fakulteta, tj. Odsjeka za filozofiju • Oglasne ploče Odsjeka za filozofiju • Elektronička pošta • Tajništvo Odsjeka za filozofiju 	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
<ul style="list-style-type: none"> • E-kolegij na platformi Merlin • Konzultacije • Elektronička pošta 	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pisani ispit (on-situ ili on-line/e-kolegij)	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	5./19.2./ 16h
Ljetni	20.6./4.7./ 8,30h
Jesenski	30.8./13.9./ 9h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME – učionička nastava/on line nastava
1.	Uvod: Povijest epistemologije

2.	Znanje: Vjerovanje, opravdanje, istina
3.	Izvori vjerovanja/opravljanja: percepcija
4.	Izvori vjerovanja/opravljanja: razum (racionalnost i heuristike)
5.	Izvori vjerovanja/opravljanja: svijest i intuicija
6.	Izvori vjerovanja/opravljanja: memorija
7.	Izvori vjerovanja/opravljanja: svjedočanstvo
8.	Realizam i antirealizam/mogućnost istinite spoznaje svijeta
9.	Teorije istine i relativizam
10.	Kolokvij 1
11.	Epistemologija vrlina
12.	Epistemologija neslaganja
13.	Socijalna epistemologija
14.	Epistemička demokracija
15.	Završna diskusija i priprema za ispit

NAZIV TEME (SEMINAR) – učionička nastava

1.	Uvod: dogovor oko načina rada, upoznavanje sa sadržajem kolegija Analiza znanja: trodijelna definicija Studije slučaja javnog opravdanja: metodologija
2.	Definicija znanja - Platon: Teetet
3.	Definicija znanja - Gettier i problemi s trodijelnom definicijom (E. Gettier: Je li opravdano istinito vjerovanje znanje?)
4.	Teorije opravdanja - fundacionalizam, koherentizam i relijabilizam
5.	Teorije opravdanja - neslaganje, mane i epistemički sustavi (N. Levy and M. Alfano: Znanje iz mane: Duboko društvena epistemologija)
6.	Kolokvij 2
7.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Skepticizam
8.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Relativizam
9.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Relijabilizam
10.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Lažne vijesti (Fake news) – Pragmatizam
11.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Klimatske promjene – Skepticizam
12.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Klimatske promjene – Relijabilizam
13.	Studija slučaja opravdanja javnih politika: Klimatske promjene – Pragmatizam
14.	Završna diskusija i priprema za ispit

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Ishod 1. objasniti temeljne epistemološke pojmove: znanje, istina, opravdanje	1-9	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu,	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 2. opisati i usporediti različite izvore spoznaje (percepcija, razum, svijest, memorija, svjedočanstvo)	2,3,4,7,9	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 3. opisati i usporediti realizam i anti-realizam u epistemologiji	6,7	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej

Ishod 4. objasniti u čemu se sastoji pozicija skepticizma i moguće odgovore na skeptički izazov	1, 2, 3, 4, 5,6	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 5. objasniti i usporediti tradicionalne teorije opravdanja (fundacionalizam, koherentizam, relijabilizam)	5,6, 7,8,	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 6. objasniti razliku između evidencijalizma i eksternalizma	7, 8,9	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 7. objasniti i usporediti teorije istine	1,2,3,4	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 8. objasniti Gettierov problem i moguća rješenja	1,3	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 9. objasniti odnos deskriptivne i normativne epistemologije	5,6,7	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 10. analizirati razliku između skepticizma i relativizma	1,3	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej
Ishod 11. opisati i objasniti odnos između individualne i socijalne epistemologije	6,7,8	Predavanje i seminar analiziranje filozofskih tekstova, rad na tekstu	Kolokviji, završni ispit - esej

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija kao sustav. Povijest klasičnog njemačkog idealizma		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni)		
Semestar	5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Predrag Šustar		
	Kabinet	F-413	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	265-795	
	e-mail	psustar@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Doc.r. sc. Zdenka Brzović		
	Kabinet	F-413	
	Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon		
	e-mail	zdenka@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Cilj ovog kolegija je upoznavanje s Kantovom epistemologijom i filozofijom znanosti te primjenom istih na ostale filozofske discipline. Ukazat ćemo na one probleme, gledišta i argumente ove filozofske tradicije koji se nadopunjavaju s temama iz recentne filozofije znanosti te srodnih disciplina. Analizirat ćemo odgovarajuće dijelove <i>Kritike čistoga uma</i>, <i>Kritike moći suđenja</i>, <i>Prolegomena</i> te manjih spisa iz Kantovog kritičkoga razdoblja. Također, kontinuirano ćemo pratiti najnovije doprinose ovoj raspravi u suvremenoj filozofiji znanosti te srodnim istraživačkim područjima.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>1) poboljšati razumijevanje ovog razdoblja povijesti filozofije s obzirom na analitičko usmjerenje Odsjeka za filozofiju;</p> <p>2) povezati recentne rasprave u filozofiji, prije svega u epistemologiji i filozofiji znanosti, i srodnim disciplinama, s odgovarajućim teorijama koje su obilježile Kantovo i post-kantovsko razdoblje;</p> <p>3) najvažnije, podizanje razine samostalnosti studenta u istraživačkom radu unutar filozofije tijekom izrade seminarskog rada.</p>			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave			
Kolokvij	1.00	15	
Aktivnost na nastavi	1.00	15	
Seminarski rad	3.00	50	
ZAVRŠNI ISPIT	1.00	20	
UKUPNO	6.00	100	
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		

1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A. Breitenbach and M. Massimi (eds) (2017), <i>Kant and the Laws of Nature</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 2. R. Kukla (ed.) (2006), <i>Aesthetics and Cognition in Kant's Critical Philosophy</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 3. H. Ginsborg (2013), <i>Kant's Aesthetics and Teleology</i>, "Stanford Encyclopedia of Philosophy" (on-line; free access). 4. P. Godfrey-Smith (2014), <i>Philosophy of Biology</i>, Princeton University Press, Princeton. 5. I. Kant (1790 [1976]), <i>Kritika moći suđenja</i>, prev., Naprijed, Zagreb. 6. I. Kant (1783 [1953]), <i>Prolegomena za svaku buduću metafiziku</i>, prev. u ID., <i>Dvije rasprave</i>, Matica hrvatska, Zagreb. 7. I. Kant (1781/1787 [1984]), <i>Kritika čistoga uma</i>, prev., Matica hrvatska, Zagreb. 8. S. Körner (1955), <i>Kant</i>, Penguin, Harmondsworth, England. 9. J. V. Buroker (2006), <i>Kant's 'Critique of Pure Reason': An Introduction</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 10. G. Dicker (2004), <i>Kant's Theory of Knowledge: An Analytical Introduction</i>, Oxford University Press, Oxford-New York. 	
IZBORNA LITERATURA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. D. Barbarić (ur.) (1998), <i>Filozofija njemačkog idealizma</i>, Hrestomatija filozofije sv. 6, Zagreb. 2. A. Breitenbach and M. Massimi (eds) (2017), „Laws of Nature: Historical and Contemporary Perspectives“, <i>The Monist</i> (100), special issue. 3. I. Goy and E. Watkins (eds) (2014), <i>Kant's Theory of Biology</i>, W. de Gruyter, Berlin-New York. 4. P. Šustar (2019), <i>Harmonia mundi. Kantova teorija empirijske spoznaje</i>, Filozofski fakultet-Sveučilište u Rijeci, Rijeka. <p>NAPOMENA: Tijekom nastave, ali i za potrebe studentskih seminarskih radova bit će korištena i dodatna literatura, s naglaskom na recentnim radovima objavljenim u vodećim časopisima na ovom i srodnim područjima filozofije znanosti, filozofije biologije i epistemologije općenito. Nastava i seminarski radovi zasnivat će se na unaprijed i točno određenim dijelovima primarne, sekundarne literature te, dodatno, priručne literature (primjerice, <i>A Kant Dictionary</i> i sl.).</p>	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su dužni pohađati predavanja i seminare. Mogući su izostanci u okviru <i>Pravilnika</i> .	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
<ul style="list-style-type: none"> • preko <i>Merlina</i>; • preko mrežnih stranica Fakulteta; • preko zajedničke e-pošte studenata; 	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
<ul style="list-style-type: none"> • u terminima konzultacija te po dogovoru; • preko <i>Merlina</i>; • putem e-pošte; 	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno; usmeno	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p> <p>NAPOMENA: studenti moraju na satu imati obrađene tekstualne predloške koji su planirani za određeni sat predavanja i seminara. Aktivnost na nastavi evidentira se i vrednuje.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	8./22.2./ 14h
Ljetni	13.6./11.7./14h
Jesenski	29.8./12.9./14h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME

1.	Uvod u sadržaj kolegija
2.	Kantov kritički projekt
2.	Seminar: Izrada seminarskih izlaganja i, posebice, radova
3.	Kopernikanski obrat
3.	Seminar: korištenje primarnih i sekundarnih izvora
4.	Kantova filozofija uma
4.	Seminar: Mogućnost metafizike
5.	Kantova filozofija znanosti
5.	Seminar: a priori/a posteriori, analitičko/sintetičko (1)
6.	A priori/a posteriori, analitičko/sintetičko (2)
6.	Seminar: osjetilnost
7.	Prostor i vrijeme
7.	Seminar: osjetilni uvjeti iskustva: prostor i vrijeme (sekundarna literatura)
8.	Kantova teorija empirijske spoznaje: pregled
8.	Seminar: osjetilni uvjeti iskustva: prostor i vrijeme (sekundarna literatura)
9.	Razum-um-moć suđenja
9.	Seminar: Metafizička dedukcija kategorija
10.	Kolokvij
10.	Seminar: Transcendentalna dedukcija kategorija
11.	Zakoni, mehanizmi i modeli
11.	Seminar: uzročnost
12.	Kantova tipologija zakona prirode
12.	Seminar: phenomena i noumena
13.	A priori zakoni prirode
13.	Seminar: pobijanje idealizma
14.	Empirijski zakoni prirode i zaključne napomene o Kantovoj teoriji spoznaje
14.	Seminar: zaključak o Kantovom transcendentnom idealizmu

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Poboljšati razumijevanje ovog razdoblja povijesti filozofije s obzirom na analitičko usmjerenje Odsjeka za filozofiju;	Sve teme pokriveno kolegijem	Predavanja, individualni rad, seminarska izlaganja, rad na tekstu	Pismeni ispit
Povezati recentne rasprave u filozofiji, prije svega u epistemologiji i filozofiji znanosti, i srodnim disciplinama, s odgovarajućim teorijama koje su obilježile Kantovo i post-kantovsko razdoblje;	Sve teme pokriveno kolegijem	Predavanja, individualni rad, seminarska izlaganja, rad na tekstu	Usmeni ispit
Podizanje razine samostalnosti studenta u istraživačkom radu unutar filozofije tijekom izrade seminarskog rada.	Odabrane teme prema izboru studenta	Rad na tekstu, individualni rad, mentorski rad	Usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija kao sustav. Povijest klasičnog njemačkog idealizma		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni)		
Semestar	5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Predrag Šustar		
	Kabinet	F-413	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	265-795	
	e-mail	psustar@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Doc.r. sc. Zdenka Brzović		
	Kabinet	F-413	
	Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon		
	e-mail	zdenka@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Cilj ovog kolegija je upoznavanje s Kantovom epistemologijom i filozofijom znanosti te primjenom istih na ostale filozofske discipline. Ukazat ćemo na one probleme, gledišta i argumente ove filozofske tradicije koji se nadopunjavaju s temama iz recentne filozofije znanosti te srodnih disciplina. Analizirat ćemo odgovarajuće dijelove <i>Kritike čistoga uma</i> , <i>Kritike moći suđenja</i> , <i>Prolegomena</i> te manjih spisa iz Kantovog kritičkoga razdoblja. Također, kontinuirano ćemo pratiti najnovije doprinose ovoj raspravi u suvremenoj filozofiji znanosti te srodnim istraživačkim područjima.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
1) poboljšati razumijevanje ovog razdoblja povijesti filozofije s obzirom na analitičko usmjerenje Odsjeka za filozofiju;			
2) povezati recentne rasprave u filozofiji, prije svega u epistemologiji i filozofiji znanosti, i srodnim disciplinama, s odgovarajućim teorijama koje su obilježile Kantovo i post-kantovsko razdoblje;			
3) najvažnije, podizanje razine samostalnosti studenta u istraživačkom radu unutar filozofije tijekom izrade seminarskog rada.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave			
Kolokvij	1.00	15	
Aktivnost na nastavi	1.00	15	
Seminarski rad	3.00	50	
ZAVRŠNI ISPIT	1.00	20	
UKUPNO	6.00	100	
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		

1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A. Breitenbach and M. Massimi (eds) (2017), <i>Kant and the Laws of Nature</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 2. R. Kukla (ed.) (2006), <i>Aesthetics and Cognition in Kant's Critical Philosophy</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 3. H. Ginsborg (2013), <i>Kant's Aesthetics and Teleology</i>, "Stanford Encyclopedia of Philosophy" (on-line; free access). 4. P. Godfrey-Smith (2014), <i>Philosophy of Biology</i>, Princeton University Press, Princeton. 5. I. Kant (1790 [1976]), <i>Kritika moći suđenja</i>, prev., Naprijed, Zagreb. 6. I. Kant (1783 [1953]), <i>Prolegomena za svaku buduću metafiziku</i>, prev. u ID., <i>Dvije rasprave</i>, Matica hrvatska, Zagreb. 7. I. Kant (1781/1787 [1984]), <i>Kritika čistoga uma</i>, prev., Matica hrvatska, Zagreb. 8. S. Körner (1955), <i>Kant</i>, Penguin, Harmondsworth, England. 9. J. V. Buroker (2006), <i>Kant's 'Critique of Pure Reason': An Introduction</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York. 10. G. Dicker (2004), <i>Kant's Theory of Knowledge: An Analytical Introduction</i>, Oxford University Press, Oxford-New York. 	
IZBORNA LITERATURA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. D. Barbarić (ur.) (1998), <i>Filozofija njemačkog idealizma</i>, Hrestomatija filozofije sv. 6, Zagreb. 2. A. Breitenbach and M. Massimi (eds) (2017), „Laws of Nature: Historical and Contemporary Perspectives“, <i>The Monist</i> (100), special issue. 3. I. Goy and E. Watkins (eds) (2014), <i>Kant's Theory of Biology</i>, W. de Gruyter, Berlin-New York. 4. P. Šustar (2019), <i>Harmonia mundi. Kantova teorija empirijske spoznaje</i>, Filozofski fakultet-Sveučilište u Rijeci, Rijeka. <p>NAPOMENA: Tijekom nastave, ali i za potrebe studentskih seminarskih radova bit će korištena i dodatna literatura, s naglaskom na recentnim radovima objavljenim u vodećim časopisima na ovom i srodnim područjima filozofije znanosti, filozofije biologije i epistemologije općenito. Nastava i seminarski radovi zasnivat će se na unaprijed i točno određenim dijelovima primarne, sekundarne literature te, dodatno, priručne literature (primjerice, <i>A Kant Dictionary</i> i sl.).</p>	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su dužni pohađati predavanja i seminare. Mogući su izostanci u okviru <i>Pravilnika</i> .	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
<ul style="list-style-type: none"> • preko <i>Merlina</i>; • preko mrežnih stranica Fakulteta; • preko zajedničke e-pošte studenata; 	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
<ul style="list-style-type: none"> • u terminima konzultacija te po dogovoru; • preko <i>Merlina</i>; • putem e-pošte; 	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno; usmeno	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p> <p>NAPOMENA: studenti moraju na satu imati obrađene tekstualne predloške koji su planirani za određeni sat predavanja i seminara. Aktivnost na nastavi evidentira se i vrednuje.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	8./22.2./ 14h
Ljetni	13.6./11.7./14h
Jesenski	29.8./12.9./14h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME

1.	Uvod u sadržaj kolegija
2.	Kantov kritički projekt
2.	Seminar: Izrada seminarskih izlaganja i, posebice, radova
3.	Kopernikanski obrat
3.	Seminar: korištenje primarnih i sekundarnih izvora
4.	Kantova filozofija uma
4.	Seminar: Mogućnost metafizike
5.	Kantova filozofija znanosti
5.	Seminar: a priori/a posteriori, analitičko/sintetičko (1)
6.	A priori/a posteriori, analitičko/sintetičko (2)
6.	Seminar: osjetilnost
7.	Prostor i vrijeme
7.	Seminar: osjetilni uvjeti iskustva: prostor i vrijeme (sekundarna literatura)
8.	Kantova teorija empirijske spoznaje: pregled
8.	Seminar: osjetilni uvjeti iskustva: prostor i vrijeme (sekundarna literatura)
9.	Razum-um-moć suđenja
9.	Seminar: Metafizička dedukcija kategorija
10.	Kolokvij
10.	Seminar: Transcendentalna dedukcija kategorija
11.	Zakoni, mehanizmi i modeli
11.	Seminar: uzročnost
12.	Kantova tipologija zakona prirode
12.	Seminar: phenomena i noumena
13.	A priori zakoni prirode
13.	Seminar: pobijanje idealizma
14.	Empirijski zakoni prirode i zaključne napomene o Kantovoj teoriji spoznaje
14.	Seminar: zaključak o Kantovom transcendentnom idealizmu

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Poboljšati razumijevanje ovog razdoblja povijesti filozofije s obzirom na analitičko usmjerenje Odsjeka za filozofiju;	Sve teme pokriveno kolegijem	Predavanja, individualni rad, seminarska izlaganja, rad na tekstu	Pismeni ispit
Povezati recentne rasprave u filozofiji, prije svega u epistemologiji i filozofiji znanosti, i srodnim disciplinama, s odgovarajućim teorijama koje su obilježile Kantovo i post-kantovsko razdoblje;	Sve teme pokriveno kolegijem	Predavanja, individualni rad, seminarska izlaganja, rad na tekstu	Usmeni ispit
Podizanje razine samostalnosti studenta u istraživačkom radu unutar filozofije tijekom izrade seminarskog rada.	Odabrane teme prema izboru studenta	Rad na tekstu, individualni rad, mentorski rad	Usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Analiitički marksizam		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović		
	Kabinet	F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 647	
	e-mail	npetrovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>1) U uvodnom dijelu kolegija objašnjava se što je analitički marksizam i zbog čega je značajan, zatim se spominju glavne, velike teme marksističke filozofije te se izlaže kako su one, u glavnim crtama, izražene u Marxovim i Engelsovim programatskim i pristupačnijim tekstovima, kao što su npr. <i>Komunistički manifest</i> i <i>Nadnica, cijena i profit</i>. (6h)</p> <p>2) Nakon toga prelazi se na izlaganje i suvremenu analizu konkretnih pitanja koja je marksizam uveo razvijajući svoju teoriju povijesti. To su npr.: što su proizvodne snage, od čega se sastoji ekonomska struktura društva, što su proizvodni odnosi, što je baza a što nadgradnja društva i kakva je njihova međusobna veza, što je fetišizam, koja je logika razvoja povijesti, kako funkcionira kapitalizam, što je eksploatacija i slično. Pri tome se prvenstveno uzima u obzir proslavljena interpretacija G.A. Cohena, koji modernim analitičkim oruđima preispituje Marxove teze i pokušava procijeniti što od njih može proći kroz filter tih suvremenih dostignuća (18h).</p> <p>3) Iduća faza kolegija obuhvaća marksističke teme koje imaju moralnu, tj. vrijednosnu dimenziju, poput sljedećih: što je alijenacija, jesu li proletari u kapitalizmu neslobodni i na koji način, u kojem je smislu komunizam superioran kapitalizmu, itd. Nastava se i u ovoj fazi većinom oslanja na rad G.A. Cohena, te još nekih njegovih kolega analitičkih marksista (2h).</p> <p>4) Konačno, u posljednjoj se fazi kolegija pažnja posvećuje isključivo kritičkom razmatranju (neke od tih kritika bile bi dotaknute i u ranijem toku nastave, ali bi ih se sada detaljnije razrađivalo) iznesenih marksističkih ideja i vizija da bi se vidjelo zadovoljavaju li logičke i empirijske standarde koje moraju zadovoljiti sve ozbiljne teorije. Tu će oslonac biti na radovima nekolicine nemarksističkih autora (Conway, Hayek, Popper, Sesardić) koji se nalaze u preporučenoj literaturi. Od studenata se neće zahtijevalo da obavezno prođu tu literaturu da ih se ne preoptereti, ali će im se na taj način ipak pružiti osnovne informacije o ključnim smjerovima kritike (4h).</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije marksističke filozofije; - definirati probleme proizvodnih snaga, proizvodnih odnosa, fetišizma, alijenacije, povijesnog razvoja, određivanja ekonomske strukture stupnjem razvitka proizvodnih snaga, itd.; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	

Pohađanje nastave	1	30%
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) G.A. Cohen, *Odbrana Marxove teorije istorije*, Zamak kulture, Vrnjačka banja, 1987, str. 23-158, 177-222 (182) ili G.A. Cohen, *Karl Marx's Theory of History: A Defence*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 2000, str. 28-248, 278-340, 364-388, 396-414 (328)
- 2) Marx, K./Engels, F. *Manifest komunističke partije*, u Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979, str. 367-383 (17)
- 3) Marx, K. «Nadnica, cijena i profit» u Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979, 821-839 (19)
- 4) Marx, K. „Fetiški karakter robe i njegova tajna“, u Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979, str. 885-894 (10)
- 5) Marx, K. „Otuđeni rad“ u Marx, K./Engels, F. *Rani radovi*, Naprijed, Zagreb, 1978, str. 244-258 (15)
- 6) Sesardić, N. „Prilog kritici marksističke utopije“, u Sesardić, N. *Iz analitičke perspektive*, SDH, Zagreb, 1991, str. 169-209 (41)

Ukupno: 284 str.

IZBORNA LITERATURA

- Buchanan, A. *Marx and Justice: The Radical Critique of Liberalism*, Methuen, London, 1982.
- Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985.
- Berger, P.L. *Kapitalistička revolucija*, Naprijed, Zagreb, 1995.
- Cohen, G.A. „Radnici i Riječ: ili zašto je Marx imao prava smatrati da ima pravo?“, *Praxis*, Vol. V, br. 4, 1968, str. 406-421 (16)
- Cohen, G.A. „Radna teorija vrijednosti i pojam eksploatacije“, *Marksizam u svetu*, br. 10, 1981, str. 143-263 (121)
- Cohen, G.A. *History, Labour, and Freedom*, Clarendon Press, Oxford, 1988.
- Cohen, G.A. *If You're an Egalitarian, How Come You're So Rich?*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000, str. 42-115 (74)
- Cohen, G.A. «Deeper into Bullshit», u Buss, S./Overton, L. (ur.) *Contours of Agency: Essays on Themes from Harry Frankfurt*, MIT Press, 2002, str. 321-339 (19)
- Cohen, G.A. *Socijalizam – zašto ne?*, KruZak, Zagreb, 2011.
- Cohen, G.A./Kymlicka, W. “Human Nature and Social Change in the Marxist Conception of History”, *Journal of Philosophy*, Vol. 85, No. 4, 1988, str. 171-191 (21)
- Cohen, J. „Review of G.A. Cohen's *Karl Marx's Theory of History*“, *Journal of Philosophy*, Vol. 79, No. 5, str. 253-273 (21)
- Cohen, M./Nagel, T./Scanlon, T. (ur.) *Marx, Justice, and History*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1980.
- Conway, D. *A Farewell to Marx*, Penguin, Harmondsworth, 1987.
- Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979.
- Elster, J. *Making Sense of Marx*, Cambridge University Press, Cambridge, 1985.
- Elster, J. *An Introduction to Karl Marx*, Cambridge University Press, Cambridge, 1986.

Geras, N. „The Controversy about Marx and Justice“, u Callinicos, A. (ur.) *Marxist Theory*, Oxford University Press, 1989.

Gligorov, V. (ur.) *Kritika kolektivizma*, Filip Višnjić, Beograd, 1988, str. 15-53, 121-248 (167)

Gray, J. „Marxian Freedom, Individual Liberty, and the End of Alienation“, *Social Philosophy and Policy*, Vol. 3, No. 2, 1986, str. 160-187 (28)

Gray, J. „Against Cohen on Proletarian Unfreedom“, *Social Philosophy and Policy*, Vol. 6, No. 1, 1988, str. 77-112 (36)

Habermas, J. «Prilog rekonstrukciji historijskog materijalizma», u Habermas, J. *Prilog rekonstrukciji historijskog materijalizma*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1985, str. 130-178 (49)

Hayek, F.A. *Put u ropstvo*, Kružak, Zagreb, 2001.

Honderich, T. „Against Theological Historical Materialism“, *Inquiry*, Vol. 25, 1982, str. 451-469 (19)

Kolakowski, L. *Glavni tokovi marksizma I*, BIGZ, Beograd, 1980.

Korsch, K. *Karl Marx*, Nolit, Beograd, 1982.

Lewine, A./Wright, E. „Rationality and Class Struggle“, *New Left Review*, No. 123, 1980, str. 51-56 (6)

Lukes, S. *Marxism and Morality*, Oxford University Press, Oxford, 1985.

Lukes, S. „Can a Marxist Believe in Human Rights?“, u Lukes, S. *Moral Conflict and Politics*, Clarendon Press, Oxford, 1991, str. 173-88 (16)

Mises, L. Von, *Theory and History*, Yale University Press, 1957.

Mises, L. Von, *Marxism Unmasked: From Delusion to Destruction*, Foundation for Economic Education, New York, 2006.

Narveson, J. „Marxism: Hollow at the Core“, u Narveson, J. *Respecting Persons in Theory and Practice*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2002, str. 35-47 (13)

Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 305-358 (54)

Parkin, F. *Marxism and Class Theory: A Bourgeois Critique*, Tavistock, London, 1971.

Popper, K.R. *Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji II*, Kružak, Zagreb, 2003, str. 80-198 (119)

Petrović, G. *Filozofija i marksizam*, Naprijed, Zagreb, 1976, str. 11-151 (140)

Rawls, J. *Lectures on the History of Political Philosophy*, Belknap Press, Cambridge, MA, 2007, str. 319-372 (54)

Roemer, J. *A General Theory of Exploitation and Class*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1982.

Roemer, J. (ur.) *Analytical Marxism*, Cambridge University Press, 1986.

Singer, P. *Marx*, Oxford University Press, Oxford, 1980.

Sweezy, P.M. *Teorija kapitalističkog razvitka*, Naprijed, Zagreb, 1959.

Tucker, R.C. «Marx and Distributive Justice», u Tucker, R.C. *The Marxian Revolutionary Idea*, W.W. Norton, New York, 1969, str. 33-53 (21)

Waldron, J. «When Justice Replaces Affection: The Need for Rights», u Waldron, J. *Liberal Rights*, Cambridge University Press, Cambridge, 1993, str. 370-391 (22)

Weber, M. *Protestantska etika i duh kapitalizma*, Veselin Masleša/Svjetlost, Sarajevo, 1989.

Wolff, J. *Why Read Marx Today?*, Oxford University Press, Oxford, 2002.

Wood, A.W. «Marx Against Morality», u Singer, P. (ur.) *A Companion to Ethics*, Blackwell, Oxford, 1991, str. 511-24 (14)

Wood, A.W. *Karl Marx (Arguments of the Philosophers)*, Routledge, London, 2004.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obaveznim.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@ffri.uniri.hr
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Usmeno

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nakon nastave i u vrijeme konzultacija
Elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivno tipa (test višestrukog izbora), a zatim usmenom ispitu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obaveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	6./20.2./ 11h
Ljetni	10.6./1.7./ 11h
Jesenski	26.8./9.9./ 11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod: marksistička teorija općenito
2.	Što je analitički marksizam i zbog čega je značajan? Marxova koncepcija povijesti i društva
3.	Osnovni pojmovi marksističke političke ekonomije
4.	Ekonomija i otuđenje
5.	Što su to proizvodne snage i koja je njihova struktura a što proizvodni odnosi?
6.	U čemu se sastoji ekonomska struktura društva i kako se ona mijenja?
7.	Materijalna i socijalna dimenzija društva
8.	Fetišizam i njegov značaj
9.	Razvoj i primat proizvodnih snaga: tekstualni i faktični dokazi da postoje
10.	Razvoj i primat proizvodnih snaga: nastavak
11.	Baza i nadgradnja: kako ih točno odrediti i koji je njihov odnos?
12.	Funkcionalno objašnjenje kao rješenje za neke tvrdoglave teškoće marksizma
13.	Logika i smjer razvoja suvremenog kapitalizma; održivost alternativnih koncepcija društva
14.	Osnovne teorijske poteškoće marksizma
15.	Završna diskusija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije marksističke filozofije	Marxova stajališta o povijesti, ekonomiji, čovjeku, politici i ideologiji	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme proizvodnih snaga, proizvodnih odnosa, fetišizma, alijenacije, povijesnog razvoja, određivanja ekonomske strukture stupnjem razvitka proizvodnih snaga, itd.	Cohenove analize i razrade Marxovih gledišta o svim navedenim temama	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Cohenove analize i razrade Marxovih gledišta o svim navedenim temama nasuprot drugih marksističkih gledišta o tome	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	Cohenove kritike drugih marksističkih pozicija i Sesardićeve kritike marksizma općenito	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	obrađena kritička rasprava između raznih verzija marksizma, te ona između marksista općenito i njihovih oponenta	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti	cjelokupno obrađeno	čitanje preporučene literature	- sudjelovanje

daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	gradivo		- u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	- rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova	- sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Ekonomija i spoznaja		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija		
	Kabinet	F-417	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-644	
	e-mail	prijic@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	dr. sc. Aneli Dragojević Mijatović		
	Kabinet	F-417	
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	098466793	
	e-mail	admijatovic@uniri.hr , anelidr@yahoo.co.uk	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> - povijest i razvoj ekonomske misli: klasična i neoklasična ekonomska misao (laissez-faire ekonomija: Smith, Say, Mill, Ricardo, Marshall, Fisher...), marksizam, kejnezijanska revolucija, Friedmanova monetaristička kontrarevolucija, suvremena ekonomska misao, neoliberalne tendencije i njihovi klasičarski korijeni, suvremena kritika neoliberalizma i njeni kejnezijanski i marksistički korijeni; - ekonomija kao znanost: ekonomska metodologija, kvantifikacija ekonomije, ekonomsko modeliranje, kauzalnost, epistemološka ograničenja ekonomskog predviđanja, neuroekonomija, etičke dvojbe i ontološka baza; - modeli spoznaje u ekonomiji (1): pojam i koncept nevidljive ruke (Smith), nadmetanje i konkurencija, solidarnost i kooperacija, shvaćanja i pristupi; - modeli spoznaje u ekonomiji (2): pojam intervencije, državna intervencija u ekonomiji (Keynesova intervencionistička revolucija); - uloga države u ekonomiji: država kao ekonomski subjekt (Keynes), država kao promatrač (Friedman); epistemološka i etička opravdanja intervencije (Stiglitz, Krugman), kritika (Friedman, Greenspan, Rand-objektivizam); pojam javnog dobra (Ostrom), institucionalizam (Veblen), ordoliberalizam (Vanberg), njemačka historijska škola (Friedrich List); - modeli spoznaje u ekonomiji (3): psihološki pristup, strasti kao pokretači (Hume), Keynesove životne sile (animal spirits), bihevioristički obrat (Ariely, Akerlof, Shiller, Kahneman), kritika; - modeli spoznaje u ekonomiji (4): razum; intuicije (Gigerenzer), osjećaji i moralni osjećaj (Smith); - potrošačko društvo, vrijednost i cijena (Patel), nejednakost (Stiglitz), odnosi moći (Lazzarato); - značenje i tumačenje ekonomskih pravaca i teorija u kontekstu političkih ideologija. 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> - razumijevanje ekonomske baze povijesnih i suvremenih društvenih kretanja - razvijanje interdisciplinarnog pristupa (epistemološkog i ekonomskog) u sagledavanju suvremenih ekonomskih i društvenih fenomena u svrhu njihova šireg sagledavanja i razvijanja kritičke misli - razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja općenito o temama iz političke ekonomije i filozofije ekonomije, posebno kroz presjek epistemologije i ekonomije - kritičko razmatranje ekonomskih fenomena; upoznavanje strukture znanstvene i epistemološke argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta - poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema - poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	10	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30	

Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Guala, Francesco (2010): Filozofija ekonomije. Politička kultura. Zagreb. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

1. Akerlof, George A., Shiller, Robert J. (2009): Animal Spirits. Princeton University Press.
2. Ariely, Dan (2009): Predvidljivo iracionalni. V.B.Z. Zagreb.
3. Dragojević Mijatović, Aneli (2012): Keynesov animal spirit, Filozofski aspekti učenja J.M.Keynesa o uzrocima ekonomskih kriza i opravdanju državne intervencije. Filozofska istraživanja 127-128. God. 32. Sv.3-4. Zagreb. (pregledni rad)
4. Fichte, Johann Gottlieb (1800/1979): Zatvorena trgovačka država. Nolit. Beograd.
5. Friedman, Milton (1992): Kapitalizam i sloboda. Globus nakladni zavod Školska knjiga. Zagreb.
6. Gigerenzer, Gerd (2009): Snaga intuicije. Algoritam. Zagreb.
7. Gorz, André (2015): Nematerijalni rad. Spoznaja, vrijednost i kapital. TIM press.
8. Greenspan, Alan (2008): Doba financijske nestabilnosti. Masmedia. Zagreb.
9. Greenspan, Alan (2013): The Map and the Territory: Risk, Human Nature, and the Future of Forecasting. Penguin Press.
10. Hume, David (1958): Treatise of Human Nature. (Ur. L. A. Selby-Bigge). Oxford University Press. Oxford.
11. Kahneman, Daniel (2013): Misliti brzo i sporo. Mozaik knjiga. Zagreb.
12. Keynes, John M. (1936/1987): Opća teorija zaposlenosti, kamate i novca. Cekade, Zagreb.
13. Krugman, Paul (2010): Savjest liberala. Algoritam. Zagreb.
14. Lazzarato, Maurizio (2013): Proizvodnja zaduženog čovjeka. Udruga Bijeli val. Zagreb.
15. Michel-Kerjan, Erwann; Slovic, Paul (2010): The Irrational Economist. Public Affairs. New York.
16. Nussbaum, Martha C. (2012): Ne profitu, Zašto demokracija treba humanistiku. AGM. Zagreb.
17. Ostrom, Elinor (2006): Upravljanje zajedničkim dobrima. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb.
18. Patel, Raj (2009): Vrijednost ničega. Fraktura. Zagreb.
19. Perišin, Šokman, Lovrinović (2001): Monetarna politika. Fakultet Ekonomije i turizma Dr. Mijo Mirković. Pula.
20. Piketty, Thomas (2014): Kapital u 21. stoljeću. Profil. Zagreb.
21. Proudhon, Pierre Joseph (1840/1982): Što je vlasništvo i drugi spisi. Globus. Zagreb.
22. Ranciere, Jacques (1987/2010): Učitelj neznanica – Pet lekcija iz intelektualne emancipacije. Multimedijalni institut. Zagreb.
23. Rossi-Landi, Ferruccio (1968/1981): Jezik kao rad i kao tržište. Pečat. Beograd.
24. Sen, Amartya (2012): Razvoj kao sloboda. Algoritam. Zagreb.
25. Skidelsky, Robert (2011): Keynes: Povratak velikana. Algoritam. Zagreb.
26. Smith, Adam (1776/2004): Bogatstvo naroda. Masmedia, Zagreb.
27. Smith, Adam (1759/2004): The Theory of Moral Sentiments. Cambridge University Press.
28. Stiglitz, Joseph E. (2013): The Price of Inequality. W.W. Norton & Company. New York.
29. Stroud, Barry (1977): Hume. The Arguments of the Philosophers, Routledge, London.
30. Taleb, Nassim N. (2009): Crni labud. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb.
31. Vanberg, Viktor J. (2001): The Constitution of Markets. Routledge. London.
32. Weber, Max (2006): Protestantska etika i duh kapitalizma. Misl. Zagreb.
33. Wittgenstein, Ludwig (1953/1998): Filozofijska istraživanja. Nakladni zavod Globus. Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). U slučaju opravdanog duljeg izostanka student se o nastavi može informirati elektronskom poštom. Kašnjenje se tolerira do 10 minuta. Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave, te aktivnost u nastavi.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
U vrijeme konzultacija: Elektronska pošta, Web stranice, Fakulteta, Oglasne ploče, Odsjeka za filozofiju, Tajništvo odsjeka za filozofiju.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Na nastavi i u vrijeme konzultacija. Elektronskom poštom.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Uz pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, kontinuirana se provjera znanja provodi putem jednog kolokvija, te seminarskog rada na temu vezanu za sadržaj kolegija. Nakon toga pristupa se završnom ispitu.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	7./21.2./ 10h
Ljetni	12.6./26.6./ 10h
Jesenski	28.8./11.9./ 10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Povijesni razvoj ekonomske misli: klasična, neoklasična, kejnzejijanska ekonomska misao, monetarizam, neoliberalizam, njemačka historijska škola, ordoliberalizam, značajke i primjeri.
2.	Misao J. M. Keynesa: Keynesov animal spirit, psihološki pristup u ekonomiji, odlučivanje - iracionalnost ili proširena racionalnost, kalkulacija, vjerojatnost i neizvjesnost, opravdanost državne intervencije
3.	Protekcijonizam vs slobodna trgovina. Radikalni protekcijonizam, autarkija (Fichte)
4.	Politička ekonomija Friedricha Lista
5.	Analiza ekonomskog rječnika i retorike u javnom i političkom govoru. Ekonomija kao razgovor
6.	Ekonomija i jezik (Rossi-Landi, Wittgenstein)
7.	Ekonomija i umjetnost
8.	Ekonomska kriza i kriza obrazovanja (Martha C. Nussbaum), uloga humanističkih znanosti u obrazovnim i demokratskim procesima suvremenog društva (Nussbaum, Ranciere)
9.	Kolokvij
10.	Bihevioristički obrat u ekonomiji: teorijski korijeni i suvremena primjena, spoznajna, etička i ontološka ograničenja. Neuroekonomija: dosezi, kritika
11.	Nejednakost: uzroci i posljedice (Stiglitz, Piketty). Pitanje vlasništva (Fichte, Proudhon)
12.	Ekonomija duga: dug kao krivnja (Lazzarato, Nietzsche, Marx)
13.	Moderni kapitalizam, postmoderni kapitalizam, kognitivni kapitalizam, ekonomija znanja: procesi i promjene koje su ti oblici kapitalizma stvorili za radnika (samopoduzetništvo), proizvođača, potrošača (prema Andre Gorz)
14.	Rad vs kapital: eksploatacija u ranim stadijima kapitalizma i danas
15.	Pojam prekarijata

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNI	METODE VREDNOVANJA

		KE I STUDENT E (metode poučavanja i učenja)	
Definirati i interpretirati temeljne ekonomske pojmove i kategorije, u kontekstu povijesnih i suvremenih društvenih kretanja	- povijest i razvoj ekonomske misli: klasična i neoklasična ekonomska misao (laissez-faire ekonomija: Smith, Say, Mill, Ricardo, Marshall, Fisher...), marksizam, kejnezijanska revolucija, Friedmanova monetaristička kontrarevolucija, suvremena ekonomska misao, neoliberalne tendencije i njihovi klasičarski korijeni, suvremena kritika neoliberalizma i njeni kejnezijanski i marksistički korijeni; - država kao ekonomski subjekt (Keynes), država kao promatrač (Friedman); epistemološka i etička opravdanja intervencije (Stiglitz, Krugman), kritika (Friedman, Greenspan, Rand objektivizam); pojam javnog dobra (Ostrom), institucionalizam (Veblen), ordoliberalizam (Vanberg), njemačka historijska škola (Friedrich List);	- predavanje/ Seminari - rad na tekstu - diskusija - frontalni rad, individualni rad i rad u paru	- pohađanje nastave - kontinuirana provjera znanja 1 (pismeni ispit - kolokvij) - kontinuirana provjera znanja 2 (seminarski i rad - završni rad – ispit)
Koristiti interdisciplinarni pristup(epistemološki i ekonomski) u sagledavanju suvremenih ekonomskih i društvenih fenomena u svrhu njihova šireg sagledavanja i razvijanja kritičke misli	- modeli spoznaje u ekonomiji (1): pojam i koncept nevidljive ruke (Smith), nadmetanje i konkurencija, solidarnost i kooperacija, shvaćanja i pristupi; - modeli spoznaje u ekonomiji (2): pojam intervencije, državna intervencija u ekonomiji (Keynesova intervencionistička revolucija), uloga države u ekonomiji - modeli spoznaje u ekonomiji (3): psihološki pristup, strasti kao pokretači (Hume), Keynesove životne sile (animal spirits), bihevioristički obrat (Ariely, Akerlof, Shiller, Kahneman), kritika; - modeli spoznaje u ekonomiji (4): razum; intuicije (Gigerenzer), osjećaji i moralni osjećaj (Smith);		
Razvijati vještinu analitičkog i kritičkog mišljenja općenito o temama iz političke ekonomije i filozofije ekonomije, posebno kroz presjek epistemologije i ekonomije	-potrošačko društvo, vrijednost i cijena (Patel), nejednakost (Stiglitz, Piketty), odnosi moći (Lazzarato);		
Identificirati i kritički interpretirati ekonomske fenomene; usporediti strukturu znanstvene i epistemološke argumentacije i zaključiti na temelju suočavanja suprotstavljenih stajališta	-ekonomija kao znanost: ekonomska metodologija, kvantifikacija ekonomije, ekonomsko modeliranje, kauzalnost, epistemološka ograničenja ekonomskog predviđanja, neuroekonomija, etičke dvojbe i ontološka baza		
Odlučiti prakticiranjem problemskog pristupa (prepoznati ili dati primjer), koncipirati i razviti osobna stajališta o pojedinim problemima, primijeniti sposobnost samostalnog rada i promišljanja problema	-ekonomija kao znanost: ekonomska metodologija, kvantifikacija ekonomije, ekonomsko modeliranje, kauzalnost, epistemološka ograničenja ekonomskog predviđanja, neuroekonomija, etičke dvojbe i ontološka baza;		
Koristiti stečene spoznaje i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu	-značenje i tumačenje ekonomskih pravaca i teorija u kontekstu političkih ideologija		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Etika međunarodnih odnosa		
Studij	Preddiplomski studij filozofije		
Semestar	I., III., V.		
Akadska godina	2020./2021.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15 + 15 + 0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorkom 14.15-16.00, uč. 501		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Engleski		
Nositelj kolegija	Dr. sc. Nebojša Zelič, docent		
	Kabinet	426	
	Vrijeme za konzultacije	Srijedom 16-17.30, četvrtkom 16 – 17.30	
	Telefon	265648	
	e-mail	nzelic@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	Dr. sc. Tamara Crnko		
	Kabinet	427	
	Vrijeme za konzultacije	po dogovoru	
	Telefon	265794	
	e-mail	tcrnko1@gmail.com	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Predmet ima dva dijela; u prvom se dijelu raspravlja o globalnoj pravednosti kao teorijskom modelu, a u drugom se dijelu raspravlja o konkretnom problemu humanitarne intervencije. U prvom se dijelu obrađuju sljedeći problemi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etičke teorije vezane uz problem međunarodnih odnosa – liberalizam, realizam, kozmopolitizam, nacionalizam. 2. Teorijsko utemeljenje ljudskih prava i izazovi ideji ljudskih prava – teorije o nepostojanju ljudskih prava, o tome da su ljudska prava previše ekstenzivna ili previše uska. 3. Teorije o suverenosti država – postoji li globalna pravednost ili međunarodna pravednost, pojam transnacionalne pravednosti. 4. Problem moralnog utemeljenja međunarodnog prava – pristup međunarodnom pravu utemeljen na pravednosti. 5. Problem političke legitimnosti država i vlada. 6. Teorije secesije – remedijalno pravo, nacionalno samoodređenje i plebiscitarno pravo – i modeli unutardržavne autonomije. 7. Problemi globalne distributivne pravednosti – problem postojanja načela pravednosti na globalnoj razini. <p>Drugi dio obrađuje problem humanitarne intervencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Definiranje pojma „humanitarna intervencija“ i njenih značajki. 9. Teorijske perspektive o legalnosti i legitimnosti humanitarne intervencije – teorija pravednog rata. 10. Teorija „odgovornosti zaštite“. 11. Humanitarne intervencije u povijesti i suvremeni primjeri – Ruanda, Kosovo, Irak , Darfur. 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati i sažeto prenijeti sadržaje predmeta; - uspoređivati razne ponuđene teorije; - posjedovati razvijene sposobnosti korištenja stečenih teorijskih spoznaja za primjene na aktualnu problematiku iz društvene zbilje, posebno s obzirom na teme upravljanja javnim ustanovama, prava, pravde i sloboda u kontekstu demokratskog procesa odlučivanja. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave		
Aktivnost u nastavi		
Kontinuirana provjera znanja	1.5	50
ZAVRŠNI ISPIT	1.5	50
UKUPNO	3	100

Opće napomene: Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba ukupno skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu. Studenti koji tijekom nastave ostvare iznos ocjenskih bodova koji ih svrstavaju u kategoriju FX (30 do 39,9 na preddiplomskom / 40 do 49,9 na diplomskom) imaju mogućnost tri izlaska na ispit i mogu ukupno dobiti samo ocjenu E. (prema prikazu ispod ovog teksta)

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI STUDIJ	DIPLOMSKI STUDIJ
5 (A)	od 80 do 100 ocjenskih bodova	od 90 do 100 ocjenskih bodova
4 (B)	od 70 do 79,9 ocjenskih bodova	od 80 do 89,9 ocjenskih bodova
3 (C)	od 60 do 69,9 ocjenskih bodova	od 70 do 79,9 ocjenskih bodova
2 (D)	od 50 do 59,9 ocjenskih bodova	od 60 do 69,9 ocjenskih bodova
2 (E)	od 40 do 49,9 ocjenskih bodova	od 50 do 59,9 ocjenskih bodova
1 (FX)	od 30 do 39,9 ocjenskih bodova	od 40 do 49,9 ocjenskih bodova
1 (F)	od 0 do 29,9 ocjenskih bodova	od 0 do 39,9 ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1.. Peter Singer „Jedan svijet“, Ibis, Zagreb. (Kolokvij)
2. Jon Mandle, „Global Justice“, Polity, London. (Ispit)

IZBORNA LITERATURA

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Obavijesti preko administratorica odsjeka
Oglasna ploča
Izravno na nastavi

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Mailom
Na nastavi
U terminima za konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9./23.2. / 10h
Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13.9./11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod: filozofija politike i globalna pravednost.

2.	Pravednost i klimatske promjene 1
3.	Pravednost i klimatske promjene 2
4.	Pravednost i globalizacija: WHO i WTO:
5..	Pravednost i trgovina prirodnim resursima
6.	Humanitarna intervencija i R2P
7.	Međunarodni sudovi i suverenost
8.	Kolokvij
Seminari	
1.	Etička teorija
2.	Globalna pravednost
3.	Realizam, nacionalizam i kozmopolitizam
4.	Ljudska prava
5.	Izazovi ljudskim pravima
6.	Politička legitimnost
7.	Siromaštvo i globalizacija

- pismeni ispit

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o globalnoj pravednosti u odnosu prema ljudskim pravima, globalnoj distribuciji dobara i resursa, demokraciji i migracijama	Pristupi globalnoj distributivnoj pravednosti, ljudskim pravima, demokraciji, trgovinom prirodnih resursa i migracijama. (1. – 7. tjedan)	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad	- kolokvij
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu globalne distributivne pravednosti	Etička teorija; globalna pravednost (09.-10. tjedan)	- rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad	- pismeni ispit
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati rasprave iz političke filozofije o kozmopolitanizmu i utemeljenju univerzalnih ljudskih prava	Realizam, nacionalizam, kozmopolitizam (11.)	- rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad	- pismeni ispit
Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i	Ljudska prava i izazovi ljudskim pravima. (12. – 13.)	- rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad	- pismeni ispit

<p>primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave o ljudskim pravima..</p>			
<p>Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave o našim dužnostima prema svjetskoj sirotinji, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke.</p>	<p>Siromaštvo i globalizacija (14.-15.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad 	<p>- pismeni ispit</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija dobrobiti
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Nebojša Zelić
Kabinet	F-426
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 648
e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš
Kabinet	F-426
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 640
e-mail	anag@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Rasprava o dobrobiti jedan je od najstarijih problema u povijesti filozofije. Razlog za to vjerojatno leži u činjenici da svi ljudi žele živjeti dobro, odnosno ostvariti svoju dobrobit. Grčki filozofi su upravo kao jedan od središnjih problema kojima su se bavili izdvajali problem sreće i dobrobiti, odnosno pitanje kako živjeti da bismo ostvarili dobar život, dobrobit ili sreću. No ono što su oni već uočili jesu da postoje stvari, poput novca ili materijalnih dobara, koja su dobra za nas, ali su dobra u instrumentalnom smislu, na način da nam služe kao sredstva za ostvarenje dobrobiti ili sreće. Pitanje koje su si dalje postavljali odnosilo se na potragu za stvarima koja su takva da su dobra za nas sama po sebi, odnosno da su intrinzično vrijedna. Stoga su neki sreću ili dobrobit ili to krajnje dobro izjednačavali s ugodom, neki s vrlinama, a neki s kombinacijom vrлина i izvanjskih dobara. Time su otvorili veliku raspravu o prirodi i određenju sreće ili dobrobiti i raspravu koja se bavi najosnovnijim pitanjem: u čemu se dobrobit sastoji?</p> <p>U suvremenoj filozofiji također nalazimo raspravu koja se bavi, poput grčkih filozofa, samim pojmom dobrobiti te ga pokušava specificirati, na način da utvrdi prirodu dobrobiti. U tom kontekstu nekoliko je važnih filozofskih pozicija s kojima ćemo se upoznati u okviru ovoga kolegija. Temeljna podjela pozicija uključuje ove glavne pozicije: (a) eudaimonističke teorije, (b) perfekcionizam, (c) hedonizam, (d) teoriju ispunjenja želja, (e) hibridne teorije i (f) teoriju objektivne liste.</p> <p>No teorije dobrobiti posebno su zanimljive kada ih se pokuša primijeniti u drugim kontekstima, primjerice kada pokušavate utvrditi je li netko ostvario svoju dobrobit i u kojoj mjeri ju je ostvario? Hoćete li se u tom slučaju osloniti na subjektivne doživljaje pojedinaca i to kako oni doživljavaju vlastitu dobrobit ili ćete se u procjeni nečijeg života voditi za nekim objektivnim kriterijima dobrog života neovisno o subjektivnoj procjeni pojedinaca. Kako uopće mjeriti dobrobit? Na koje važne stvari i vrijednosti ćete se uopće fokusirati pri mjeranju dobrobiti? Zatim, pitanje koje se nameće u kontekstu težnje za ostvarenjem vlastite dobrobiti odnosi se na način kako ćete tretirati druge dok ostvarujete svoju sreću? Hoćete li ih koristiti isključivo kao sredstva za ostvarenje vlastite dobrobiti ili ćete žrtvovati vlastitu dobrobit u korist drugih? Također, otvara se i pitanje u kojoj mjeri je dobrobit pojedinca ovisna o društvu u kojem živi i je li društvo dužno osigurati osnovna dobra koja su nužna za neki minimalno dobar život?</p> <p>Svaka od prethodno navedenih teorija ponudit će drugačije odgovore na ova pitanja, što će u nekim slučajevima ukazati na probleme unutar same pozicije i određene unutarnje nekonzistentnosti, koje će se detaljno analizirati i sustavno ispitati.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Očekivani ishodi su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o dobrobiti: eudaimonističke teorije, perfekcionizam, hedonizam, teoriju ispunjenja želja, teoriju objektivne liste te hibridne teorije.2. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema mjerenja dobrobiti, te odnosa dobrobiti i sreće.3. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati rasprave iz političke filozofije koje dobrobit povezuju s problemima društvene nejednakosti, te ukazuju na praktičnu primjenu pojma dobrobiti u kontekstu javnih politika.4. Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke.5. Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog	

mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu dobrobiti, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,6	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,4	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO	3	100

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Skripta (neobjavljeno izdanje)

Izbor iz:

Guy Fletcher (ed.), The Routledge Handbook of the Philosophy of Well-Being (London: Routledge, 2016).

Fletcher, G. (2016) The Philosophy of Well-Being: An Introduction

IZBORNA LITERATURA

Wayne Sumner (1996), 'Welfare and Happiness', from Welfare, Happiness, and Ethics (New York: Oxford University Press), 138–183.

Valerie Tiberius and Alexandra Plakias (2010), 'Well-Being'. In John Doris (ed.), The Moral Psychology Handbook (New York: Oxford University Press), 402–432.

Fred Feldman (2008), 'Whole Life Satisfaction Concepts of Happiness'. Theoria 74 (3), 219–238.

Eden Lin (2017), 'Against Welfare Subjectivism'. Noûs 51 (2), 354–377.

Fletcher, G. (2013) 'A Fresh Start for the Objective-List Theory of Well-Being', Utilitas, 25, 206–220.

Rice, C. (2013) 'Defending the Objective List Theory of Well-Being', Ratio 26:2, pp. 196–211.

Dorsey, D. (2010), Three Arguments for Perfectionism. Noûs, 44: 59–79.

Kraut, Richard (2007). What is Good and Why: The Ethics of Well-Being (Harvard University Press.)

Sarch, A. F. (2012), 'Multi-Component Theories of Well-being and Their Structure' Pacific Philosophical Quarterly, 93: 439–471.

Rosati, C. (1996) 'Internalism and the good for a person', Ethics, 106(2), 297–326.

Fred Feldman (2002), 'The Good Life: A Defense of Attitudinal Hedonism'. Philosophy and Phenomenological Research 65, 604–628.

Dan Haybron (2008), 'Happiness, the Self, and Human Flourishing'. Utilitas 20 (1), 21–49.

Martha Nussbaum (2011), 'The Central Capabilities', in Creating Capabilities (Cambridge, MA: Harvard University Press).

Dan Haybron and Valerie Tiberius (2012), 'Well-Being Policy: What Standard of Well-Being'. Journal of the American Philosophical Association 1 (4), 712–733.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta
Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeni ispit

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9./23.2. / 10h
Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13.9./11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje i dogovor oko nastave
2.	Klasične teorije dobrobiti: Hedonizam
3.	Klasične teorije dobrobiti: Teorija ispunjenja želja
4.	Klasične teorije dobrobiti: Objektivna lista
5.	Klasične teorije dobrobiti: Perfekcionizam
6.	Klasične teorije dobrobiti: Eudaimonističke teorije
7.	Klasične teorije dobrobiti: Teorije sreće
8.	Kritika standardne podjele Alexandrova
9.	Kolokvij
10.	Dobrobit u moralnoj i političkoj teoriji: teorija sposobnosti i dobrobit
11.	Dobrobit u moralnoj i političkoj teoriji: teorija sposobnosti i dobrobit
12.	Dobrobit u moralnoj i političkoj teoriji: perfekcionistički liberalizam
13.	Dobrobit u moralnoj i političkoj teoriji: neperfekcionistički liberalizam
14.	Dobrobit i društvena pravednost
15.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o dobrobiti: eudaimonističke teorije, perfekcionizam,	Klasične teorije dobrobiti: hedonizam, teorija ispunjenja želja, objektivna lista, perfekcionizam.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit

hedonizam, teoriju ispunjenja želja, teoriju objektivne liste te hibridne teorije			
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema mjerenja dobrobiti, te odnosa dobrobiti i sreće.	Odnos sreće i dobrobiti	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - frontalni i individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati rasprave iz političke filozofije koje dobrobit povezuju s problemima društvene nejednakosti, te ukazuju na praktičnu primjenu pojma dobrobiti u kontekstu javnih politika.	Dobrobit u moralnoj i političkoj teoriji; teorija sposobnosti, perfekcionistički/neperfekcionistički liberalizam; dobrobit i društvena pravednost	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke.	Kritički pregled suvremenih teorija dobrobiti	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit
Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu dobrobiti, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi.	Kritički pregled suvremenih teorija dobrobiti; usporedba, analiza argumenata, teorija.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija historije		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović		
	Kabinet	F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 647	
	e-mail	npetrovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
Vrijeme za konzultacije			
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Prva tematska cjelina koja se obrađuje jest kritika tradicionalne (tzv. spekulativne) filozofije povijesti sa stajališta filozofije znanosti, a temeljni tekst koji se obrađuje klasična je Popperova rasprava <i>Bijeda historicizma</i> u kojoj se dokazuje da nema nikakvih povijesnih zakona koji upravljaju tokom događaja, te da ljudska povijest nije usmjerena ni prema kakvom cilju i nema baš nikakav skriveni smisao. Ideja ovog dijela kolegija jest da se ukaže na problematične aspekte nekad prevladavajućih, a kod nas još uvijek dovoljno prisutnih, filozofskih pristupa povijesti i historiografiji.</p> <p>Drugi dio kolegija posvećen je uvođenju u metodološke probleme historijskog istraživanja, tj. upućivanju studenata u teorijska pitanja historiografije kao znanosti. Tu ih se kani upoznati s osnovnim metodološkim problemima društvenih znanosti, poglavito povijesti, i to kroz jedan od temeljnih udžbenika na tom području, Nagelovu <i>Strukturu nauke</i>.</p> <p>Treća i posljednja cjelina kojom će se baviti ovaj kolegij usredotočena je na argumente za i protiv temeljnih pozicija koje se zauzimaju u pogledu metodoloških problema historiografije. Prvenstveno se radi o srazu „pozitivističkih“ i „idealističkih“ pogleda na: objektivnost povijesnog istraživanja, mogućnost nalaženja povijesne istine, vrstu objašnjenja koju historičari mogu pružiti tumačeći prošla zbivanja, metodološki individualizam i holizam i sl. Čitat će se i prodiskutirati izvorni tekstovi autora i iz jedne i iz druge suprotstavljene škole mišljenja, sakupljeni u jednom od ključnih zbornika o ovoj problematici.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije suvremene filozofije historije; - definirati probleme povijesnih zakona i trendova, povijesnih činjenica, objašnjenja i razumijevanja u humanističkim znanostima, te holizma i metodološkog individualizma; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-historijskim problemima općenito. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	30%	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%	

ZAVRŠNI ISPIT	1	50%
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Carr, E.H. *Što je povijest?*, Srednja Europa, Zagreb, 2004, str. 5-45 (41)
- 2) Colingwood, R.G. *Ideja historije*, Svjetlost-Sarajevo/Globus, Zagreb, 1986, str. 1-15 (15)
- 3) Dray, W.H. *Philosophy of History*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1964, str. 4-58 (55)
- 4) Hempel, C.G. „The Function of General Laws in History“, u Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press, Glencoe, 1959, str. 344-356 (13)
- 5) Nagel, E. *Struktura nauke*, Nolit, Beograd, 1974, str. 487-528 (42)
- 6) Passmore, J. „The Objectivity of History“, u Dray, W.H. (ur.) *Philosophical Analysis and History*, Harper & Row, New York, 1966, str. 75-94 (20)
- 7) Popper, K.R. *Bijeda historicizma*, KruZak, Zagreb, 1996, str. 47-64; 111-154 (62)
- 8) Tucker, A. *Our Knowledge of the Past: A Philosophy of Historiography*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, str. 1-22 (22)
- 9) Watkins, J.W.N. „Historical Explanation in the Social Sciences“, u Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press, Glencoe, 1959, str. 503-514 (12)
- 10) Wright, G.H. von, *Objašnjenje i razumijevanje*, Nolit, Beograd, 1975, str. 55-87 (33)

Ukupno: 315 str.

IZBORNA LITERATURA

- Becker, C. „Everyman His Own Historian“, *American Historical Review*, Vol. 37, 1931-1932, str. 227-232 (6)
- Becker, C. „What are Historical Facts?“, *Western Political Quarterly*, Vol. 8, 1955, str. 327-340 (14)
- Berlin, I. „The Concept of Scientific History“, u Berlin, I. *Concepts and Categories*, Pimlico, London, 1978, str. 103-142 (40)
- Berlin, I. „Povijesna neminovnost“, u Berlin, I. *Četiri eseja o slobodi*, Feral Tribune, Split, 2000, str. 123-217 (95)
- Broadbeck, M. „Explanation, Prediction, and ‘Imperfect’ Knowledge“, u Feigl, H./Grover, M. (ur.) *Scientific Explanation, Space and Time*, University of Minnesota Press, Minneapolis, 1962, str. 231-272 (42)
- Cannadine, D. (ur.) *What is History Now?*, Palgrave Macmillan, Houndmills, 2002.
- Danto, A.C. *Analytical Philosophy of History*, Cambridge University Press, 1968.
- Dawson, C. „The Problem of Metahistory“, *History Today*, Vol. 1, No. 6, 1951.
- Day, M. *The Philosophy of History: An Introduction*, Continuum, London, 2008.
- Dilthey, W. *Izgradnja istorijskog sveta u duhovnim naukama*, BIGZ, Beograd, 1980.
- Dray, W.H. „Explanatory Narrative in History“, *Philosophical Quarterly*, Vol. 4, No. 14, 1954, str. 15-27 (13)
- Dray, W.H. *Laws and Explanation in History*, Oxford University Press, London, 1957.
- Dray, W.H. (ur.) *Philosophical Analysis and History*, Harper & Row, New York, 1966.
- Gallie, W.B. *Philosophy and the Historical Understanding*, Schocken Books, New York, 1964.
- Gardiner, P. (ur.) *The Philosophy of History*, Oxford University Press, Oxford,
- Gardiner, P. *The Nature of Historical Explanation*, Oxford University Press, London, 1952.
- Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press of Glencoe, New York, 1959.
- Goldman, L. *Humanističke nauke i filozofija*, Kultura, Beograd, 1960, str. 5-39 (35)
- Gordon, S. *The History and Philosophy of Social Science*, Routledge, London, 1991, str. 390-410.
- Gross, M. *Historijska znanost*, SN Liber, Zagreb, 1976.
- Hook, S. *Philosophy and History*, New York University Press, New York, 1963.
- Joynt, C.B. & Rescher, N. „On Explanation in History“, *Mind*, Vol. 68, No. 271, str. 383-387 (5)

- Joynt, C.B. & Rescher, N. "The Problem of Uniqueness in History", *History and Theory*, Vol. 1, No. 2, 1961, str. 150-162 (13)
- Kolakowski, L. "Legenda o caru Kenediju: nova antropološka diskusija", u Kolakowski, L. *Đavo u istoriji*, Glas, Banja luka, 1989, str. 233-241 (9)
- Lemon, M.C. *Philosophy of History*, Routledge, London, 2003.
- Mandelbaum, M. *The Problem of Historical Knowledge*, Liveright Publishing Corporation, New York, 1938.
- Mandelbaum, M. "Can There be a Philosophy of History?", *American Scholar*, Vol. 9, No. 1, 1939-1940.
- Mandelbaum, M. "A Critique of Philosophies of History", *Journal of Philosophy*, Vol. 45, No. 14, 1948, str. 365-378 (14)
- Mandelbaum, M. "Some Neglected Problems Regarding History", *Journal of Philosophy*, Vol. 49, No. 10, 1952.
- Mandelbaum, M. "Concerning Recent Trends in the Theory of Historiography", *Journal of the History of Ideas*, Vol. 16, No. 4, 1955.
- Mandelbaum, M. "The Problem of 'Covering Laws'", *History and Theory*, Vol. 1, No. 3, 1961, str. 229-242 (14)
- Meyerhoff, H. (ur.) *The Philosophy of History in Our Time*, Doubleday & Company, Garden City, 1959.
- Mises, L. Von, *Theory and History*, Yale University Press, New Haven, 1957.
- Oakeshott, M. "The Activity of Being Historian", u Oakeshott, M. *Rationalism in Politics*, Liberty Fund, Indianapolis, 1991, str. 151-183 (33)
- Rescher, N./ Helmer, O. "On the Epistemology of the Inexact Sciences", *Management Science*, Vol. 6, No. 1, 1959, str. 25-40 (16)
- Tucker, A. *Our Knowledge of the Past: A Philosophy of Historiography*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
- Tucker, A. *A Companion to the Philosophy of History and Historiography*, Wiley-Blackwell, 2010.
- Walsh, W.H. *Philosophy of History: An Introduction*, Harper & Row, New York, 1960.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja i seminara, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obaveznim.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@uniri.hr
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Usmeno

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nakon nastave i u vrijeme konzultacija
Elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Studenti najprije pristupaju pismenom ispitu objektivnog tipa (tj. testu s pitanjima višestrukih mogućnosti) a nakon što ga polože (za što moraju imati jedan više od 50% točnih odgovora) pristupaju i usmenom dijelu ispita, barem ukoliko žele ocjenu višu od one koje su dobili na pismenom. Na usmenom dijelu studenta se traži da odgovori na pitanja vezana uz najviše tri teme obrađene tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6./20.2./ 11h
Ljetni	10.6./1.7./ 11h
Jesenski	26.8./9.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod: što je filozofija historije i koji su sve načini filozofskog bavljenja poviješću?
2.	Kritika filozofije povijesti sa stajališta filozofije znanosti (Popper)
3.	Što je historija? Klasična (Aristotel, Schopenhauer) i moderna gledišta (Colingwood)

4.	Historija i činjenice: Carrovo gledište
5.	Passmore: je li historija objektivna?
6.	Jesu li objašnjenja u historiji znanstvena? Hempelov probabilistički model
7.	Vrste objašnjenja u historiji: Nagel i tri glavne vrste historijskog objašnjenja
8.	Antipozitivističko gledište o objašnjenjima u historiji: Dray i von Wright
9.	Uzročnost u povijesti
10.	Determinizam u povijesti: Berlin i Nagel
11.	Rekapitulacija gradiva
12.	Metodološki individualizam 1: Watkins
13.	Metodološki individualizam 2: Danto
14.	Završna rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije filozofije historije	Drayevo objašnjenje filozofije historije i njenih preokupacija, kao i mjesta te discipline u odnosu na opću filozofiju znanosti	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme povijesnih zakona i trendova, povijesnih činjenica, objašnjenja i razumijevanja u humanističkim znanostima, te holizma i metodološkog individualizma	Drayeva klasifikacija filozofija povijesti i Popperova kritika cijele te tradicije; Aristotelovo i moderno viđenje historiografije; objektivnost historiografije i pitanje objašnjenja i razumijevanja kod scijentista i humanista; Watkinsova vizija istraživanja u humanistici	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Drayevo objašnjenje odnosa između scijentista i humanista, te rasprava između ta dva temeljna gledišta o historiografiji	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	rasprava između dva temeljna gledišta o historiografiji, tj. scijentista i humanista, te rasprave unutar scijentističke paradigme	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih pozicija o glavnim pitanjima filozofije historije	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - čitanje preporučene literature - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-historijskim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija jezika
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15 0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Nenad Mišević
Kabinet	F-414
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	/
e-mail	vismiscevic@ceu.edu
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Martina Blečić
Kabinet	F-415
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	/
e-mail	martina.blecic@gmail.com
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>OPĆI OKVIR</p> <p>U sklopu kolegija jeziku će se pristupiti prvenstveno iz analitičke filozofske perspektive. Takav pristup obuhvaća različita shvaćanja jezika koja se mogu podijeliti na teoriju idealnog jezika i na analizu svakodnevnog jezika.</p> <p>Prva struja vezana je uz G. Fregea, koji je nastojao stvoriti formalni jezik čistog mišljenja koji bi bio lišen višeznačnosti i nedorečenosti svakodnevnog jezika. Takav se idealni jezik trebao stvoriti uporabom funkcija i argumenata. Takve težnje imaju i filozofi poput B. Russella, G. E. Moorea, L. Wittgensteina, R. Carnapa i A. Tarskoga. Posljednja trojica u ovom nizu pripadnici su logičkog empirizma, koji su, odbacujući svakodnevni jezik, nastojali svesti znanstveni jezik na logički sustav. Konstrukcija idealnog formalnog jezika treba se temeljiti na egzaktnosti i neproturječnosti, a logika i empirijska provjera moraju biti jedini kriterij smisla.</p> <p>S druge strane, filozofija svakodnevnog jezika pokušala je jezično razjasniti logičke odnose i kategorije, to jest, iznova ih formulirati na razini prirodnog jezika. Na taj način se umjesto univerzalnog jezika težnja stavlja na različite „jezične igre“ (Wittgenstein). Ta je ideja još više došla do izražaja kod filozofa poput J. L. Austina i J. R. Searlea, koji u filozofiji običnog jezika vide mogućnost da se otkrije praktična namjera govornika. Austin uvodi ideju performativnih iskaza te u svakom iskazu razlučuju tri jezične razine: lokuciju (izricanje izraza s nekim značenjem), ilokuciju (snaga iskaza – obavijest, prosudba, najava, obećanje itd.) te perlokuciju (učinak koji izaziva kod slušatelja). Prema toj teoriji svaki govorni čin po sebi je višeslojan. Austin u svojim razmatranjima veliku ulogu pridaje konvencijama. S druge strane, H. P. Grice u središte svoje teorije o razgovornim implikaturama stavlja racionalnost govornika. Takav se racionalan korisnik jezika pridržava načela suradnje i govornih maksima. Ipak, kršenje tih maksima neće voditi u nemogućnost komunikacije, već k mogućnosti da govornik želi poručiti nešto različito od onoga što je rečeno.</p> <p>Suvremena pragmatika takve jezične uvide produbljuje suvremenim psihološkim i kognitivnim spoznajama te pokušava odgovoriti na pitanje kako stvarni govornici komuniciraju. Takvi psihološki uvidi dragocjeni su i polju semantike, koja se bavi doslovnom/izravnim razinom značenja. Uz to, suvremena je semantika (teorija značenja) upotpunjena formalnim alatima koje filozofija pruža lingvistika.</p> <p>U kolegiju će se pružiti temeljiti uvid u ideje J. L. Austina, kao ključnog predstavnika pragmatičkih</p>	

težnji te dati pregled temeljnih semantičkih pitanja.

PRAGMATIKA NA PRIMJERU J. L. AUSTINA

Austin započinje svoja predavanja, objavljena u knjizi *Kako djelovati riječima*, razmatranjem one vrste iskaza koji izgleda kao sud i gramatički se može kategorizirati kao izjavna rečenica, koji nije besmislen, ali ipak nije ni istinit ni neistinit. Tvrdi nadalje da se, kada osoba izriče takav iskaz, može reći da ona nešto čini, da djeluje, a ne samo da govori. Takve iskaze naziva performativima i suprotstavlja ih konstativima. Klasičan Austinov primjer performativa jest iskaz "Uzimam" izrečen na obredu vjenčanja. Konstativi su iskazi kojima se nešto tvrdi, oni mogu biti istiniti ili neistiniti, a performativi su iskazi kojima se čini neka radnja i ne mogu biti istiniti ili neistiniti. Da bi se nekim performativom nešto zaista i učinilo, moraju se zadovoljiti određeni uvjeti – on mora biti izrečen u prikladnim okolnostima i govornik mora ozbiljno misliti ono što govori. Kada uvjeti nisu zadovoljeni i činjenje radnje ne uspijeva, ne možemo reći da je iskaz neistinit, već da je neposrećen. Bitno je naglasiti da uvjeti koje performativ mora zadovoljiti da bi bio posrećen nisu jezični već društveni.

Povezanost između performativa i tvrdnji (sudova) Austina navodi da propituje distinkciju od koje u svojim predavanjima kreće, tj. onu između konstativa i performativa. Polako se odmiče od prvotne definicije performativa kao posrećenih i neposrećenih te konstativa kao istinitih i neistinitih te se počinje priklanjati ideji da uspješnost i neuspješnost mogu utjecati i na sudove, a istinitost i neistinitost na performative.

Odbacujući podjelu prema kriteriju istinito-neistinito/posrećeno-neposrećeno Austin kreće u potragu za gramatičkim (ili u širem smislu – jezičnim) kriterijem koji bi mogao rasvijetliti razliku između konstativa i performativa.

Dva su temeljna problema do kojih Austin dolazi pri svojoj analizi razlike između performativa i konstativa. Prvi je taj da iskazi jednakog oblika u određenim slučajevima mogu imati funkciju konstativa, a u drugim slučajevima funkciju performativa. Drugi je taj što unatoč pokazateljima performativnosti, kao što su to performativni glagoli, neki iskaz se može smatrati istinitim ili neistinitim, a posrećenost i neposrećenost mogu pogoditi i sudove, tj. konstative.

Sedmo poglavlje autor zaključuje rastavljanjem bilo kojeg iskaza na elemente. Prema takvoj analizi "kazati" nešto po Austinu je izvođenje fonetičkog, fatičkog i retičkog čina.

Od osmog poglavlja na dalje Austin razrađuje ovu novu podjelu, odbacujući svoju inicijalnu podjelu na konstative i performative, no imajući ju uvijek na umu i pozivajući se na nju.

Fonetski, fatički i retički čin, tvrdi Austin, zajedno tvore lokucijski čin. Lokucijski čin je potpuna govorna jedinica, čin izricanja određene rečenice određenoga smisla i reference, što je ugrubo ekvivalentno "značenju" u tradicionalnom shvaćanju riječi. No uz lokucijski čin proizvodimo i ilokucijski čin. Primjeri ilokucijskih činova su obavještanje, naređivanje, upozoravanje i sl. Kada izvodimo lokucijski čin koristimo se jezikom kako bismo nešto rekli, no u različitim situacijama koristimo se jezikom u različitom smislu. Taj smisao je ilokucija. Možemo koristiti jezik da bi na primjer savjetovali, sugerirali, naredili ili iskazali neku namjeru. Određene riječi (lokucije) mogu imati ono što Austin naziva snaga pitanja, zahtjeva itd. Teoriju o različitim vrstama jezičnih funkcija naziva doktrinom ilokucijske snage. Nadalje, Austin predstavlja perlokucijski čin. Perlokucijski čin je ono što postižemo svojim iskazom, na primjer, uvjeravanje ili plašenje. On utječe na osjećaje, misli ili djelovanje slušatelja (ili samog govornika).

PREGLED SEMANTIČKIH PITANJA I PRISTUPA

Na polju semantike temeljna je zadaća kolegija pružiti studentu uvod u razna pitanja koja se mogu naći pri izučavanju značenja. Krenut će se od preispitivanja intuicija u pogledu toga što značenje jest, a

što ono nije. Nakon takvog uvoda istražiti će se veza između značenja i stvarnoga svijeta. Razlikovat će se između referencijalne i internalističke teorije značenja. Referencijalna teorija definira značenje riječi kao stvari u svijetu. Internalistička teorija (znana i kao nominalizam) značenja shvaća kao misli, pojmove ili ideje u govornikovom umu, što znači da svaki korisnik jezika posjeduje vlastiti jezik. U raspravu će se uvesti i Chomsky te će se studenti upoznati s pojmovima mentalnog leksika, jezične sposobnosti, numeričke razlike, kvalitativne razlike i kvalitativnog identiteta, kao i s psihološkim istraživanjima McCloskeyja i Glucksberga. Nadalje, u pogledu veze između značenja i svijeta istražiti će se pojave poput sinonimije, višeznačnosti i neodređenosti.

Nakon toga preći će se na semantičke teorije o značenju rečenice. Jedna od temeljnih ideja jest ona o kompozicionalnosti. Internalistička teorija značenja određuje značenje rečenice kao mentalnu strukturu koju sačinjavaju značenja riječi u rečenici i njihova sintaktička struktura. Drugim riječima, internalisti će definirati rečenice kao skupove mogućih svjetova. Prema referencijalnoj teoriji, s druge strane, rečenice su apstraktni predmeti koji se mogu shvatiti kao matematički modeli unutarnje mentalne strukture. Ideja mogućih svjetova uvest će se pomoću Leibnizove ideje o najboljem mogućem svijetu. Navest će se druge primjene ideje mogućih svjetova, poput Lewisove ideje da svi mogući svjetovi postoje. Lewis (1970), Stalnaker (1970) i Davidson (1967) određuju značenje rečenice kao istinosne vrijednosti koje su određene povezanim mogućim svjetovima.

U nastavku studenti će se upoznati sa semantičkim svojstvima rečenica, poput pretpostavke i višeznačnosti (leksičke i strukturne). Te će se teme obraditi pozivanjem na autore kao što su Chomsky (1976) i Baker i Shan (2008).

Nakon rasprave koja je krenula od značenja pojedinih riječi pa preko značenja rečenice započet će teme vezane uz odnos značenja i konteksta. Istražiti će se izrazi osjetljivi na kontekst, poput indeksikalija (Kaplan 1989), ali i implicitnog sadržaja bliskog semantici (Sperber i Wilson 1986), kao i onog pragmatičkog (Grice 1975).

Pri razmatranju odnosa jezika i misli razradit će se interpretacije hipoteze Saphir-Worf.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će elaborirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.

Studenti će biti u stanju sami raditi na tekstu koji se bavi pitanjima iz filozofije jezika, smjestiti ga u kontekst rasprave i iz njega izvoditi argumente.

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći primijeniti znanja iz filozofije pri svladavanju gradiva iz drugih filozofskih predmeta (jezik i svijet – ontologija, jezik i spoznaja – epistemologija i sl.), ali i onih iz drugih studijskih grupa (npr. jezični kolegiji).

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	10
Kontinuirana provjera znanja 1	0,666	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,666	30
ZAVRŠNI ISPIT	0,666	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog

praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

William G. Lycan, Filozofija jezika, Sveučilište u Zagrebu, 2011.

Michael Devitt i Kim Sterelny, Jezik i stvarnost, Kruzak, 2002.

Nenad Mišćević, Filozofija jezika, Jesenski i Turk, 2003.

John L. Austin, Kako djelovati riječima, Disput, 2014

IZBORNA LITERATURA

Paul Elbourne, Meaning: A Slim Introduction to Semantics, Oxford University Press, 2011

Willard Van Orman Quine, Riječ i predmet, Kruzak, 1999.

Donald Davidson, Ogleđi o istini i interpretaciji, Demetra, 2000.

Saul Kripke, Imenovanje i nužnost, Kruzak, 1997.

Ludwig Wittgenstein: Filozofska istraživanja, Globus, 1998.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (uvažavaju se opravdani razlozi za izostanak). U slučaju većeg opravdanog izostanka pisat će seminarski rad na zadanu temu.

Kašnjenje se tolerira do 5 minuta.

Tijekom nastave mobiteli trebaju biti utišani ili isključeni.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju

Oglasne ploče odsjeka za filozofiju

Elektronička pošta

Tajništvo odsjeka za filozofiju

Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija

Elektronička pošta

Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni usmeni ispit

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu, ocjene iz tih aktivnosti sastavni su dio završne ocjene.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	29.1./12.2./ 15h
Ljetni	10.6./24.6./15h
Jesenski	26.8./9.9./15h

izvanredni	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
1.	Uvod u filozofiju jezika
2.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“, uvod
3.	Referencija i referiranje
4.	J. L. Austin, performativi i konstativi
5.	Referencija i referiranje
6.	J. L. Austin, istinitost/neistinitost i posrećenost/neposrećenost
7.	Teorije značenja
8.	J. L. Austin, fonetski, fatički i retički čin
9.	Teorije značenja
10.	J. L. Austin, lokucija, ilokucija i perlokucija
11.	Pragmatika i govorni činovi
12.	J. L. Austin, vrednovanje teorije i nastavljači
13.	Ponavljjanje
14.	Kolokvij
15.	Zaključak kolegija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će identificirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Studenti će biti u stanju sami interpretirati tekst koji se bavi pitanjima iz filozofije jezika, smjestiti ga u kontekst rasprave i iz njega izvoditi argumente.	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći primijeniti znanja iz filozofije pri svladavanju gradiva iz drugih filozofskih predmeta (jezik i svijet – ontologija, jezik i spoznaja – epistemologija i sl.), ali i onih iz drugih studijskih grupa (npr. jezični kolegiji).	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“ Referencija i referiranje Teorije značenja Pragmatika i govorni činovi	Predavanje Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Kolokvij Esej
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i	J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“	Predavanje Rad na tekstu	Kolokvij Esej

<p>najznačajnije autore. Moći će identificirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.</p>	<p>Referencija i referiranje</p> <p>Teorije značenja</p> <p>Pragmatika i govorni činovi</p>	<p>Diskusija</p> <p>Frontalni rad</p> <p>Individualni rad</p> <p>Rad u paru</p>	
<p>Studenti će biti u stanju sami interpretirati tekst koji se bavi pitanjima iz filozofije jezika, smjestiti ga u kontekst rasprave i iz njega izvoditi argumente.</p>	<p>J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“</p> <p>Referencija i referiranje</p> <p>Teorije značenja</p> <p>Pragmatika i govorni činovi</p>	<p>Predavanje</p> <p>Rad na tekstu</p> <p>Diskusija</p> <p>Frontalni rad</p> <p>Individualni rad</p> <p>Rad u paru</p>	<p>Kolokvij</p> <p>Esej</p>
<p>Nakon odslušanog kolegija studenti će moći primijeniti znanja iz filozofije pri svladavanju gradiva iz drugih filozofskih predmeta (jezik i svijet – ontologija, jezik i spoznaja – epistemologija i sl.), ali i onih iz drugih studijskih grupa (npr. jezični kolegiji).</p>	<p>J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“</p> <p>Referencija i referiranje</p> <p>Teorije značenja</p> <p>Pragmatika i govorni činovi</p>	<p>Predavanje</p> <p>Rad na tekstu</p> <p>Diskusija</p> <p>Frontalni rad</p> <p>Individualni rad</p> <p>Rad u paru</p>	<p>Kolokvij</p> <p>Esej</p>
<p>Nakon odslušanog kolegija studenti će moći navesti ključna pitanja iz filozofije jezika, kao i najznačajnije autore. Moći će identificirati razlike u filozofskim stajalištima raznih autora i struja te zauzeti stranu u raspravi.</p>	<p>J. L. Austin, „Kako djelovati riječima“</p> <p>Referencija i referiranje</p> <p>Teorije značenja</p> <p>Pragmatika i govorni činovi</p>	<p>Predavanje</p> <p>Rad na tekstu</p> <p>Diskusija</p> <p>Frontalni rad</p> <p>Individualni rad</p> <p>Rad u paru</p>	<p>Kolokvij</p> <p>Esej</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija književnosti
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
Kabinet	F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-639
e-mail	ividmar@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Analitička filozofija književnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj filozofske discipline analitička filozofija književnosti i odnos prema književnoj teoriji - koje je mjesto književnosti unutar estetike i teorije umjetnosti, presjek zajedničkih tema: vrijednost umjetnosti, doživljaj umjetničkoga djela, teorije umjetnosti, razumijevanje umjetnosti općenito i književnoga djela posebno - filozofi o umjetnosti i književnosti: povijesni pregled filozofskih razmišljanja o estetici i mjestu i važnosti književnosti za ljudski život (Platon, Aristotel, Kant, Hume i dr.) - komparativna estetika: književnost u odnosu na glazbu i dramsku umjetnost, književnost i film <p>2. Definiranje književnosti i književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - što je književnost, postoji li skup nužnih i dovoljnih uvjeta koji moraju biti zadovoljeni da bi neko djelo bilo književno djelo, pristupi definiranju književnosti, raznolikost književnih vrsta unutar teorija književnosti - formalistička definicija, strukturalistički pristup, jezične definicije književnosti, institucijska definicija, teorija socijalne prakse, teorija obiteljske sličnosti - usmena vs. pismena vs. digitalna književnost <p>3. Ontološki status književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontološki status književnoga djela, književno djelo kao materijalni predmet, književno djelo kao mentalni entitet, uvjeti nastanka, postojanja i nestanka književnoga djela - ontološki status likova u književnom djelu, postoje li fikcijski likovi i kako ih trebamo definirati, referencija i značenje i fikcijski likovi - teorija artefakta, Meinong – teorije - svijet književnoga djela kao mogući svijet <p>4. Epistemologija i etika književnosti</p> <p>problem istine u književnome djelu, kako definirati istinu u književnome djelu, što određuje istinu u književnome djelu, možemo li ju spoznati, je li autor dužan govoriti istinu, zna li autor istinu i u kojoj mjeri</p> <ul style="list-style-type: none"> - književnost/ fikcija nasuprot zbilji, paradoks fikcije, književnost kao mimesis, književnost kao imaginativno stvaranje, književnost kao reprezentacija - kognitivna vrijednost književnoga djela, književno djelo kao izvor spoznaje - ima li književnost etičku komponentu i koliko je ona važna, prenosi li književnost etičku poruku, doprinosi li književnost moralnoj spoznaji, može li nas književnost moralno kontaminirati, važnost književnosti za oblikovanje moralne svijesti pojedinca - etička komponenta i vrijednost književnog djela - društvena uloga književnosti <p>5. Psihologija i književnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaktivni stavovi prema književnom djelu, 'odgovaranje' na književno djelo i probleme koje ono otvara - problem emocija: važnost emocija za stvaranje umjetničkoga djela, emocije u umjetnosti, emocije kod čitatelja, racionalnost emocionalnih i reaktivnih stavova kod čitatelja, kvazi-emocije, psihička povezanost s likovima u književnom djelu vs. fizička udaljenost i nemogućnost interakcije s likovima <p>6. Problem značenja u književnome djelu i pitanje interpretacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - koje je značenja književnog djela, kako ono nastaje, kako ga se određuje, što sačinjava značenje, ima 	

li uopće smisla govoriti o značenju u književnom djelu i značenju književnoga djela

- preneseno značenje, implicitno značenje
- metafora i ironija
- teorije interpretacije, može li se interpretirati književno djelo, koliko je interpretacija 'točna', problem višestrukih interpretacija, stvara li interpretacija novo djelo

ima li smisla pitati 'što je autor htio reći'

- problem namjere autora: u kojoj je mjeri znanje o namjeri autora važno za interpretaciju književnoga djela
- interpretacija djela i uvjeti nastanka djela: važnost konteksta nastanka djela za razumijevanje djela i njegovu evaluaciju
- književni kritičar
- tko je književni kritičar i što on radi, problem ekspertizma u estetici i književnosti: subjektivni doživljaj vs. mišljenje eksperata, objektivni sud vs. subjektivni sud

7. Autor književnoga djela

- tko je autor/pripovjedač, naracija u prvom licu vs. naracija u trećem licu, sveznajući autor, smrt autora, nepouzdan autor
- pitanje inspiracije, problem imaginacije, kreativni čin stvaranja
- književno stvaranje kao jezični čin, književno stvaranje kao psihološki čin
- Romantičarska koncepcija književnoga stvaranja (Wordsworth), modernističko shvaćanje književnoga stvaranja (T.S.Eliot)

8. Književnost i filozofija

- sličnosti i razlike filozofskoga i književnoga jezika
- problem istine u književnosti u odnosu na filozofiju
- pitanje ciljeva i vrijednosti književne prakse i filozofije
- Platonova teza o 'ancient quarrell' pjesnika i filozofa i suvremene interpretacije

9. Književnost i ostale umjetnosti

- književnost i dramska umjetnost: što rade glumci?
- književnost i film
- književnost i glazba

10. Poezija

- definiranje poezije
- poezija i emocije
- poezija i iskustvo

11. Književnost, žanrovi, stilovi

- što je žanr i kako ga određujemo, stilski određenja žanra, povijesno određenje žanra, žanr i kreativnost, žanr i vrijednost
- gotički roman i romantizam: socijalne okolnosti i vrednovanje djela
- žanrovska fikcija i vrijednost (detektivski roman, znanstvena fantastika), književni kanoni
- poezija

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da studenti mogu:

1. opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'
2. objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti
3. stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja	2	50
ZAVRŠNI ISPIT		50
UKUPNO		100

Jedan kolokvij piše se u sklopu redovne nastave. Kolokvij se sastoji od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova. Polaganje ovog kolokvija uvjet je za izlazak na ispit. Studenti koji propuste polaganje ovog kolokvija ili ne ostvare dovoljan broj bodova moći će pristupiti jednom terminu ispravka prije kraja semestra.

Završni ispit piše se u terminima redovnih ispitnih rokova a sastoji se od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), *Truth, Fiction and Literature, A Philosophical Perspective* OUP (izbor)
 Lamarque P. (2009), *The Philosophy of Literature*, Oxford, Blackwell
 Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva*, Filozofski fakultet Rijeka (pogl. 1)

IZBORNA LITERATURA

Abrams M.H. (1971), *Natural Supernaturalism, Tradition and Revolution in Romantic Literature*, New York: W.W: Norton & Company
 Attridge D. (2015), *The Work of Literature*, OUP
 Boyd B. (2012), *Why Lyrics Last: Evolution, Cognition and Shakespeare's Sonnets*, Harvard UP
 Carroll N. i J. Gibson (2016), *The Routledge Companion to Philosophy of Literature* OUP
 Currie G. (2011) *The Nature of Fiction*, CUP
 Currie G. (2010), *Narratives and Narrators: A Philosophy of Stories*, OUP
 Davis D. (2007), *Aesthetics and Literature*, London: Continuum
 Hagberg G.L. i Walter Jost ur. (2010), *A Companion to the Philosophy of Literature*, Wiley-Blackwell, 2010
 Hagberg G.L. ur. (2016), *Fictional Characters, Real Problems*, OUP
 Hogan C.P. (2003), *The Mind and its Stories*, Cambridge UP
 Hogan C.P. (2016), *Beauty and Sublimity: A Cognitive Aesthetics of Literature and the Arts*, Cambridge UP
 Goldman A. (2013), *Philosophy and the Novel*, OUP
 Gibson J. (2015), *The Philosophy of Poetry*, OUP
 Lamarque, Peter (2009), „Poetry and Abstract Thought“, *Midwest Studies in Philosophy*, XXXIII, pp. 37-52.
 Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), *Truth, Fiction and Literature*, OUP
 Kivy P. (2011), *Once-Told Tales: An Essay in Literary Aesthetics*, OUP
 Murdoch I. (1999), *Existentialists and Mystics: Writings on Philosophy and Literature*. New York: Allen Lane The Penguin Press
 New Ch. (1999), *Philosophy of Literature*, Routledge
 Poe E.A. The Poetic Principle (online)
 Olsen S.H. (1987), *The End of Literary Theory*, OUP
 Felski R. (2008), *Uses of Literature*, Willey
 Robinson Jenefer (2005), *Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art*, OUP
 Rowe, M. W. (1996), „Poetry and Abstraction“, *British Journal of Aesthetics*, 36, pp. 1-15.
 Sellar A. i Gaydon P. (2016) „Literary Studies and the Philosophy of Literature“, Palgrave
 Shelley, Defence of Poetry (online)
 Spolsky E. (2015), *The Contracts of Fiction, Cognition, Culture, Community*, Oxford UP
 Vidmar I. (2013), „Filozofija i književnost o svijetu i čovjeku: isto a različito“, *Prolegomena*, 12, 2, pp. 285 – 313
 Vidmar I. (2017), „Fictional Characters“, u B. Berčić *Perspectives on the Self*, Rijeka
 Vidmar I. (2017), „Riječi koje crtaju slike: estetika poezije i poetskog iskustva“, u *Teorija Umjetnost kao Teorija Vrednosti*, eds. Nataša Lah i Miško Šuvaković, Orion Art
 Walsh D. (1969), *Literature and Knowledge*, Middletown, Conn.: Wesleyan University Press
 Vidmar Jovanović I. (2019), *Narrative Art, Knowledge and Ethics*, Filozofski fakultet Rijeka
 Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva*, Filozofski fakultet Rijeka
 Piercey R. (2021), *Reading as a philosophical practice*, Anthem press

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obavezno, u slučaju izostanaka koji prelaze 70% kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 2000 riječi, uz konzultaciju barem triju izvora sekundarne literature.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; oglasna ploča Odsjeka za filozofiju, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta; konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni, po potrebi usmeni	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	1./15.2./ 8,30h
Ljetni	20.6./4.7./ 8,30h
Jesenski	30.8./13.9./ 11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
1.	Upoznavanje sa sadržajem kolegija. Uvod u kolegij: filozofija književnosti u odnosu na teoriju književnosti
2.	Analitička filozofija književnosti
3.	Pristupi definiranju književnosti
4.	Ontološki aspekt književnosti: što je književno djelo i na koji način ono postoji
5.	Fikcijski likovi
6.	Autori
7.	Književna praksa
8.	Kolokvij
9.	Značenje i interpretacija
10.	Perspektiva i iskustvo čitatelja
11.	Etička i kognitivna dimenzija književnosti
12.	Poezija
13.	Vrijednosti književnosti
Napomena:	Zbog konferencijskih obveza predviđa se da će se neka predavanja organizirati vikendom i/ili u nekim drugim terminima

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
1. Opisati i sažeto preneti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
2. Objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
3. Stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija	Filozofija logike
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024..
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	/
Nositelj kolegija	Dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus
Kabinet	F-415
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	nenad@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Ante Debeljuh
Kabinet	F-415
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	antedebeljuh@gmail.com

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

- Problemi jezika logike
- Određenje pojma formalnog sustava i odnos formalnih sustava i logike. Koji se formalni sustavi mogu smatrati logikom?
- Prosuđivanje argumenta. Valjanost kao kriterij za prosuđivanje argumenta.
- Pojam logičkih veznika. Funkcijska potpunost, karakteristične matrice i odlučivost za dvovrijednosne i viševrijednosne sustave. Značenje i interpretacija veznika.
- Kvantifikacija i ontologija. Problemi ontološke obveze.
- Osobna imena i singularni termini. Imena kao opisi. Frege vs. Russell.
- Rečenice, iskazi, propozicije.
- Problemi semantike
- Klasične teorije istinitosti (Korespondencijska, koherencijska, pragmatička)
- Davidsonova artikulacija Tarskijeve teorije
- 'Redundancijske' teorije.
- Suvremeno stanje rasprave: Horwich vs. Field.
- Klasična logika i utemeljenost 'neklasičnih logika'.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Student će nakon položenog ispita biti u stanju:

1. prepoznati i objasniti pojam formalnog sustava
2. objasniti pojam valjanosti
3. objasniti pojmove osobnih imena i singularnih terma.
4. usporediti Fregeovu i Russellovu deskriptivnu teoriju imena.
5. razlikovati klasične teorije istinitosti.
6. objasniti karakteristične elemente Tarskijeve teorije istine.
7. objasniti osnove 'redundancijskih' teorija
8. razlikovati osnovne postavke klasične logike i "neklasičnih logika".

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Seminar	1	50
Aktivnost u nastavi	1	50
ZAVRŠNI ISPIT		
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Haack, S. 2005. Filozofija logika, Biblioteka Scopus, Zagreb.
McGinn, C., 2000. Logical Properties, Clarendon presss, Oxford
Quine, W.V. 1970. Philosophy of logic, Harvard U. P., Cambridge, Mass. (izabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

Davidson, D. 2000. Istraživanja o istini i interpretaciji, Demetra, Zagreb. (izabrana poglavlja)
Field, H. 2001. Truth and the Absence of Fact, Oxford, Clarendon Press. (izabrana poglavlja)
Hacking, I., 1979. What is Logic?, Journal of Philosophy 76. (izabrana poglavlja)
Hintikka, J., 1969, Models for modalities, Reidel.
Katz, J. 1972. Semantic Theory, New York, Harper & Row.
Putnam, H., 1971, Philosophy of Logic, Harper Torchbooks.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada postera, pisanje izvještaja i eseja na zadane teme, kolokvij/testovi znanja, pismeni i usmeni ispit.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

e-pošta, oglasna ploča

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Mailom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Varijanta 1 bez završnog ispita

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	30.1./13.2./ 12h
Ljetni	11.6./25.6./10h
Jesenski	27.8./10.9./10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje
2.	<u>Jezik logike</u> . Što razlikuje formalne od prirodnih jezika? Sintaksa i semantika.
3.	<u>Formalni sustavi</u> . Što je formalno u formalnim jezicima? Što je karakteristično za logiku kao formalni sustav?
5.	<u>Prosudivanje argumenta</u> . Valjanost kao kriterij za prosudivanje argumenta. Sintaktička i semantička valjanost.
6.	<u>Pojam logičkih veznika</u> . Funkcijska potpunost, karakteristične matrice i odlučivost za dvovrijednosne i viševrijednosne sustave. Značenje i interpretacija veznika.

7.	<u>Kvantifikacija i ontologija</u> . Problemi ontološke obveze.
8.	<u>Osobna imena i singularni termini</u> . Imena kao opisi. Frege vs. Russell.
9.	<u>Rečenice, iskazi, propozicije</u> . Vrste iskaza. Razlika između rečenice i propozicije.
10.	<u>Problemi semantike</u> . Interpretacija i domena. Tarskijevo utemeljenje modelske logike.
11.	<u>Klasične teorije istinitosti</u> . Korespondencijska, koherencijska, pragmatička teorija istinitosti. Diskvotacijska teorija.
12.	<u>Davidsonova artikulacija Tarskijeve teorije</u> .
13.	' <u>Redundancijske</u> ' teorije.
14.	<u>Suvremeno stanje rasprave u teoriji istine</u> : Horwich vs. Field.
15.	<u>Klasična logika i utemeljenost 'heklasičnih logika'</u> .

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će biti u stanju prepoznati i objasniti pojam formalnog sustava	Pojam formalnog jezika i određenje formalnih sustava.	Predavanja, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Rasprave, izlaganja studenata, seminarski rad.
Student će biti u stanju objasniti pojam valjanosti	Prosudivanje argumenta i određenje valjanosti.		
Studenti će biti u stanju objasniti pojmove osobnih imena i singularnih terma.	Osobna imena i singularni termini. Fregeovo zasnivanje predikatske logike		
Studenti će biti u stanju razlikovati klasične teorije istinitosti	Korespondencijska, koherencijska i pragmatička teorija istinitosti. Redundantske teorije istinitosti.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofska antropologija		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku			
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Predrag Šustar		
	Kabinet	F-413	
	Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon		
	e-mail	psustar@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Mjesto filozofske antropologije u odnosu na druge filozofske discipline (etika, filozofija psihologije, filozofija politike, epistemologija, filozofija biologije). Smisao filozofskog pitanja: što je čovjek? Specifičnost filozofskog pitanja o čovjeku naspram biološkog, tj. genetičkog i evolucijskog, psihološkog, te antropološkog pitanja u okviru određenih kulturoloških istraživanja. Perspektive nove, interdisciplinarnе antropologije i mogući doprinosi filozofske tradicije.</p> <p>Pojam čovjeka i mogućnosti određenja ljudske biti. Monističko i dualističko određenje ljudske biti. Bit kao subjekt, duša, egzistencija. Pokušaji odgovora na pitanje o ljudskoj biti kroz povijest: mikrokosmos, zoon logon echon, zoon politikon, animal rationale, homo oeconomicus, homo sociologicus. Pokušaji određenja ljudske prirode kroz distinkcije egoizam - altruizam, racionalnost - iracionalnost. Anti-esencijalizam darwinističke teorije evolucije i kriza tradicionalne filozofske antropologije. Problemi biološkog redukcionizma i alternativni pristup naturalizaciji pitanja o čovjeku.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
1) opisivanje i upotrebe različitih pristupa antropološkom pitanju; 2) Izrada seminarskog rada u okviru tema koje se obrađuju na kolegiju			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	1	25	
ZAVRŠNI ISPIT	1	25	
UKUPNO		100	
<p>Opće napomene: Varijanta 2 sa završnim ispitom Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. 			

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Kronfeldner, Maria (2018) What's Left of Human Nature? A Post-Essentialist, Pluralist, and Interactive Account of a Contested Concept, MIT Press
 Dupre', John (2001), Human Nature and the Limits of Science, Oxford University Press, Oxford;
 Gehlen, Arnold (1990), Čovjek: njegova priroda i njegov položaj u svijetu, prev., Veselin Masleša-Svjetlost, Sarajevo;
 Scheler, Max (1987), Položaj čovjeka u kozmosu, prev., Veselin Masleša-Svjetlost, Sarajevo;
 Taylor, Charles (1989), Sources of the Self: The Making of the Modern Identity, Cambridge University Press, Cambridge;

IZBORNA LITERATURA

Burger, Hotimir (1993), Filozofska antropologija, Naprijed, Zagreb;
 Golomb, Jacob (1995), In Search of Authenticity: From Kierkegaard to Camus, Routledge and Kegan Paul, London;
 Heidegger, Martin (1984), Bitak i vrijeme, prev., Naprijed, Zagreb;
 Hook, Sidney (1974), Pragmatism and the Tragic Sense of Life, Basic Books, New York;
 Schacht, Richard (1984), Classical Modern Philosophers: Descartes to Kant, Routledge and Kegan Paul, London;
 ID. (ed.) (2007), On Human Nature: Reading in Philosophical Anthropology, Prentice Hall, New York;
 Skledar, Nikola (1988), Čovjek i transcendencija. Antropološki i socijalno-filozofski ogleđi, Biblioteka Filozofska istraživanja, Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati nastavu. Mogući su izostanci u okviru Pravilnika.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Online

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	8./22.2./ 14h
Ljetni	13.6./11.7./14h
Jesenski	29.8./12.9./14h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod u problem o ljudskoj prirodi
2.	Problem ljudske prirode u Grčkoj filozofiji: tradicionalni skup tvrdnji o ljudskoj prirodi
3.	Esencijalizmi u pogledu ljudske prirode
4.	Perfekcionistička i ograničavajuća gledišta na ljudsku prirodu
5.	Rasprava o urođenom/stečenom u ljudskoj prirodi

6.	Samo-referencijalne teorije i drugo-referencijalne koncepcije ljudske prirode
7.	Kolokvij
8.	Priroda evolucijske jedinice <i>Homo sapiens</i> : protiv esencijalizma
9.	Priroda evolucijske jedinice <i>Homo sapiens</i> : klaster pristupi
10.	Ljudska priroda i sociobiologija
11.	Ljudska priroda i evolucijska psihologija
12.	Kritike sociobiologije i evolucijske psihologije
13.	Deskriptivna ljudska priroda
14.	Stabilnost ljudske prirode
15.	Zaključak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
opisivanje i upotrebe različitih pristupa antropološkom pitanju;	<p>Uvod u problem o ljudskoj prirodi</p> <p>Problem ljudske prirode u Grčkoj i srednjovjekovnoj filozofiji</p> <p>Problem ljudske prirode u novovjekovnoj filozofiji</p> <p>Što nam suvremena znanost može reći o ljudskoj prirodi</p> <p>Rasprava o urođenom/stečenom u ljudskoj prirodi</p> <p>Problem „razlikovanja“: filozofski pristupi</p> <p>Problem „razlikovanja“: biološki pristupi</p> <p>Problem „razlikovanja“: psihološki pristupi</p> <p>Kolokvij</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: problem dehumanizacije</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: darwinistički izazov</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: razvojni izazov</p> <p>Deskriptivna ljudska priroda</p> <p>Stabilnost ljudske prirode</p> <p>Humanizam i normativnost</p>		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Libertarijanizam: etika i politika slobodnog tržišta
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović
Kabinet	F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 647
e-mail	npetrovic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. U uvodnom bi se dijelu nastave dao općenit pregled libertarijanske političke filozofije: glavnih tema kojima se bavi i glavnim varijantama te vrste teorije (anarhokapitalizam i teorije minimalne države; deontološka i konzekvencijalistička varijanta). Također bi se razjasnila terminološka zbrka koja postoji u pogledu imenovanja suvremenih političkih teorija te vrste: tj. da se u Europi teorije slobodnog tržišta nazivaju „liberalnim“ ili „neoliberalnim“ dok Americi one nose naziv „libertarijanskih“ ili čak „konzervativnih“ učenja. Naposljetku bi se studentima prezentirao detaljan plan rada kolegija, čime ih se želi motivirati za rad (2h).</p> <p>2. Prvi tematski blok bio bi posvećen znamenitoj Friedrich von Hayekovoj analizi logike funkcioniranja planske privrede i razlozima zbog kojih se može tvrditi da ona neminovno vodi u autoritarne ili čak totalitarističke poretke. Ta analiza, koja je opće mjesto suvremene političke misli, kod nas je bez ikakve sumnje nedovoljno poznata i to je čak svojevrsan akademski skandal (6h).</p> <p>3. Nakon toga bi se prešlo na, također znanu, Hayekovu kritiku umjerenog socijalističkog projekta – socijalne države i njegovo kontroverzno mišljenje da je socijalna pravda nekoherentan pojam, te njegove razne argumente u prilog blagodatima slobodnog tržišta (4h).</p> <p>4. Donekle sličnom obradom iste teme nastavilo bi se kroz prikaz temeljnih ideja Milтона Friedmana, koji ukazuje na povezanost ekonomske i političke slobode, te na brojne nedostatke raznih državnih intervencija (npr. u školstvo, licenciranje za obavljanje raznih djelatnosti, redistribuciju dohotka, različite vrste socijalne pomoći i sl.) u funkcioniranje slobodnog tržišta (6h). Uz to bi se dodala i jedna kritička analiza konzekvencijalističke i većinom ekonomski utemeljene varijante libertarijanske teorije, ona Ronald Dworkina (2h). Time bi se i zaključio prikaz ove vrste razmišljanja o uređenju društva.</p> <p>5. Posljednju nastavnu cjelinu činio bi prikaz najbolje deontološke verzije libertarijanizma, tj. one Roberta Nozicka. Prošlo bi se kroz sve glavne dijelove njegove teorije: opravdanje države nasuprot anarhistima, negiranje uplitanja države u distribuciju dohotka, kritike ključnih egalitarističkih gledišta, te njegovu viziju da minimalna država može biti ideal vrijedan borbe budući da predstavlja okvir za realiziranje svih vrsta utopija (8h).</p> <p>6. Završilo bi se jednim od važnijih kritičkih osvrtâ na Nozickovu teoriju, tako da studenti dobiju uvid i u njene glavne poteškoće i da ne smatraju da je pristup cijelog kolegija bio pristran (2h).</p> <p>1. U uvodnom bi se dijelu nastave dao općenit pregled libertarijanske političke filozofije: glavnih tema kojima se bavi i glavnim varijantama te vrste teorije (anarhokapitalizam i teorije minimalne države; deontološka i konzekvencijalistička varijanta). Također bi se razjasnila terminološka zbrka koja postoji u pogledu imenovanja suvremenih političkih teorija te vrste: tj. da se u Europi teorije slobodnog tržišta nazivaju „liberalnim“ ili „neoliberalnim“ dok Americi one nose naziv „libertarijanskih“ ili čak „konzervativnih“ učenja. Naposljetku bi se studentima prezentirao detaljan plan rada kolegija, čime ih se želi motivirati za rad (2h).</p> <p>2. Prvi tematski blok bio bi posvećen znamenitoj Friedrich von Hayekovoj analizi logike funkcioniranja planske privrede i razlozima zbog kojih se može tvrditi da ona neminovno vodi u autoritarne ili čak totalitarističke poretke. Ta analiza, koja je opće mjesto suvremene političke misli, kod nas je bez ikakve sumnje nedovoljno poznata i to je čak svojevrsan akademski skandal (6h).</p> <p>3. Nakon toga bi se prešlo na, također znanu, Hayekovu kritiku umjerenog socijalističkog projekta – socijalne države i njegovo kontroverzno mišljenje da je socijalna pravda nekoherentan pojam, te njegove razne argumente u prilog blagodatima slobodnog tržišta (4h).</p> <p>4. Donekle sličnom obradom iste teme nastavilo bi se kroz prikaz temeljnih ideja Milтона Friedmana, koji ukazuje na povezanost ekonomske i političke slobode, te na brojne nedostatke raznih državnih intervencija (npr. u školstvo, licenciranje za obavljanje raznih djelatnosti, redistribuciju dohotka, različite vrste socijalne pomoći i sl.) u funkcioniranje slobodnog tržišta (6h). Uz to bi se dodala i jedna kritička</p>	

analiza konzekvencijalističke i većinom ekonomski utemeljene varijante libertarijanske teorije, ona Ronalda Dworkina (2h). Time bi se i zaključio prikaz ove vrste razmišljanja o uređenju društva.

5. Posljednju nastavnu cjelinu činio bi prikaz najbolje deontološke verzije libertarijanizma, tj. one Roberta Nozicka. Prošlo bi se kroz sve glavne dijelove njegove teorije: opravdanje države nasuprot anarhistima, negiranje uplitanja države u distribuciju dohotka, kritike ključnih egalitarističkih gledišta, te njegovu viziju da minimalna država može biti ideal vrijedan borbe budući da predstavlja okvir za realiziranje svih vrsta utopija (8h).

6. Završilo bi se jednim od važnijih kritičkih osvrtâ na Nozickovu teoriju, tako da studenti dobiju uvid i u njene glavne poteškoće i da ne smatraju da je pristup cijelog kolegija bio pristran (2h).

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:

- razumjeti neke od ključnih preokupacija suvremene političke filozofije;
- definirati probleme distributivne pravednosti, slobodnog tržišta i redistribucije dobara, planske ekonomije, javnih dobara, javnih politika socijalne države, itd.;
- razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima;
- identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta;
- kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta;
- samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo;
- argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	30%
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Friedman, M. *Kapitalizam i sloboda*, Globus – Školska knjiga, Zagreb, 1992, str. 19-46, 93-113, 145-195 (100)
- 2) Hayek, F.A. *Put u ropstvo*, Kružak, Zagreb, 2001, str. 67-174 (108)
- 3) Hayek, F.A. *Pravo, zakonodavstvo i sloboda*, CID, Podgorica, 2002, str. 161-227 (66)
- 4) Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 27-51; 80-6; 125-7; 201-242; 305-358; 385-414 (159)

Ukupno: 433 str.

IZBORNA LITERATURA

- Arneson, R.J. "Lockean Self-Ownership: Towards a Demolition", *Political Studies*, Vol. 39, No. 2, 1991, str. 36-54 (19)
- Barry, N. *On Classical Liberalism and Libertarianism*, Macmillan, London, 1986.
- Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985.
- Buchanan, J. *Granice slobode: Između anarhije i Levijatana*, Dereta, Beograd, 2002.
- Child, J.W. "Can Libertarianism Sustain a Fraud Standard?", *Ethics*, Vol. 104, No. 4, 1994, str. 722-738 (17)
- Cohen, G.A. *Self-Ownership, Freedom, and Equality*, Cambridge University Press, 1995, str. 19-115 (96)
- Cohen, G.A. *Socijalizam – zašto ne?*, KruZak, Zagreb, 2011.
- Cohen, G.A. *On the Currency of Egalitarian Justice and Other Essays in Political Philosophy*, Princeton University Press, 2011, str. 147-199 (53)
- Duncan, F./Machan, T./Nussbaum, M. *Libertarianism: For and Against*, Rowman and Littlefield, 2005.
- Dworkin, R. "Why Liberals Should Care About Equality?" u Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 208-13 (5)
- Exdell, J. "Distributive Justice: Nozick and Property Rights", *Ethics*, Vol. 87, no. 2, 1977, str. 142-149 (8)
- Fried, B. "Wilt Chamberlain Revisited: Nozick's 'Justice in Transfer' and the Problem of Marked Based Distributions", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 24, no. 2, 1995, str. 226-245 (20)
- Friedman, D. *The Machinery of Freedom*, Open Court Press, 1989.
- Friedman, M. & R. *Free to Choose*, Harcourt, New York, 1990.
- Hardin, G. "The Tragedy of the Commons", *Science*, Vol. 162, no. 3859, 1968, str. 1243-1248 (6)
- Hazlitt, H. *Economics in One Lesson: The Shortest and Surest Way to Understand Basic Economics*, Three Rivers Press, 1988.
- Hayek, F.A. *The Constitution of Liberty*, Routledge & Kegan Paul, London, 1960.
- Hayek, F.A. *The Fatal Conceit*, The University of Chicago Press, Chicago, 1988.
- Hayek, F.A. *Individualizam i ekonomski poredak*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2002.
- Hospers, J. *Libertarianism: A Political Philosophy for Tomorrow*, Authors Choice Press, 1971.
- Gibbard, A. "What's Morally Special About Free Exchange?", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 2, No. 1, 1984, str. 20-28 (9)
- Kavka, G.S. "An Internal Critique of Nozick's Entitlement Theory", u Corlett, A. (ur.) *Equality and Liberty*, Macmillan, London, 1991, str. ???
- Klein, N. *Doktrina šoka*, VBZ, Zagreb, 2008, str. 56-168 (113)
- Knowles, D. *Political Philosophy*, Routledge, London, 2001, str. 69-132, 177-195 (83)
- Kymlicka, W. *Contemporary Political Philosophy*, Clarendon Press, Oxford, 1990, str. 95-159 (65)
- Lomasky, L.E. *Persons, Rights, and the Moral Community*, Oxford University Press, 1987.
- Machan, T.R. (ur.) *The Libertarian Alternative*, ???
- Mises, L. *Birokracija*, Institut za javne financije, Zagreb, 2005.
- Monbiot, G. "The Tragedy of Enclosure", *Scientific American*, Vol. 270, No. 1, 1994, str. 159 (1)
- Murray, C. *Losing Ground*, Basic Books, New York, 1994, str. 145-236 (92)
- Nagel, T. "Libertarianism Without Foundations", *The Yale Law Journal*, Vol. 85, No. 136, 1975, str. 136-149 (14)
- Narveson, J. *The Libertarian Idea*, Temple University Press, Philadelphia, 1988.
- Narveson, J. „Contracting for Liberty“, u Machan, T.R./Rasmussen, D.B. (ur.) *Libertarianism for the 21. Century*, Rowman & Littlefield, Lanham, 1995, str. 19-40 (22)
- Narveson, J. „Libertarianism“, u LaFollette, H. (ur.) *The Blackwell Guide to Ethical Theory*, Blackwell, Oxford, 2000, str. 306-324 (19)
- Narveson, J. *Respecting Persons in Theory and Practice*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2002.
- Okin, S.M. *Justice, Gender, and Family*, Basic Books, New York, 1989, str. 74-88 (15)
- Paul, J. (ur.) *Reading Nozick*, Basil Blackwell, Oxford, 1981.
- Plant, R. *Suvremena politička misao*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2002, str. 101-123, 154-170, 277-314 (78)
- Popper, K.R. *Bijeda historicizma*, KruZak, Zagreb, 1996, str. 65-109 (45)
- Rand, A. *The Virtue of Selfishness*, Penguin, Harmondsworth, Middlesex, 1961.
- Rothbard, M. *Egalitarianism as a Revolt Against Nature and Other Essays*, Ludvig von Mises Institute, 2000.
- Rothbard, M. *The Ethics of Liberty*, New York University Press, New York, 2002.
- Rothbard, M. *For a New Liberty*, Ludvig von Mises Institute, 2006.
- Rothbard, M. *Moć i tržište*, Institut za javne financije, Zagreb, 2007.
- Ryan, C. "Yours, Mine, and Ours: Property Rights and Individual Liberty", *Ethics*, Vol. 87, No. 2, 1977, str. 126-41 (16)
- Sandel, M. *What Money Can't Buy*, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2012.
- Schansberg, E.D. *Poor Policy*, Westview Press, Boulder, 1996.
- Schmidtz, D. & Goodin, R.E. *Social Welfare and Individual Responsibility*, Cambridge University Press, 1998.
- Schmidtz, D. (ur.) *Robert Nozick*, Cambridge University Press, 2002.
- Sen, A. "The Moral Standing of the Market", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 2, No. 1, 1984, str. 1-19 (19)
- Spencer, H. *The Man versus the State*, Liberty Fund, 1982.
- Wheeler, S. "Natural Property Rights as Body Rights", *Nous*, 14, 1980, str. 171-193 (23)
- Wolff, J. *Robert Nozick*, Stanford University Press, 1991.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

<ul style="list-style-type: none"> • Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati. • Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obaveznim. • U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@uniri.hr • Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza. 	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Web stranice fakulteta Elektroničkom poštom Usmeno	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Nakon nastave i u vrijeme konzultacija Elektroničkom poštom	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivno tipa (test višestrukog izbora), a zatim usmenom ispitu.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski 6./20.2./ 11h	
Ljetni 10.6./1.7./ 11h	
Jesenski 26.8./9.9./ 11h	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje: što je libertarijanizam, koje sve varijante te teorije postoje i zašto je značajan?
2.	Hayek: planska privreda nasuprot tržišnoj
3.	Hayek: kamo vodi planska privreda (1. dio)
4.	Hayek: kamo vodi planska privreda (2. dio)
5.	Hayek: kamo vodi planska privreda (3. dio)
6.	Hayek o distributivnoj pravednosti
7.	Hayek o javnim dobrima
8.	Friedman: veza kapitalizma i slobode; uloga države u slobodnom društvu
9.	Friedman: školstvo i radne dozvole
10.	Friedman: raspodjela bogatstva i mjere socijalne zaštite
11.	Kritika Friedmanovog pristupa
12.	Nozick: nastanak legitimne države
13.	Nozick: distributivna pravda
14.	Nozick: minimalna država i utopija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti neke od ključnih preokupacija suvremene političke filozofije	uvodna tema kojom se određuje mjesto libertarijanizma među suvremenim političkim teorijama; diskusije o planskoj privredi i tržištu te o minimalnoj i socijalnoj državi	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme distributivne pravednosti,	diskusije o planskoj privredi i tržištu; o	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi

slobodnog tržišta i redistribucije dobara, planske ekonomije, javnih dobara, javnih politika socijalne države, itd.	minimalnoj i socijalnoj državi; o javnom, privatnom i civilnom sektoru		<ul style="list-style-type: none"> - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Hayekov, Friedmanov i Nozickov libertarijanizam nasuprot egalitarističkom liberalizmu	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	Hayekove, Friedmanove i Nozickove primjedbe o planskoj privredi i socijalnoj državi; anarhističke i liberalne kritike libertarijanizma	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih libertarijanskih pozicija o obrađenim problemima	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	čitanje preporučene literature	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Osnovni problemi antičke etike
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da, engleski jezik.
Nositelj kolegija	Prof. dr.sc. Elvio Baccharini
Kabinet	F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265-641
e-mail	ebaccarini@ffri.uniri.hr / elvio.baccarini@gmail.com
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac
Kabinet	F-424
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
e-mail	icerovac@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>(1) Sokratova etika:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) Problem odnosa vrline i znanja (tekst: Platon, <i>Protagora</i>)(b) Sokratovo shvaćanje odnosa vrline i sreće. (tekst: Platon, <i>Protagora</i>)(c) Sokratov etički intelektualizam. (tekst: Platon, <i>Obrana Sokratova</i>) <p>(2) Platon:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) Poimanje pravednosti. Što je pravednost? (tekst: Platon, <i>Država</i>; knjige I, II, IV)(b) Mit o špilji. (Platon, <i>Država</i>; knjiga VII) <p>(3) Aristotel:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) Zašto činimo što činimo? Cilj ljudske aktivnosti. (tekst: Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, knjiga I)(b) Moralna vrлина (II), pitanja o djelovanju (III), Intelektualne vrline i praktični silogizam (VI) (tekst: Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, knjige II, III, VI)(c) Prijateljstvo. (tekst: Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, knjiga VIII i knjiga IX) <p>(4) Stoicizam:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) Pitanje slabe volje. Ono što možemo promijeniti i no što ne možemo promijeniti.(b) Moralno dobre, moralno loše i moralno indiferentne stvari.(c) Moralna vrлина. Nagon za samoodržavanjem. Što možemo naučiti od stoika? (tekstovi: Epiktet, <i>Razgovori</i> / Epiktet: <i>Priručnik</i>) <p>(5) Žene u antičkoj filozofiji – antičke filozofkinje</p> <ul style="list-style-type: none">• Hipatija – Tko je bila Hipatija i zašto je morala umrijeti?<ul style="list-style-type: none">(a) Uvod i Hipatijin ugled.*(b) Hipatija i matematika.*(c) Hipatijina smrt i posljednji dani.*(**tekstovi će se omogućiti putem Merlina ili izravno prije nastave)	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Čitanjem antičkih tekstova, studenti će moći analizirati i vrednovati argumente nekih od najznačajnijih antičkih filozofa i filozofkinja. Studenti će raspravom, analizom i interpretacijom na nastavi te proučavanjem navedene literature moći razviti vlastiti stav o obrađenim tekstovima te ga povezati s problemima suvremenog društva.	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	10	
Kontinuirana provjera znanja	1.5	60	
ZAVRŠNI ISPIT	0.5	30	
UKUPNO	3	100	
<p>Opće napomene:</p> <p><u>Varijanta sa završnim ispitom</u></p> <p>Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Platon, <i>Država</i> 2. Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, Zagreb: Globus – Liber.E 3. Epiktet, <i>Razgovori</i>, Cid-nova, 2002. 4. Epiktet, <i>Priručnik</i>, Kruzak, 2006. <p>*** određeni dijelovi tekstova koji će biti određeni i omogućeni preko Merlina ili izravno na nastavi.</p>			
IZBORNA LITERATURA			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Belenkiy, Ari, "An astronomical murder?", <i>Astronomy & Geophysics</i>, Volume 51 April 2010, pp. 2.9-2.13 2. Boyer, C. B., <i>A History of Mathematics</i>, 2nd Edition, 1968 3. Cameron, Alan, "Isidore of Miletus and Hypatia: On the Editing of Mathematical Texts", <i>Greek, Roman, and Byzantine Studies</i>, 31, 1990, p.103-127 4. Deakin, M. A. (1994). Hypatia and her mathematics. <i>The American Mathematical Monthly</i>, 101(3), 234-243. 5. Deakin, Michael, <i>Hypatia of Alexandria, Mathematician and Martyr</i>, Prometheus Books, 2007 6. <i>Dictionary of Scientific Biography</i>, ed. Gillespie et al, New York, Scribner vol. 6, 2008 7. Dzielska, Maria, <i>Hypatia of Alexandria</i> (tr. F. Lyra), Harvard University Press, 1995 8. Edward J. Watts, <i>City and School in late antique Athens and Alexandria</i> (2006) 9. Giovanni Reale Uvod: Struktura, najvažniji pojmovi i svrha "Obrane Sokratove" 2000. Demetra: Zagreb. 10. Grgić, F., <i>Komentar, u: Platon, Menon</i>, Zagreb: Kruzak, 1997. 11. J. M. Rist, "Hypatia", <i>Phoenix</i>, Vol. 19, No. 3. (Autumn, 1965), pp. 214-225. 12. Jakić, M. (2018). Pregled antičke filozofije. <i>Studia lexicographica: časopis za leksikografiju i enciklopedistiku</i>, 11(21), 157-162. 13. Kerferd, G. B. (1953). Protagoras' Doctrine of Justice and Virtue in the 'Protagoras' of Plato. <i>The Journal of Hellenic Studies</i>, 73, 42-45. 			

14. Knorr, Wilbur, *Textual Studies in Ancient and Medieval Geometry*, Boston, Birkhäuser, 1989
15. Migne, J.-P. editor, *Patrologiae Graecae*, Paris, 1857-1866 (165 vols)
16. *Sherlock Holmes in Babylon and Other Tales of Mathematical History*, ed. Marlow Anderson, Victor Katz, and Robin Wilson, Mathematical Association of America, 2004
17. Solomon, Robert C. "Morality and the good life: An introduction to ethics through classical sources." (2008).
18. Škuljević, N. (2014). *Bilo jednom U Aleksandriji. Hipatija: tragedija u dva čina. Arhe*, (21), 183-191.
19. Vlastos Gregory (1991.) *Socrates – Ironist and Moral Philosopher*. Cambridge: University Press

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; Merlin; mail; oglasnom pločom; web stranicama.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin, mail i konzultacije.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

- Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.
- **Dozvoljen je jedan ispravak kolokvija i to samo u slučaju negativne ocjene.**

ISPITNI ROKOVI

Zimski	2./16.2./ 11h
Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13./11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1./2.	Sudbina i etika
3./4.	Praktični konflikt
5./6.	Platon. Dobrota bez krhkosti?
7./8.	Aristotel. Krhkost dobrog ljudskog života
9./10.	Sudbina i tragične emocije
11.	KOLOKVIJ
12./13.	Stoicizam: Pitanje slabe volje. Nagon za samoodržavanjem. Što možemo naučiti od stoika?
14./15.	Žene u antičkoj filozofiji: Hipatija – Tko je bila Hipatija i zašto je morala umrijeti?

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA	METODE
--------	---------	---------------	--------

UČENJA		NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	VREDNOVANJA
<p>Studenti će nakon položenoga ispita moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati i interpretirati središnje probleme, stavove i argumente razvijene u antičkoj etici, - identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u antičkoj etici, - kategorizirati i objasniti različite probleme antičke eti 	<p>Sokratova etika:</p> <p>(a) Problem odnosa vrline i znanja (tekst: Platon, <i>Protagora</i>)</p> <p>(b) Sokratovo shvaćanje odnosa vrline i sreće. (tekst: Platon, <i>Protagora</i>)</p> <p>(c) Sokratov etički intelektualizam. (tekst: Platon, <i>Obrana Sokratova</i>)</p> <p>Platon:</p> <p>(a) Poimanje pravednosti. Što je pravednost? (tekst: Platon, <i>Država</i>; knjige I, II, IV)</p> <p>(b) Mit o špilji. (Platon, <i>Država</i>; knjiga VII)</p> <p>Aristotel:</p> <p>Zašto činimo što činimo? Cilj ljudske aktivnosti. (tekst: Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, knjiga I) Moralna vrlina (II), pitanja o djelovanju (III), Intelektualne vrline i praktični silogizam (VI) (tekst: Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, knjige II, III, VI)</p> <p>Prijateljstvo. (tekst: Aristotel, <i>Nikomahova etika</i>, knjiga VIII i knjiga IX)</p> <p>Stoicizam:</p> <p>(a) Pitanje slabe volje. Ono što možemo promijeniti i no što ne možemo promijeniti.</p> <p>(b) Moralno dobre, moralno loše i moralno indiferentne stvari.</p> <p>(c) Moralna vrlina. Nagon za samoodržavanjem. Što možemo naučiti od stoika? (tekstovi: Epiktet, <i>Razgovori / Epiktet: Priručnik</i>)</p> <p style="text-align: center;">Žene u antičkoj filozofiji –antičke filozofkinje</p> <p>Hipatija – Tko je bila Hipatija i zašto je morala umrijeti?</p> <p>Uvod i Hipatijin ugled. Hipatija i matematika. Hipatijina smrt i posljednji dani.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje (frontalni rad) • Powerpoint prezentacija • Objašnjavanje • Seminari • Analiziranje primjera i tekstova • Diskusija - raspravljanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja (kolokvij) • Završni ispit • Aktivnost na nastavi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Političke ideje i javne politike
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr.sc. Ivan Cerovac
Kabinet	F-424
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 646
e-mail	icervac@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij obuhvaća i povezuje dva šira područja:</p> <p>1) Suvremeni sustavi političkih ideja (političke ideologije)</p> <ul style="list-style-type: none">- Različita tumačenja, primjena i sastavne odrednice pojma 'ideologija'. Razlika između javne politike, političkog programa, političkog manifesta i ideologije;- Podrijetlo suvremenih političkih ideologija. Temeljne političke vrijednosti modernog svijeta: sloboda, jednakost i bratstvo (solidarnost), i njihov značaj danas;- Klasični liberalizam i neoliberalizam;- Konzervativizam, neokonzervativizam i progresivni konzervativizam;- Kršćanska demokracija / demokršćanstvo;- Socijaldemokracija, egalitarni liberalizam i liberalni socijalizam. <p>2) Javne politike i proces njihove izrade (policy-making)</p> <ul style="list-style-type: none">- Što je javna politika? Važnost i ciljevi javnih politika, elementi javnih politika, razlozi za formuliranje javnih politika;- Proces izrade javnih politika (policy-making i policy-cycle), od postavljanja agende do evaluacije- Javno zagovaranje, izrada zagovaračke strategije, komunikacija s dionicima i zainteresiranim stranama (stakeholders)- Vrste javnih politika, područja javnih politika (klasični državni resori, ekonomske politike, socijalne politike, posebne sektorske politike i ostale politike)- Fokus: ekonomske politike (makroekonomska, porezna, industrijska, investicijska politika, politika zapošljavanja, regionalna politika) i socijalne politike (zdravstvena, obrazovna, mirovinska i demografska politika, politika socijalne skrbi i politika prema manjinama)	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se da će studenti moći:</p> <ul style="list-style-type: none">- definirati dominantne političke ideologije i opisati njihove temeljne karakteristike- dati primjere javnih politika vezanih uz različite sustave političkih ideja, te predvidjeti koje javne politike konzistentno mogu proizlaziti iz kojeg sustava političkih ideja- prepoznati vrijednosni i ideološki element u medijima (novinskim člancima, kolumnama, TV reportažama)- pripremiti / proizvesti nacrt javne politike (u području gospodarstva, zdravstva i obrazovanja) koji je usklađen sa jednom od dominantnih suvremenih političkih ideologija (neoliberalizam, konzervativizam, demokršćanstvo, socijaldemokracija)- izdvojiti javne politike koje nisu konzistentne s ideološkom pozadinom stranaka koje ih predlažu- usporediti različite javne politike koje su vezane uz isto područje, te uočiti na koji su način javne politike vezane uz političke ideologije koje predlagatelji zastupaju- argumentirano kritizirati sadržaj i vrijednosnu komponentu, kao i unutarnju konzistentnost, pojedinih javnih politika u predviđenim područjima- sastaviti esej / stručno mišljenje za medije u kojem će evaluirati i kritički sagledati neku javnu politiku, vodeći se pri tome vrijednostima sadržanim u jednom od obrađenih sustava političkih ideja- prezentirati ranije izrađeni nacrt javne politike, braniti ga od (unutarnjih i vanjskih) kritika u raspravi	

- preformulirati ranije izrađeni nacrt javne politike nakon evaluacije i eventualnog prihvaćanja komentara, sugestija i kritika kolega

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
			x

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi	1,5	15
Kontinuirana provjera znanja 1 (Kolokvij)	0,5	45
Kontinuirana provjera znanja 2 (Esej)	0,5	20
Kontinuirana provjera znanja 3 (Projekt)	0,5	20
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Kolegij se polaže bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Reader - skup kraćih tekstova, znanstvenih i novinskih članaka okupljenih za potrebe kolegija
2. Freedon, Michael (2006) *Političke ideologije: Novi prikaz*. Zagreb: Algoritam
3. Miošić, Nives, Berković, Jelena i Horvat, Martina (2014) *Analiza i zagovaranje javnih politika*. Zagreb: GONG i Fakultet političkih znanosti
4. Petek, Ana (2012) Što su hrvatske javne politike. *Profil politika: Hrvatske javne politike*, Vol. 11 (str. 37-45)

IZBORNA LITERATURA

1. Babić, Mate (2011) *Ekonomija: uvod u analizu i politiku*. Zagreb: Znanje
2. Berlin, Isaiah (2000) *Četiri eseja o slobodi*. Split: Feral Tribune
3. Burke, Edmund (1993) *Razmišljanja o Francuskoj revoluciji*. Zagreb: Politička kultura
4. Callinicos, Alex (2009) *Protiv trećeg puta: antikapitalistička kritika*. Zagreb: Jesenski i Turk
5. Cerovac, Ivan, Mačkić, Velibor i Živković, Milan (2013) *Političke ideje i javne politike*. Sarajevo: National Democratic Institute for International Affairs
6. Colebatch, Hal (2004) *Policy*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti
7. Esping-Andersen, Gosta (1990) *Three Worlds of Welfare Capitalism*. Cambridge: Polity Press
8. Friedman, Milton (1992) *Kapitalizam i sloboda*. Zagreb: Globus
9. Fukuyama, Francis (2006) *America at the Crossroads: Democracy, Power and the Neoconservative Legacy*. New Haven: Yale University Press
10. Giddens, Anthony (1999) *Treći put: Obnova socijaldemokracije*. Zagreb: Politička kultura
11. Gray, John (1999) *Liberalizam*. Zagreb: Politička kultura
12. Grdešić, Ivan (2006) *Osnove analize javnih politika: policy analiza*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti
13. Hill, Michael (2010) *Proces stvaranja javnih politika*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti
14. Hirschman, Albert O. (1999) *Retorika reakcije*. Zagreb: Politička kultura
15. Kristol, Irving (1999) *Neokonzervativizam*. Zagreb: Algoritam

16. Krugman, Paul (2010) *Savjest liberala*. Zagreb: Algoritam
17. Marx, Karl i Engels, Friedrich (2010) *Komunistički manifest*. Zagreb: Pavičić
18. Parkin, Michael (2010) *Economics*. New York: Pearson
19. Rawls, John (1998) *Teorija pravde*. Podgorica: CID
20. Scruton, Roger (2002) *The Meaning of Conservatism*. South Bend: St- Augustine's Press
21. Ward, Benjamin (1979) *The Ideal Worlds of Economics: Liberal, Radical and Conservative Economic World Views*. New York: Nasic Books

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u njezinom izvođenju kroz pitanja pojašnjenja, prigovore i komentare. Student je zadovoljio redovito pohađanje nastave ako je prisustvovao na 70% održanih predavanja i seminara (31 sat). U iznimnim okolnostima, kada student iz opravdanih razloga nije pohađao nastavu u dovoljnoj mjeri, nastavnik može studentu dati dodatne zadatke kako bi nadoknadio propušteni angažman oko pohađana nastave, te mogao ispuniti obavezu nužnu za polaganje kolegija.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmena i pismena priopćenja na nastavi, oglasna ploča, web-stranice, Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, elektronička pošta, Skype, MS Teams, Zoom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Kolegij nema završni ispit. Svi se bodovi prikupljaju tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Studenti koji nisu sigurni kada i kako ispravno navesti izvor pozvani su da se jave nastavniku putem elektroničke pošte ili na konzultacijama.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	30.1./13.2./ 14h
Ljetni	26.6./17.7./14h
Jesenski	27.8./10.9./14h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodno izlaganje: određenje značenja pojmova 'ideologija', 'javna politika' i 'politički manifest'
2.	Suvremene političke ideologije: njihovo podrijetlo, temeljne vrijednosti i današnji značaj
3.	Klasični liberalizam i neoliberalizam
4.	Konzervativizam, neokonzervativizam i progresivni konzervativizam
5.	Kršćanska demokracija / demokršćanstvo
6.	Socijaldemokracija, egalitarni liberalizam i liberalni socijalizam
7.	Javne politike, njihov značaj, ciljevi i proces izrade
8.	Vrste i područja javnih politika, evaluacija javnih politika
9.	Kontinuirana provjera znanja 1 (kolokvij)
10.	Radionica retorike javnih politika
11.	Radionica javnog zagovaranja

12.	Radionica izrade javnih politika – Gospodarstvo
13.	Radionica izrade javnih politika - Zdravstvo i socijalni sustav
14.	Radionica izrade javnih politika – Obrazovanje
Prema dogovoru	Razgovor s predstavnicima gradske vlasti, pročelnicima i stručnim službama Grada Rijeke za područja javnih politika u obrazovanju, zdravstvu ili gospodarstvu (Vijećnica Grada Rijeke, Korzo 16, Rijeka)
Prema dogovoru	LARP radionica "European Parliament Simulation Game: Negotiation and Decision Making in the EU "

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati dominantne političke ideologije i opisati njihove temeljne karakteristike	Uvod u suvremene političke ideologije	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije - zajedničko rješavanje kviza "World's Smallest Political Quiz", uz diskusiju o pitanjima i načinima kako odgovori oblikuju konačni rezultat kviza - individualni rad i priprema kratkih izlaganja (do 10 min) 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama - kolokvij
Dati primjere javnih politika vezanih uz različite sustave političkih ideja, te predvidjeti koje javne politike konzistentno mogu proizlaziti iz kojeg sustava političkih ideja	Neoliberalizam, konzervativizam, demokracija i socijaldemokracija, te vrste i područja javnih politika	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije - radionice izrade javnih politika i ponavljanja koja služe kao priprema za radionice - individualni rad i priprema kratkih izlaganja (do 10 min) 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivnost u nastavi kroz sudjelovanje u raspravama - kolokvij - projekt
Prepoznati vrijednosni i ideološki element u medijima (novinskim člancima, kolumnama, TV reportažama)	Ideologije, evaluacija javnih politika i masovni mediji	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije - individualni i grupni rad na materijalima (novinskim člancima, transkriptima TV emisija i intervjuja) 	<ul style="list-style-type: none"> - esej
Pripremiti / proizvesti nacrt javne politike koji je usklađen sa jednom od dominantnih suvremenih političkih ideologija	Neoliberalizam, konzervativizam, demokracija i socijaldemokracija, te ciljevi i proces izrade javnih politika	<ul style="list-style-type: none"> - diskusije - rad u grupama i individualni rad - konzultacije - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika 	<ul style="list-style-type: none"> - projekt (evaluacija nacrta javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - aktivnost u nastavi
Izdvojiti javne politike koje nisu konzistentne s ideološkom pozadinom stranaka koje ih predlažu	Neoliberalizam, konzervativizam, demokracija i socijaldemokracija, evaluacija javnih politika	<ul style="list-style-type: none"> - diskusije i radionice - rad u grupama i individualni rad - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivnost u nastavi - projekt (evaluacija nacrta javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - kolokvij
Usporediti različite javne politike koje su vezane uz isto područje, te uočiti na koji su način javne politike vezane uz političke ideologije koje predlagatelji zastupaju	Izrada javnih politika, neoliberalizam, konzervativizam, demokracija i socijaldemokracija	<ul style="list-style-type: none"> - diskusije i radionice - rad u grupama i rasprava među grupama - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika 	<ul style="list-style-type: none"> - projekt (evaluacija nacrta javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - aktivnost u nastavi
Argumentirano kritizirati sadržaj i vrijednosnu komponentu, kao i unutarnju konzistentnost, pojedinih javnih politika u predviđenim područjima	Neoliberalizam, konzervativizam, demokracija i socijaldemokracija, evaluacija javnih politika, javno zagovaranje	<ul style="list-style-type: none"> - diskusije i radionice - rad u grupama i rasprava među grupama - moderiranje / facilitiranje od strane nastavnika 	<ul style="list-style-type: none"> - esej - projekt (evaluacija nacrta javne politike i njezina izlaganja i zagovaranja) - aktivnost u nastavi
Sastaviti esej / stručno mišljenje za medije u kojem će evaluirati i kritički sagledati neku javnu politiku, vodeći se pri tome vrijednostima sadržanim u jednom od	Neoliberalizam, konzervativizam, demokracija i socijaldemokracija, evaluacija javnih politika, javne politike i masovni mediji	<ul style="list-style-type: none"> - individualni rad - diskusije - predavanja 	<ul style="list-style-type: none"> - esej - aktivnost u nastavi

obrađenih sustava političkih ideja			
Prezentirati ranije izrađeni nacrt javne politike, braniti ga od (unutarnjih i vanjskih) kritika u raspravi	Javno zagovaranje, retorika javnih politika	- grupni rad i diskusija među grupama - radionice i vježbe	- projekt (izlaganje javne politike)

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Povijest političke filozofije 1		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Nebojša Zelić		
	Kabinet	F-426	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 648	
	e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
Vrijeme za konzultacije			
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Prvi dio kolegija posvećen je najvažnijim antičkim političkim teorijama, onima Platona i Aristotela. Čitaju se svi relevantni dijelovi Platonove <i>Države</i> i možda još poneki dio nekih njegovih drugih politički relevantnih dijaloga, te dvije glavne knjige (tj. poglavlja) Aristotelove <i>Politike</i>. Kako bi se te teorije studentima učinile što jasnijima, oslanjat ćemo se i na neke suvremene kritičke interpretacije tih klasičnih tekstova koje pokušavaju dopuniti praznine i nedorečenosti koje ovi ostavljaju.</p> <p>Drugi dio kolegija bavit će se trojicom najznačajnijih kršćanskih političkih mislilaca: Augustinom, Tomom Akvinskim i Williamom Ockhamom. Ovim se blokom tema želi u detalje pokazati kako su spomenuti (ali i ostali) kršćanski autori doveli u vezu crkvu i državu, kako su to argumentirali u prilog te veze, te kako se vremenom omjer snaga mijenjao u korist davanja sve veće samostalnosti svjetovnoj vlasti.</p> <p>Treći i konačni dio kolegija okrenut je prema političkoj misli renesanse, tj. dvama najvažnijim pojavama u tom periodu: Machavellijevom političkom realizmu i utopističkim misliocima tog doba koji će biti predstavljeni kroz misao Thomasa Morea, njihovog najvažnijeg predstavnika. Kao i u slučaju drugih tema, ovi će filozofi biti prikazani u svjetlu novijih kritičkih interpretacija koja daju i značaj misli klasika i kritički ih propituju.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none">- razumjeti ključne preokupacije klasične političke filozofije;- definirati probleme vezane uz pitanja: idealne političke zajednice, odnosa države i crkve te tehnika vladanja državom;- razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima;- identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta;- kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta;- samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo;- argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	35	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200			

riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 40% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Platon, *Država - Državnik - Sedmo pismo*, Matica hrvatska, Zagreb, 1942, (knjige II, IV-V, VIII-IX), str. 79-110, 150-224, 291-352 (168)
- 2) Aristotel, *Politika*, BIGZ, Beograd, 1975, (knjige III i IV), str. 54-118 (65)
- 3) Augustin, A. *O državi božjoj II-III*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1995-96, knjige XIV i XIX, str. 231-305 i 9-89 (77)
- 4) Akvinski, T. «O vladavini» u Akvinski, T. *Država*, Globus, Zagreb, 1990, str. 47-125 (39)
- 5) Ockham, V. „O carskoj i papinskoj vlasti“, u Ockham, W. *Opera politica*, Demetra, Zagreb, 2001, str. 389-461 (36)
- 6) Machiavelli, N. (1513) *Vladar*, Globus, Zagreb, 1985, str. 99-146 (48)
- 7) More, T. (1516) *Utopija*, Kultura, Zagreb, 1952, str. 43-187 (145)

IZBORNA LITERATURA

a) klasična

Platon, *Zakoni*, Naprijed, Zagreb, 1974.
Aristotel, *Nikomahova etika*, BIGZ, Beograd, 1980.
Aristotel, *Ustav atenski*, Jurici, Zagreb, 1948.
Ksenofont, *Hijeront ili o tiraninu*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1980, str. 7-23 (17)
Ciceron, M.T. *Libri politici I-II*, Demetra, Zagreb, 1995-6. (I, str. 20-24, 48-56, 66-78, 82,110-114, 118-120, 126, 142, 216-230)
Augustin, A. *O državi božjoj II-III*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996, str. 9-701 i 9-421 (552)
Abelard, P. *Povijest nevolja - Etika*, Naprijed, Zagreb, 1970, str. 57-120 (64)
Akvinski, T. *Izbor iz djela 2*, Naprijed, Zagreb, 1990, str. 541-743 (203)
Grubiša, D. (ur.) *Politička misao talijanske renesanse*, Barbat, Zagreb, 2000.
Ockham, W. *Opera politica*, Demetra, Zagreb, 2001.
Machiavelli, N. *Izabrano djelo I*, Globus, Zagreb, 1985, str. 151-375 (225)
Boetie de la, E. *Rasprava o dobrovoljnom ropstvu*, Filip Višnjić, Beograd, 1986.
Montaigne, M. *Ogledi*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1964.
Petrić, F. *Sretan grad*, u Petrić, F. *Izabrani politički spisi*, Golden marketing, Zagreb, 1998, str. 45-58 (14)
Bodin, J. *Šest knjiga o republici*, Politička kultura, Zagreb, 2002.
Bacon, F. *Eseji ili saveti politički i moralni*, Matica srpska, Novi sad, 1952.
Bacon, F. *Nova Atlantida*, Kultura, Beograd, 1967.
Campanella, T. *Grad sunca*, Kultura, Beograd, 1964, str. 5-65 (61)
Milton, J. *Areopagitika i drugi spisi o građanskim slobodama*, Filip Višnjić, Beograd, 1990.

b) suvremena

Annas, J. *An Introduction to Plato's Republic*, Oxford University Press, 1981.
Blackburn, S. *Plato's Republic*, Atlantic Monthly Press, New York, 2006.
Deane, H.A. *The Political and Social Ideas of St. Augustine*, Columbia University Press, 1963.
Develin, R. „The Good Man and the Good Citizen in Aristotle's *Politics*“, *Phronesis*, 1973, 18/1, str. 71-79 (9)
Ferrari, G.R.F. *City and Soul in Plato's Republic*, The University of Chicago Press, 2005.
Finnis, J. *Prirodno pravo*, CID, Podgorica, 2005.
Held, D. *Models of Democracy*, Stanford University Press, 1996, str. 13-35 (23)
Hourani, G.F. „Thrasymachus' Definition of Justice in Plato's *Republic*“, *Phronesis*, 1962, 7/2, str. 110-120 (11)

Johnson, C. „Who Is Aristotle's Citizen?“, *Phronesis*, 1984, 29/1, str. 73-90 (18)
 Lear, J. „Inside and Outside the *Republic*“, *Phronesis*, 1992, 37/2, str. 184-215 (32)
 Kirwan, C. „Glaucón's Challenge“, *Phronesis*, 1965, 10/2, str. 162-173 (12)
 Mulgan, R.G. *Aristotle's Political Theory*, Oxford University Press, Oxford, 1977.
 Nožick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 385-414 (30)
 Pappas, N. *Guidebook to Plato and the Republic*, Routledge, London, 1995.
 Popper, K.R. *Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji I*, KruZak, Zagreb, 2002, str. 77-178 (102)
 Reeve, C.D.C. *Philosopher-Kings: The Argument of Plato's Republic*, Toronto University Press, 1995.
 Sandel, M. *Justice: What's the Right Thing to do?*, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2009, str. 184-269 (85)
 Strauss, L. *Grad i čovjek*, Antibarbarus, Zagreb, 2004.
 Williams, B. *The Sense of the Past*, Princeton University Press, Princeton, 2006, str. 108-137, 207-217 (30)
 Wolin, S. *Politics and Vision*, Princeton University Press, Princeton, 2004.

c) sekundarna
 Copleston, F. *Historija filozofije I-III*, BIGZ, Beograd, 1989-1994.
 Hampton, J. *Political Philosophy*, Westview Press, Boulder, 1997, str. 39-69 (31)
 Kulenović, E. (ur.) *Moderna politička teorija*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2013, str. 1-35 (35)
 Maier, H./Rausch, H./Denzer, H. (ur.) *Klasici političkog mišljenja I*, Golden Marketing, Zagreb, 1998.
 Strauss, L. (ur.) *Povijest političke filozofije*, Golden Marketing, Zagreb, 2006.
 Stupar, M. *Politička filozofija*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju/IP „Filip Višnjić, Beograd, 2010, str. 57-200 (144)
 Knjige iz serije *Very Short Introduction*: Hare, R.M. *Plato*; Barnes, J. *Aristotle*; Chadwick, H. *Augustine*; Skinner, Q. *Machiavelli*, Oxford University Press, 1980-2001.
 Barnes, J. *Aristotel*, KruZak, Zagreb, 1996.
 Kenny, A. *Aquinas*, Macmillan, London, 1969, str. 325-382 (58)
 Kretzmann, N./Stump, E. (ur.) *The Cambridge Companion to Aquinas*, Cambridge University Press, Cambridge, 1993, str. 196-231 (36)
 O'Connor, D.J. *Aquinas and Natural Law*, Macmillan, London, 1967.
 D'Entreves, A.R. *Medieval Contribution to Political Thought*, Oxford University Press, 1939.
 Kumar, K. *Utopianism*, Open University Press, Buckingham, 1991.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
 Elektroničkom poštom
 Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta
 Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9./23.2. / 10h
Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13.9./11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Platon o oblicima države i vrstama pojedinaca

2.	Platon: odnos prema demokraciji
3.	Platon: vladavina znanja
4.	Aristotel: građanin i država; vrste političkih uređenja
5.	Aristotelova najbolja država
6.	Aristotel o prijateljstvu
7.	Augustin i etika kršćanstva
8.	Augustin i politika kršćanstva
9.	Toma Akvinski: vječni, naravni i ljudski zakon
10.	Toma Akvinski: politika i crkva
11.	Ockham i kritika crkvene vlasti
12.	Machiavelli: karakteristike uspješnog vladara
13.	Renesansni utopisti: Thomas More i kritika postojećeg poretka
14.	Renesansni utopisti: Thomas More i najbolji poredak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti razumiju filozofski jezik i političku argumentaciju; mogu interpretirati i kritički se odnositi prema mislima najvažnijih filozofa; razvijaju vještine primjene njihovih ideja ili rješenja na aktualne probleme suvremene političke filozofije; stječu neke osnovne informacije o klasicima političke misli.</p>	<p>Platon o pravednosti; Platon: odnos prema demokraciji; Platon: vladavina znanja; Aristotel: građanin i država; vrste političkih uređenja; Aristotelova najbolja država; Aristotel o prijateljstvu; Augustin i etika kršćanstva; Augustin i politika kršćanstva; Toma Akvinski o zakonima; Toma Akvinski: politika i crkva; William Ockham; Niccolo Machiavelli; Renesansni utopisti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Praktična etika
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)
Semestar	1., 3., 5.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da, engleski jezik.
Nositelj kolegija	Prof. dr.sc. Elvio Baccarini
Kabinet	F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265-641
e-mail	ebaccarini@ffri.uniri.hr / elvio.baccarini@gmail.com
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac
Kabinet	F-424
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
e-mail	icerovac@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
➤ I. DIO: <u>PRAVA ŽIVOTINJA</u>	
<p>I. SPECIZAM</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Definicija specizma. ○ Peter Singer i specizam – utilitaristička pozicija. ○ Tom Regan i specizam – deontološka pozicija. ○ Joan Dunayer i specizam. <p>II. EKSPERIMENTIRANJE NA ŽIVOTINJAMA</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Eksperimentiranje u medicinske svrhe. ○ Eksperimentiranje u ostale (obrazovne svrhe, kozmetika, kućanske potrepštine) ○ Alternative eksperimentiranju na ne-ljudskim životinjama. <p>III. NE-LJUDSKE ŽIVOTINJE: MESNA I MLIJEČNA INDUSTRIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Uzgajanje životinja u prehrambene svrhe. ○ Pojam karnizma. <p>IV. SPECIZAM KAO LJUDSKA „ZABAVA“ – kulturne prakse</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vjerski argumenti i multikulturalizam. <p>Cirkusi, zoološki vrtovi, borbe s bikovima i sl.</p> <p>V. NE-LJUDSKE ŽIVOTINJE KAO KUĆNI LJUBIMCI</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Status „kućnih ljubimaca“ i drugih ne-ljudskih životinja ○ Pitanje moralne opravdanosti posjedovanja kućnih ljubimaca 	
➤ <u>II. DIO</u>	
<p style="text-align: center;">Metodologija istraživanja u praktičnoj etici</p> <p>Prikazat će se i kritički raspravljati razne metodologije istraživanja u praktičnoj etici. Prije svega, prikazat će se i usporediti dvije glavne sukobljene metodologije. Prva je principizam, kao pristup koji kreće od moralnih načela (često i moralnih teorija) koji se upotrebljavaju u posebnim situacijama. Druga je partikularizam koji izražava sudove u konkretnim situacijama. Prikazat će se i raspraviti Rawlsov prijedlog metodoloških ograničenja "javnoga uma" kao ograničenja koja su tražena u području javne etike.</p> <p>- Genetika</p> <p>Prikazat će se, u obliku općeg okvira, rezultati projekta "Ljudski genom". Proučavat će se društvene posljedice i posljedice sa stajališta individualnih ljudskih prava mogućnosti primjene genetskog</p>	

screeninga, genetske selekcije i genetskog napretka pojedinaca. Raspravljat će se o vezi ekologije i genetike. Proučavat će se mogući problemi vezani uz kloniranje (u terapijskoj i reproduktivnoj verziji), prije svega sa stajališta prava pojedinca, ugrožavanja embrija u ranoj embrionalnoj fazi, evolutivno poželjnog genetskog razlikovanja.

- Etika spolnosti

Raspravljat će se o mogućnostima spolnih odnosa bez djece i moralnosti takvih postupaka; o seksualnoj perverziji; o seksu kao pukoj žudnji; o preljubu; o prostituciji; o homoseksualnosti; o silovanju; o seksualnom uznemiravanju.

- Etika samoubojstva

Prikazat će se i raspravljati pitanja liječnički potpomognutog samoubojstva, (i)racionalnost samoubojstva, teze o dužnosti umiranja.

- Etika i terorizam

Definirat će se pojam "terorizma" te voditi kritička rasprava o moralnoj procjeni terorizma (pri čemu će se voditi računa o raspravama o pravednom ratu), o državnom terorizmu i o moralno prikladnoj reakciji na terorizam.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će nakon položenoga ispita moći:

- opisati i interpretirati središnje probleme, stavove i argumente razvijene u praktičnoj etici
- identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u praktičnoj etici
- kategorizirati i objasniti različite teorije u praktičnoj etici

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	10
Kontinuirana provjera znanja	1.5	60
ZAVRŠNI ISPIT	0.5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

I. DIO (ODREĐENI dijelovi/ulomci tekstova, bit će određeno na nastavi):

1. Dunayer, J. 2009. Specizam. Dvostruka duga

2. Regan, T. 2004. The case for animal rights. Univ of California Press.
3. Singer, P. 1998. Oslobođenje životinja. Zagreb: IBIS grafika.
4. Singer, P. 2003. Praktična etika. KruZak.

II. DIO (tekstovi će biti obrađeni na nastavi:)

1. Megone, C. (1998): Aristotle's Function Argument and the Concept of Mental Illness. *Philosophy, Psychiatry & Psychology*, 5(3). pp. 187-201.
2. Glackin, S. (2016): Three Aristotelian Accounts of Disease and Disability. *Journal of Applied Philosophy*, 33(3). pp. 331-326.
3. Nussbaum, M. (2009): The Capabilities of People with Cognitive Disabilities. *Metaphilosophy*, 40(3-4). pp. 331-351. Baccarini, *Utilitarizam, unutarinja perspektiva i pitanje samoubojstva*. "Filozofska istraživanja", 31 (2), 2011, 263-275.
4. Claassen, R. (2011): Making Capability Lists: Philosophy versus Democracy. *Political Studies*, 59(3). pp. 491-508.

IZBORNA LITERATURA

I. DIO:

1. Anderegg, C. i dr. (2012). „Kritički osvrt na pokuse na životinjama.“ U: Dvostruka Duga, Čakovec i Prijatelji životinja.
2. Bok, H. (2011). Keeping pets. In *The Oxford Handbook of Animal Ethics*.
3. DeGrazia, D. (2011). The ethics of confining animals: From farms to zoos to human homes.
4. Cheluvappa, R., Scowen, P., & Eri, R. (2017). „Ethics of animal research in human disease remediation, its institutional teaching; and alternatives to animal experimentation.“ *Pharmacology research & perspectives*, 5(4), e00332.
5. DeGrazia, David. „The Moral Status of Animals and Their Use in Research: A Philosophical Review“. *Kennedy Institute of Ethics Journal*. 1991, 48-70.
6. Du Toit, J. (2016). Is Having Pets Morally Permissible?. *Journal of Applied Philosophy*, 33(3), 327-343.
7. Gendin, S. (1989). „The use of animals in science.“ U: Regan, T., & Singer, P. (1989). *Animal rights and human obligations*.
8. Joy, Melanie (2012). Zašto volimo pse, jedemo svinje i nosimo krave. Čakovec: Dvostruka duga.
9. Korsgaard, C. M. (2018). *Fellow creatures: Our obligations to the other animals*. Oxford University Press.
10. Palmer, C., & Sandøe, P. (2011). *Animal ethics. Animal welfare*, 1-12.
11. Regan, T., & Singer, P. 1989. *Animal rights and human obligations*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

II. DIO:

1. M.P. Battin, R. Rhodes i A. Silvers (ur.), *Physician-Assisted Suicide*, London, Routledge, 1998.
2. J. Harris, *Wonderwoman and Superman*, Oxford, Oxford University Press, 1993.
3. R. Dworkin, *Life's Dominion. An Argument about Abortion, Euthanasia, and Individual Freedom*, New York, Alfred A. Knopf, 1993
4. H. La Follette, (ur.), *Ethics in Practice*, Blackwell, Oxford 1997.
5. A. Klose, *Poduzetnička etika*, Zagreb, Školska knjiga, 1996.
6. H. La Follette, (ur.), *Ethics in Practice*, Blackwell, Oxford 1997.
7. M. Nussbaum, C. Sunstein (ur.), *Clones and Clones. Facts and Fantasies about Human Cloning*, New York, Norton and Company, 1998
8. J. W. Randles et al., *Computer Ethics and Professional Responsibility*, Oxford, Blackwell, 2003.
9. S. Prijčić (ur.), *Pobačaj. Za i protiv*, Rijeka, Hrvatski kulturni dom, 1995.
10. P. Singer et al. (ur.), *Embryo Experimentation*, Cambridge, Cambridge University Press, 1990
11. Singer, P., Kuhse, H. (ur.), *A Companion to Bioethics*, Blackwell, Oxford 1998.
12. P. Singer, H. Kuhse, (ur.), *Bioethics. An Anthology*, Blackwell, Oxford 2003

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su dužni redovito pohađati nastavu.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; Merlin; mail; oglasnom pločom; web stranicama.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Merlin, mail i konzultacije.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Završni pismeni ispit.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p> <p style="text-align: center;"><u>Dozvoljen je samo jedan ispravak kolokvija i to samo u slučaju negativne ocjene.</u></p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2./16.2./ 11h
Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13./11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1./2.	Uvod. Osnovne informacije o kolegiju. Specizam – definiranje pojma i različita tumačenja različitih filozofskih pozicija.
3./4.	Posljedice specizma – eksperimentiranje na ne-ljudskim životinjama. Mesna i mliječna industrija. Kulturne prakse i ljudska zabava.
5./6.	Ne-ljudske životinje kao kućni ljubimci. Pitanje moralne opravdanosti posjedovanja kućnih ljubimaca
7.	KOLOKVIJ
8./9.	Antipsihijatrijski izazov i Aristotelijanski odgovor
10./11.	Prigovori Aristotelijanskim odgovorima i liberalno demokratski pristup psihijatriji
12./13.	Priznavanje sposobnosti osobama s mentalnim poremećajima
14./15.	Jednakost i moralni status osoba s mentalnim poremećajima

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti će nakon položenoga ispita moći:</p> <p>- opisati i interpretirati središnje probleme, stavove i argumente</p>	<p>Prikazat će se i kritički raspravljati razne metodologije istraživanja u praktičnoj etici. Prije svega, prikazat će se i usporediti dvije glavne sukobljene metodologije:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje (frontalni rad) • Objašnjavanje • Analiziranje primjera 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana provjera znanja (kolokvij) • Završni ispit • Aktivnost na nastavi

<p>razvijene u praktičnoj etici.</p>	<p>principlizam, kao pristup koji kreće od moralnih načela (često i moralnih teorija) koji se upotrebljavaju u posebnim situacijama, i partikularizma, koji izražavaju sudove u konkretnim situacijama. Prikazat će se i raspraviti Rawlsov prijedlog metodoloških ograničenja "javnoga uma" kao ograničenja koja su tražena u području javne etike.</p> <p style="text-align: center;">Genetika</p> <p>Prikazat će se, u obliku općeg okvira, rezultati projekta "Ljudski genom".Proučavat će se društvene posljedice i posljedice sa stajališta individualnih ljudskih prava mogućnosti primjene genetskog screeninga, genetske selekcije i genetskog napretka pojedinaca. Raspravljat će se o vezi ekologije i genetike. Proučavat će se mogući problemi vezani uz kloniranje (u terapijskoj i reproduktivnoj verziji), prije svega sa stajališta prava pojedinca, ugrožavanja embrija u ranoj embrionalnoj fazi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificirati i ilustrirati temeljne vrijednosne pojmove u praktičnoj etici - kategorizirati i objasniti različite teorije u praktičnoj etici evolutivno poželjnog genetskog razlikovanja. <p style="text-align: center;">Etika spolnosti</p> <p>Raspravljat će se o mogućnostima spolnih odnosa bez djece i moralnosti takvih postupaka; o seksualnoj perverziji; o seksu kao pukoj žudnji; o preljubu; o prostituciji; o homoseksualnosti; o</p>		
--------------------------------------	---	--	--

silovanju; o seksualnom uznemiravanju.

Etika samoubojstva

Prikazat će se i raspravljati pitanja Liječnički potpomognutog samoubojstva, (i) racionalnost samoubojstva, teze od dužnosti umiranja.

Etika i terorizam

Definirat će se pojam "terorizma", te voditi kritička rasprava o moralnoj procjeni terorizma (pri čemu će se voditi računa o raspravama o pravednom ratu), o državnom terorizmu, te o moralno prikladnoj reakciji na terorizam.

SPECIZAM

Definicija specizma.

Peter Singer i specizam

– utilitaristička pozicija.

Tom Regan i specizam -

deontološka pozicija.

Joan Dunayer i

specizam.

EKSPERIMENTIRANJE

NA ŽIVOTINJAMA

Eksperimentiranje u medicinske svrhe.

Eksperimentiranje u ostale (obrazovne svrhe, kozmetika, kućanske potrepštine)

Alternative

eksperimentiranju na ne-ljudskim životinjama.

NE-LJUDSKE

ŽIVOTINJE: MESNA I

MLIJEČNA

INDUSTRIJA

Uzgajanje životinja u prehrambene svrhe.

Pojam karnizma.

	<p>NE-LJUDSKE ŽIVOTINJE KAO KUĆNI LJUBIMCI</p> <p>Status „kućnih ljubimaca“ i drugih ne-ljudskih životinja. Pitanje moralne opravdanosti posjedovanja kućnih ljubimaca.</p> <p>SPECIZAM KAO LJUDSKA „ZABAVA“ – kulturne prakse</p> <p>Vjerski argumenti i multikulturalizam. Cirkusi, zoološki vrtovi, borbe s bikovima i sl.</p>		
--	---	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Sloboda volje		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)		
Semestar	3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Nema je		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Filip Čeč		
	Kabinet	F-424	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 649	
	e-mail	fcec@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ol style="list-style-type: none"> Uvod u problem: izlaganje problema i osnovnih pozicija u raspravi; upoznavanje s literaturom. Kompatibilizam: klasični kompatibilizam, sloboda kao odsustvo prepreka Inkompatibilizam: argument posljedice i mogućnost drugačijeg postupanja Libertarijanizam i indeterminizam: klasični libertarijanizam, indeterminizam, slučajnost i sreća Djelatnikovo uzrokovanje: djelatnik kao uzrok postupka, dvije koncepcije uzrokovanja. Postupci, razlozi i uzroci: jednostavni indeterminizam, suvremene teorije djelatnikovog uzrokovanja. Determinizam: teorije tvrdog determinizma, sloboda volje kao iluzija Alternativne mogućnosti i moralna odgovornost: kritika principa alternativnih mogućnosti Hijerarhijske teorije slobode volje: hijerarhija želja, identifikacija, vrijednosti. Reaktivni stavovi: teorije reaktivnih stavova, polukompatibilizam. Krajnja odgovornost: Krajnja odgovornost, primjeri Austinove vrste, radnje formiranja jastva. Sloboda volje i suvremena znanost: odnos indeterminizma i odluka. Vrste sloboda volje: Sloboda samoostvarenja, Sloboda reflektivne samokontrole, Sloboda samoodređenja. 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Studenti će nakon odslušanog kolegija moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> Navesti osnovne pozicije u raspravi, jezgrovito, jasno i pregledno opisati načine na koje te pozicije nastoje riješiti problem. Izdvojiti i prikazati osnovne pojmove u raspravi te interpretirati odgovarajuće primjere korištenja tih pojmova. Identificirati, opisati i procijeniti postojeće relacije između osnovnih pojmova korištenih u raspravi. Identificirati, opisati i razjasniti unutarnju strukturu argumenata korištenih u raspravi. Procijeniti metafizička rješenja koja se nude u raspravi Napisati esej na zadanu temu. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x			x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera	1	50	
ZAVRŠNI ISPIT (esej)	1	50	

UKUPNO		100
<p>Način bodovanja svake pojedinačne aktivnosti koja se ocjenjuje:</p> <p>Izlaganje i aktivno sudjelovanje na nastavi: Svi studenti moraju izraditi jedno izlaganja na temu zadanu od strane nastavnika. Izostanak s vlastite prezentacije ili neprimjereno izrađena prezentacija tretirati će se kao neizvršavanje obaveza te će student biti prisiljen nanovo slušati kolegiji. Od studenta se zahtijeva da aktivno sudjeluje u nastavi.</p> <p>Kontinuirana provjera znanja: ocjenjuje se pripremanje za seminare (čitanje predviđene obavezne literature). Pripremanje za nastavu provjeravati će se kratkim testovima.</p> <p>Završni ispit (esej): Ocjenjuje se esej napisan na zadanu temu. Tema se određuje u dogovoru s nositeljem kolegija.</p> <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
Kane, R. 2005. <i>A Contemporary Introduction to Free Will</i> . Oxford University Press.		
McKenna, M, Pereboom D. 2016. <i>Free Will</i> . A Contemporary Introduction. Routledge		
IZBORNA LITERATURA		
Kane, R. (ur) 2000. <i>Free Will</i> . Routledge.		
Fisher, J. M. Ravizza, M. (ur) 1993. <i>Perspectives on Moral Responsibility</i> . Cornell University Press.		
Watson, G. 1982. (ur). <i>Free Will</i> . Oxford University Press.		
Kane, R. (ur). 2002. <i>Oxford Handbook to Free Will</i> . Oxford University Press.		
Kane, R. (ur). 2011. <i>Oxford Handbook to Free Will</i> . 2nd edition. Oxford University Press.		
O'Connor, T. (ur). 1995. <i>Agents, Causes and Events - Essays on Indeterminism and Free Will</i> , Oxford University Press.		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		
POHAĐANJE NASTAVE		
Studenti mogu izostati s 25% predavanja.		
Neredovito pohađanje nastave tretirati će se kao neizvršavanje obaveza te će student biti prisiljen nanovo upisati kolegiji.		
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA		
Elektronička pošta, konzultacije, oglasna ploča		
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA		
Elektronička pošta, konzultacije		
NAČIN POLAGANJA ISPITA		
Vidi pod sustav ocjenjivanja		
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE		
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.		
ISPITNI ROKOVI		
Zimski	29.1./12.2./ 10h	
Ljetni	10.6./1.7./10h	
Jesenski	26.8./9.9./10h	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
TJEDAN	NAZIV TEMA	
1.	Uvodno predavanje i podjela tema.	
2.	Klasični kompatibilizam: Kane 2005 - Klasični kompatibilizam (pogl.2: Compatibilism)	

3.	<u>Kritike klasičnog kompatibilizma – Argument posljedice:</u> Kane 2005 - Argument posljedice (pogl.3: Incompatibilism)
4.	<u>Problem slobode volje i indeterminizam:</u> Kane 2005 - Sloboda volje i indeterminizam (pogl.4: Libertarianism, Indeterminism, and Chance)
5.	<u>Libertarijanizam:</u> Kane 2005 - Libertarijanizam (pogl.5: Mind, Selves and Agent Causes)
6.	<u>Suvremene libertarijanističke teorije:</u> Kane 2005 - Suvremene libertarijanističke teorije (pogl.6: Action, Reasons, and Causes)
7.	<u>Tvrđi determinizam:</u> Kane 2005 - Tvrđi determinizam (pogl.7:Is Free Will Possible? Hard Determinists and Other Skeptics)
8.	<u>Kritike principa alternativnih mogućnosti:</u> Kane 2005 - Kritike principa alternativnih mogućnosti (pogl.8: Moral Responsibility and Alternative Possibilities)
9.	<u>Suvremene kompatibilističke teorije:</u> Kane 2005 - Suvremene kompatibilističke teorije (pogl.9: Higher-order Desires, Real Selves, and New Compatibilists)
10.	<u>Teorija reaktivnih stavova:</u> Kane 2005 - Teorije reaktivnih stavova i polukompatibilizam (pogl.10: Reactive Attitude Theories)
11.	<u>Krajnja odgovornost:</u> Kane 2005 - Krajnja odgovornost (pogl.11: Ultimate Responsibility)
12.	<u>Sloboda volje i suvremene znanosti:</u> Kane 2005 - Sloboda volje i suvremene znanosti (pogl.12: Free-Will and Modern Science)
13.	<u>Vrste slobode volje:</u> Kane 2005 - Vrste slobode volje (pogl.14: Conclusion: Five Freedoms)
14.	<u>Osjetljivost na razloge</u> McKenna, M, Pereboom D. 2016. Free Will. A Contemporary Introduction. Routledge
15.	<u>Neuroznanost i sloboda volje</u> McKenna, M, Pereboom D. 2016. Free Will. A Contemporary Introduction. Routledge

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Navesti osnovne pozicije u raspravi, jezgrovito, jasno i pregledno opisati načine na koje te pozicije nastoje riješiti problem.	Klasični libertarijanizam, klasični kompatibilizam, tvrđi determinizam, teorije djelatnikovog uzrokovanja, teorije događajnog uzrokovanja, jednostavni indeterminizam, skepticizam, hijerarhijske teorije, semikompatibilizam, teorije reaktivnih stavova, ostale suvremene kompatibilističke teorije	Predavanje Rad na tekstu Individualni rad Diskusija Analiza primjera	Kontinuirane provjere znanja Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima
Izdvojiti i prikazati osnovne pojmove u raspravi te interpretirati odgovarajuće primjere korištenja tih pojmova.	Determinizam, indeterminizam, sloboda volje, moralna odgovornost, princip alternativnih mogućnosti, jastvo, sreća, djelatnikovo uzrokovanje, događajno uzrokovanje, reaktivni stavovi		
Identificirati, opisati i procijeniti postojeće relacije između osnovnih pojmova korištenih u raspravi.	Kompatibilizam, inkompatibilizam, skepticizam, princip alternativnih mogućnosti, princip izvornosti		
Identificirati, opisati i razjasniti unutarnju strukturu argumenata korištenih u raspravi.	Argument posljedice, kondicionalna analiza, prigovori sreće, prigovori frankfurtove vrste, osnovni argument, argument četiri		

	slučaja		
Procijeniti metafizička rješenja koja se nude u raspravi.	Teorije djelatnikovog uzrokovanja, teorije događajnog uzrokovanja, sloboda kao izvornost, sloboda kao mogućnost drugačijeg postupanja		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Smrt		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Marin Biondić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	marinbiondic@yahoo.com	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Kolegij je usklađen sa suvremenim filozofskim razmatranjima problema smrti. Obuhvaća metafizička, vrijednosna i praktična pitanja koja se problematiziraju iz suvremene analitičke perspektive:			
<ul style="list-style-type: none"> - smrt i osobni identitet (animalizam i personizam) - vrijednost smrti (epikurizam i deprivacijske teorije) - problem (a)simetrije prenatalnog i postmortalnog nepostojanja - problem vremenskog određenja zla smrti - smrt i racionalan strah - problem besmrtnosti - smrt i životinje - postmortalna zla - zlo smrti i pogrešnost ubijanja. 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Studenti i studentice će:</p> <ul style="list-style-type: none"> Biti upoznati s temeljnim radovima i problemima u raspravi Definirati i objasniti temeljne filozofske pojmove u raspravi Koristiti način analitičkog pristupa i mišljenja na stručnim tekstovima Samostalno raditi na izvornim filozofskim tekstovima Samostalno izraditi seminarski rad Samostalno prezentirati svoj rad Razviti kritičko, argumentirano mišljenje 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	30%	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%	
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<u>Varijanta 1 bez završnog ispita.</u>			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog			

praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 11) Benatar, D., *Life, Death, and Meaning*, Rowman and Littlefield Publishers, Plymouth, 2010.
- 12) Biondić, M., *Smrt – Priroda i vrijednost prenatalnog i postmortalnog nepostojanja*, Ibis grafika, Zagreb, 2015.
- 13) Bradley B., Feldman F., Johansson J., *The Oxford Handbook of Philosophy of Death*, Oxford University Press 2013.
- 14) Donnely, J., *Language, Metaphysics, and Death*, Fordham University Press, New York, 2007.
- 15) Fischer, John Martin ed., *The Metaphysics of Death*, Stanford University Press, California, 1993.
- 16) Taylor, J.S., *The Metaphysics and Ethics of Death*, Oxford University Press, New York, 2013.

IZBORNA LITERATURA

1. Bradley, B., *Well Being and Death*, Oxford: Oxford University Press, 2009.
2. Feldman, Fred, *Confrontation with the Reaper*, New York, 1991.
3. Luper-Foy, S., *The Philosophy of Death*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.
4. McMahan, J., *The Ethics of Killing: Problema at the Margins of Life*, Oxford Univesity Press, New

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Obavezno prisustvo na 70% nastavnih sati (ispod 70% studenti/ce nemaju pravo izlaska na završni ispit).
- Neopravdani nedolazak na nastavu u vrijeme unaprijed dogovorenog termina seminarskor rada (izlaganja) znači ujedno i nemogućnost stjecanja ocjenskih bodova iz izlaganja seminara. Opravdani izostanak podrazumijeva obavještanje nastavnika 24 sata prije izlaganja seminara te naknadno dostavljanje relevantne dokumentacije kojom se potvrđuje opravdani izostanak.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Usmeno

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

e-mail, konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	1./15.2./12h
Ljetni	13.6./11.7./12h
Jesenski	29.8./12.9./12h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
---------------	-------------------

1.	Uvodni sat, literatura, obaveze, podjela seminarskih radova
2.	Smrt i nepostojanje - Biondić (28-46) The Person and the Corpse – Olson u Bradley, Feldman, Johansson (80-97)
3.	Death in Socrates, Plato, and Aristotle – Matthews u Bradley, Feldman, Johansson (186-200) When Death is There We Are Not: Epicurus on Pleasure and Death – Mitsis u Bradley, Feldman, Johansson (200-218)
4.	Death – Nagel u Fischer (59-71) The Makropulous Case: Reflections on the Tedium of Immortality Williams u Fischer (71-93)
5.	How to Be Dead and Not Care: A Defense of Epicurus – Rosenbaum u Fischer (117-135) Harm to Others – Feinberg u Fischer (169-191)
6.	Annihilation – Luper u Benatar (201-223) Pre-Vital and Post-Mortem Nonexistence – Kaufman u Benatar (243-267)
7.	Why Death Is Not Bad for the Person Who Died – Suits u Benatar (267-287) Adaptation – Luper u Taylor (100-118)
8.	Death and Desires - Bradley, McDaniel u Taylor (118-134) Kripke's Moses – Yourgrau u Taylor (134-149)
9.	Concept of Value and Ideas about Death – Rosenbaum u Taylor (149-169) The Significance of Death for Animals . Norcross u Bradley, Feldman (465-475)
10.	The Misfortunate Dead: A Problem for Materialism – Donnelly u Donnelly (153-170) The Vulnerability oft he Dead – Scarre u Taylor (171-188)
11.	Welfare and Harm after Death – Levenbook u Taylor (188-211) Doing Posthumous Harm – Harris u Taylor (213-222)
12.	Existentialism and the Fear of Dying – Slote u Donnelly (80-102) Fearing Death – Rorty u Donnelly (102-117)
13.	Rationality and the Fear of Death – Murphy u Fischer (41-59) My Death – Ayer u Donnelly (226-237)
14.	Egzistencijalistički autori i smrt
15.	Sinteza gradiva, priprema za ispit

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
- Studenti će definirati temeljne probleme i navesti najvažnije autore koji ih problematiziraju	- Smrt kao filozofski problem (Platon, Epikur, Negel, Feldman)	- Predavanja, rad na tekstu, izlaganja seminarskog rada, rasprava na nastavi.	- Vrednovanje izlaganja/seminarskog rada, pisani ispit.
- Studenti će razlikovati i objasniti temeljne pojmove u raspravi	- Epikurizam, deprivacionizam, metafizka smrti, transhumanizam	-	-
Student će koristiti način analitičkog mišljenja na klasičnim radovima	- Djela Platona, Epikura, Aristotela, Nagela, Williamsa, Feldmana	-	-
	Cjelokupni sadržaj kolegija –	-	-

<ul style="list-style-type: none">- Samostalno izraditi seminarSKI rad- Samostalno prezentirati svoj rad	po izboru		
Student će razvijati kritičko, argumentirano mišljenje	- Cjelokupni sadržaj kolegija	-	-

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Socijalna pravednost i javne politike		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)		
Semestar	3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič		
	Kabinet	F-426	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 648	
	e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
Vrijeme za konzultacije			
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>U prvom dijelu kolegija odredit će se pojam socijalne pravednosti u odnosu na distributivnu pravednost. Distributivna pravednost prvenstveno se bavi načelima pravedne raspodjele određenih dobara. Socijalna pravednost osim distributivnog aspekta uključuje i relacijski aspekt – odnosa među građanima. Dok je u užem interesu distributivne pravednosti pitanje tko treba koliko dobara od društvene kooperacije pitanje socijalne pravednosti odnosi se i to na koji se način raspodjela vrši. Utječe li raspodjela negativno na samopoštovanje korisnika javnih službi ili javnih dobara? Na koji način izbjeći stigmatizaciju i marginalizaciju određenih grupa u društvu?</p> <p>Također, pitanja kojima se bavi socijalna pravednost mogu odrediti i na koja dobra posebno treba obratiti pažnju u distribuciji odnosno što je ono što ulazi u mjerenje pravednosti. Posebno ćemo se baviti dvama utjecajnim prijedlozima – distribucija primarnih dobara (J. Rawls; R. Dworkin) i pristup razvijanja individualnih sposobnosti (A. Sen; M. Nussbaum). Vidjet ćemo koje su u teoriji prednosti i mane ta dva prijedloga.</p> <p>U drugom dijelu kolegija bavit ćemo se konkretnim primjerima javnih politika i na koji način oni manifestiraju prednosti i mane određenih teorijskih pristupa socijalnoj pravednosti.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Očekivani ishodi su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o društvenoj pravednosti. 2. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema implementiranja teorija u konkretne javne politike. 3. Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke. 4. Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu pravednosti i javnih politika, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	35	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200 riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.			

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 40% bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Izbor iz:

J. Wolff, *Ethics and Public Policy: A Philosophical Inquiry*, Routledge, 2011. (odabrana poglavlja)

A.Sen, *Razvoj kao sloboda*, Algoritam, 2012. (odabrana poglavlja)

M. Marmot, *Sindrom statusa*, Algoritam, 2007. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

Francis G. Castels, *Komparativne javne politike*, Massmedia, 2008.

A. Margalit, *The Decent Society*, Harvard University Press, 1998.

M. Nussbaum, *Creating Capabilities: The Human Development Approach*, Harvard University Press, 2011.

P. Pettit, J.L. Marti, *A Political Philosophy in Public Life*, Princeton University Press, 2012.

J. Wolff i A. De-Shalit, *Disadvantage*, Oxford University Press, 2007. (odabrana poglavlja)

Michael Marmot, Richard Wilkinson (ur.) *Social Determinants of Health*; Oxford University Press, 2005. (odabrana poglavlja)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta

Elektroničkom poštom

Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta

Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obaveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski | 9./23.2. / 10h

Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13.9./11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEMA
1.	Uvodno predavanje i dogovor oko nastave
2.	Društvena pravednost: distribucija resursa
3.	Društvena pravednost: relacijski egalitarizam
4.	Društvena pravednost: teorija strukturne nepravde i prepoznavanja
5.	Društvena pravednost: pristup temeljen na sposobnostima
6.	Društvena pravednost: sposobnosti i javne politike
7.	Društvena pravednost: resursi, sposobnosti i individualno blagostanje
8.	Pravednost u gradu: značajke gradova u odnosu na državu
9.	Društvene determinante zdravlja u gradu
10.	Urbano planiranje i vrijednosti jednakosti i različitosti
11.	Demokratska deliberacija i urbano planiranje
12.	Pitanje definiranja javnog interesa
13.	Inkluzija i isključenje u gradu

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o društvenoj pravednosti.	Društvena pravednost: distribucija resursa; Društvena pravednost: relacijski egalitarizam; Društvena pravednost: teorija strukturne nepravde i prepoznavanja; Društvena pravednost: pristup temeljen na sposobnostima; Društvena pravednost: sposobnosti i javne politike; Društvena pravednost: resursi, sposobnosti i individualno blagostanje.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema implementiranja teorija u konkretne javne politike.	Društvene determinante zdravlja; Politike države blagostanja; Javne politike i tržište; Civilno društvo i političke institucije; Dobrobit u političkoj filozofiji; Egalitarizam i rodna (ne)jednakost; Imigracija i rasizam	predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Spoznavanje i neurorazličito		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	1., 3., 5.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijic – Samaržija		
	Kabinet	F-417	
	Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon		
	e-mail	prijic@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Dr. sc. Kristina Lekic Baruncic		
	Kabinet	418	
	Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon		
	e-mail	kristina.lekic.baruncic@uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ol style="list-style-type: none"> Analiza pojma neurorazličito. Kritičko istraživanje aktivnosti pokreta neurorazličito. Razrada triju vrsta nepravda – epistemičke, političke i moralne– u raspravi o autizmu. Analiza epistemologije autizma. Konceptualna razrada epistemičkih nepravda i analiza slučajeva epistemičke nepravde prema neurorazličitim osobama. Ispitivanje moralnih posljedica diskriminacije autističnih kognitivnih potencijala vidljivih u vrijednosnoj prosudbi života autista. Povezivanje moralnih stavova o autizmu s političkim praksama kreiranja javnih politika. Analiza političkog statusa osoba s mentalnim poremećajima kroz povijest filozofije. <p style="margin-left: 40px;">Analiza problema moralne i političke primjerenosti preporuka o liječenju i zdravstvenim politikama u vezi s autističnim životima.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Student/studentica će nakon položenog ispita biti u mogućnosti:			
<ul style="list-style-type: none"> objasniti pojam neurorazličito i opisati temeljne dijagnostičke kriterije poremećaja iz autističnog spektra; opisati prakse epistemičke nepravde usmjerene prema autističnim osobama; objasniti problem evaluativnih standarda za normativne zaključke o autističnoj dobrobiti; objasniti problem moralne i političke primjerenosti preporuka o liječenju autističnih osoba; <p style="margin-left: 40px;">analizirati i interpretirati tekstove te sudjelovati u raspravi</p>			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	60	
Kontinuirana provjera znanja 2			
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<p>Rezultati vrednovanja ishoda učenja određuju se skalom od 0 do 100% ocjenskih bodova, pri čemu je prolazna ocjena minimalno 50% ocjenskih bodova. Praćenje i ocjenjivanje studenata provodi se tijekom nastave i na završnom ispitu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini najmanje 50% i najviše 70% ocjenskih bodova 			

- ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini najviše 50% i najmanje 30% ocjenskih bodova. Konačna ocjena je zbroj postotaka ostvarenih tijekom nastave i postotka ostvarenog na završnom ispitu. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili manje od minimalnih 50% (od 0 do 49, 99%) ocjenskih bodova ocjenjuju se s ocjenom nedovoljan (F) i nemaju pravo pristupiti završnom ispitu. Studenti koji su ostvarili 50% i više ocjenskih bodova imaju pravo pristupiti završnom ispitu.

Kontinuirana provjera znanja

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave i uključena je u redovitu satnicu.

Kolokviji: Kolokvij je pismeni.

Završni ispit: Završni ispit je pismeni.

Pristup popravku kolokvija

Popravci kolokvija organiziraju se pri kraju semestra izvan redovite nastave, u dogovoru sa studentima.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- Baron-Cohen, S. (2017), „Editorial Perspective: Neurodiversity – a revolutionary concept for autism and psychiatry“, *The Journal of Child Psychology and Psychiatry* 58 (6), str. 744-747.
- Bear, Mark, F. (2016), *Neuroscience: exploring the brain, 4th edition*. Wolters Kluwer: Philadelphia.
- Bujas-Petković, Z. (1995), *Autistični poremećaj: dijagnoza i tretman*. Školska knjiga: Zagreb.
- Dancy, J. (2011), *Uvod u suvremenu spoznajnu teoriju*, Zagreb, Hrvatski sudiji.
- Goldman, A. I. (1986), *Epistemology and Cognition*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Lekić Barunčić, K. (2021), *Philosophical Perspectives on Autism*, Rijeka : Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet.
- Prijčić-Samaržija, S. (2000), *Društvo i spoznaja*, Zagreb.

IZBORNA LITERATURA

- Anastasiou, D. i Kaufman, D. (2013), „The Social Model of Disability: Dichotomy between Impairment and Disability“, *Journal of Medicine and Philosophy* 38, str. 441-459.
- Armstrong, T. (2015), „The myth of the normal brain: embracing neurodiversity“, *AMA Journal of Ethics* 17(4), str. 348-352.
- Alcoff, L. M. 2000. On Judging Epistemic Credibility: Is Social Identity Relevant?. In: Naomi Zack (ed.), *Women of Color and Philosophy*. Blackwell, Malden, pp. 235–262.
- Baccarini, E. and Lekić-Barunčić, K. 2018. Parental Selection and Autism. *Etica & Politica / Ethics & Politics*. XX, 1, pp. 21-34.
- Baron-Cohen, S. (2011), *Zero Degrees of Empathy: A New Theory of Human Cruelty*, London, Allen Lane.
- Baron-Cohen, S. Ashwin, E. Ashwin, C. Tavassoli, T. i Chakrabarti, B. (2009), “Talent in autism: hyper-systemizing, hyper-attention to detail and sensory hypersensitivity“, *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci*. 364, pp. 1377–1383
- Božičević, V. (ur.) (1997), *Filozofija britanskog empirizma; Svezak 4, Hrestomatija filozofije*, urednik hrestomatije Damir Barbarić; Zagreb.
- Dotson, K. (2011), „Tracking Epistemic Violence, Tracking Practices of Silencing“, *Hypatia* 26 (2), str. 236-257.

- Firth, U., (2008), *Autism: A Very Short Introduction*. UK Oxford University Press: Oxford.
- Fricker, M. 2015. Epistemic Contribution as a Central Human Capability. In: Hull, G., (ed.) *The Equal Society: Essays on Equality in Theory and Practice*. Lexington Books, Lanham, Maryland, pp. 73-90.
- Fricker, M., (2007), *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing*. New York: Oxford University Press.
- Frith, C. (2007), „The Social Brain?“, *Philosophical Transactions of The Royal Society B Biological Sciences* 362(1480), str. 671-87.
- Hendriks-Japen, H. (2010), „The Epistemology of Autism: Making a Case for an Embodied, Dynamic, and Historical Explanation“, *Cybernetics and Systems* 7(5), str. 359-415.
- Hens, K, Robeyns, I, Schaubroeck, K. 2019. The ethics of autism. *Philosophy Compass*. 2019; 14: e12559.
- Jaarsma, P. and Welin, S. 2013. “Human capabilities, mild autism, deafness and the morality of embryo selection. *Medicine, Health care and Philosophy*, (16), 4, pp. 817-824.
- Kapp, S. 2018. Social Support, Well-being, and Quality of Life Among Individuals on the Autism Spectrum. *Pediatrics* 141 (Supplement 4), pp. S362-S368.
- Kidd, J.I., (2016), “Epistemic Injustice and Illness”, *Journal of Applied Philosophy* 34(2), str. 172–190.
- Malatesti, L. and Jurjako, M. 2016. Vrijednosti u psihijatriji i pojam mentalne bolesti. In: Prijčić-Samaržija, S., Malatesti, L. and Baccarini, L. (eds). *Moralni, politički i epistemološki problem na društvene devijacije*. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci, pp. 153-181.
- Milton, D. E., „Autistic expertise: A critical reflection on the production of knowledge in autism studies“, *Autism* 18(7), str. pp. 794–802.
- Nussbaum, C. M. 2007. *Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership*.
- Runswick-Cole, K. 2014. “‘Us’ and ‘them’: the limits and possibilities of a ‘politics of neurodiversity’ in neoliberal times. *Disability & Society*, 29:7, pp. 1117-1129.
- Runswick-Cole, K., Mallet, R. and Timimi, S. (eds). 2016. *Re-thinking autism: Diagnosis, identity and equality*. London: Jessica Kingsley Publishers.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu. Opravdani razlozi za izostanak se uvažavaju, a u slučaju većeg broja opravdanih izostanka pisat će dodatni seminarski rad na zadanu temu. Od studenata se očekuje izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Mrežne stranice Fakulteta, tj. Odsjeka za filozofiju
Oglasne ploče Odsjeka za filozofiju
Elektronička pošta
Tajništvo Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Mail, dogovorene konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7./21.2./ 16h
Ljetni	12.6./26.6./16h
Jesenski	28.8./11.9./16h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1	Uvod: upoznavanje sa sadržajem kolegija
2	Autizam i ideja neurorazličitosti: medicinski i socijalni model invaliditeta
3	Ideja neurorazličitosti nasuprot pokretu neurorazličitosti
4	Uvod u problem triju nepravda prepoznatih od strane pokreta neurorazličitosti
5	Epistemičke nepravde i pitanje procjene vjerodostojnosti kod osoba s mentalnim poremećajima

6	Analiza autističnih autobiografskih narativa
7	Epistemologija autizma i epistemičke vrline
8	Kolokvij
9	Političko isključenje osoba s mentalnim poremećajem kroz povijest
10	Autistično blagostanje i pitanje dobro vođenog života
11	Nusbaumina kritika Rawlsovoj teoriji
12	Etika autizma – suvremeni problemi
13	Pokret neurorazličitosti i pitanje odabira liječenja
14	Kritike ideji neurorazličitosti: heterogenost autističnih stanja
15	Genetska selekcija i autizam

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti pojam neurorazličitosti i opisati temeljne dijagnostičke kriterije poremećaja iz autističnog spektra;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s temeljima kognitivne neuroznanosti. 2. Upoznavanje s pokretom neurorazličitosti te glavnim dijagnostičkim kriterijima poremećaja iz autističnog spektra. 	Izravno poučavanje; samostalno učenje; iščitavanje literature	Kolokvij i ispit – pitanja vezana uz temeljne koncepte
Objasniti i kritički interpretirati nastojanja pokreta neurorazličitosti	<ol style="list-style-type: none"> 3. Upoznavanje s idejama pokreta neurorazličitosti. 4. Upoznavanje sa socijalnim i medicinskim modelom invaliditeta. <p>Upoznavanje s razlikama ideje neurorazličitosti i pokreta, pod sloganom "Ništa o nama bez nas".</p>	Izravno poučavanje, iščitavanje literature.	Kolokvij
Objasniti problem epistemičkih nepravdi: testimonijalne i hermeneutičke u epistemičkom tretmanu autističnih osoba	<ol style="list-style-type: none"> 5. Upoznavanje s pojmom epistemičke nepravde u širom kontekstu. 6. Upoznavanje s primjerima epistemičkih nepravdi u kontekstu autističnih osoba. 7. Upoznavanje s tzv. Epistemologijom autizma. <p>Upoznavanje s epistemičkim vrlinama, s naglaskom na vrline potrebne u interakciji s osobama iz autističnog spektra.</p>	Izravno poučavanje, iščitavanje literature, samostalni rad	Kolokvij.
Objasniti problem političke isključenosti autističnih osoba, kritike i potencijalna rješenja unutar političke filozofije.	<ol style="list-style-type: none"> 8. Upoznavanje s problemom političke isključenosti osoba s mentalnim poremećajima iz političke sfere. 9. Upoznavanje s kritikama prema 	Izravno poučavanje, iščitavanje literature, samostalni rad	Ispit

	<p>političkim filozofima koji propuštaju uključiti osobe s mentalnim poremećajima u rasprave o političkim pravima.</p> <p>Upoznavanje s teorijom blagostanja i pristupom utemeljenim na sposobnostima.</p>		
<p>Objasniti moralne nepravde usmjerene prema autističnim osobama</p>	<p>10. Upoznavanje s problemom evaluativnih standarda za procjenu dobro vođenog života.</p> <p>11. Upoznavanje s pitanjem patologizacije i odabira liječenja.</p> <p>Upoznavanje s problematikom genetske selekcije kao etičkog pitanja u raspravi o autizmu.</p>	<p>Izravno poučavanje, iščitavanje literature, samostalni rad</p>	<p>Ispit</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Znanost i vrijednosti
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni)
Semestar	2., 4., 6.
Akadska godina	2023./2024..
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Zdenka Brzović
Kabinet	F-413
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	zdenka@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij polazi od pretpostavke da je znanost društvena institucija koja je pod utjecajem vrijednosti te i sama utječe na njih te je stoga važno kritički promišljati samu znanost. Proučavat će se različiti načini na koje su znanost, društvo i vrijednosti u interakciji. Istraživat će se normativni temelji znanosti i ciljevi znanstvenog istraživanja.</p> <p>Konkretno, kolegij će se baviti razlikovanjem činjenica i vrijednosti te pitanjem o tome može li znanost biti vrijednosno neutralna. Razmotrit će se razlikovanje između tzv. konstitutivnih (epistemičkih) i kontekstualnih vrijednosti. Raspravljat će se o tome koje su poželjne konstitutivne vrijednosti u znanosti. zatim će se obraditi problem utjecaja kontekstualnih vrijednosti na znanost. Kod rasprave o utjecaju kontekstualnih vrijednosti na znanost razmotrit će se dva pitanja: 1) utjecaj kontekstualnih vrijednosti na odabir tema znanstvenih istraživanja te odabir praktičnih ciljeva koje znanstveno istraživanje mora ispuniti; 2) utjecaj kontekstualnih vrijednosti na odluke o tome koja će znanstvena hipoteza ili teorija biti prihvaćena. Nadalje, kolegij će se baviti pitanjima znanstvene autonomije te moralne odgovornosti znanstvenika gdje će se kao studije slučaja razmatrati povijesne epizode razvoja nuklearnog oružja te eugenike u nedemokratskim režimima. Jedna od tema biti će etičke dužnosti znanstvenika prema društvu. Razmotrit će se pitanje etičnosti znanstvenih istraživanja gdje će kao studija slučaja poslužiti primjer testiranja na životinjama te neki moralno upitni psihološki eksperimenti.</p> <p>Zadnji dio kolegija bit će posvećen ulozi tehnologije kao forme primjenjene znanosti u našim životima te etičkim problemima koji proizlaze iz razvoja tehnologije. Kao studije slučaja za navedene probleme obrađivat će se: genetski inženjering, genetski modificirana hrana te razvoj industrije oružja.</p> <p>Teme koje će se obrađivati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razlikovanje između činjenica i vrijednosti 2. Znanost, tehnologija i napredak 3. Ideal vrijednosno neutralne znanosti 4. Vrste vrijednosti koje utječu na znanost: konstitutivne i kontekstualne vrijednosti 5. Koje konstitutivne vrijednosti su poželjne u znanosti 6. Kontekstualne vrijednosti u odabiru tema znanstvenih istraživanja i praktičnih ciljeva znanstvenog istraživanja 7. Kontekstualne vrijednosti u u odabiru znanstvenih hipoteza 8. Znanstvena autonomija i moralna odgovornost 9. Studije slučaja: znanost u totalitarnim sustavima 10. Etika znanstvenog istraživanja 11. Studija slučaja: genetski inženjering 12. Društveni utjecaj razvoja tehnologije 13. Studije slučaja: genetski modificirana hrana i razvoj industrije oružja.. 	

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da će studenti koji uspješno završe kolegij moći:

Prepoznati kako je znanost društveni poduhvat koji je samim time pod utjecajem društvenih trendova i kulturnih vrijednosti.

Navesti, opisati, analizirati i kritički procijeniti problematična područja susreta znanstvenog istraživanja i društvenih vrijednosti te na primjerima opisati moguće negativne posljedice takve interakcije.

Iznijeti vlastiti stav o tome na koji način razvijati znanstveno istraživanje koje će u što manjoj mjeri biti pod utjecajem pristranosti samih znanstvenika i negativnih društvenih utjecaja.

Razviti vještine kritičkog mišljenja o biomedicinskim znanostima te posljedicama takvih istraživanja za društvo.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0.5	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	20
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	50
UKUPNO		100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA**OBVEZNA LITERATURA**

Rollin, B.E. (2006) Science and Ethics, Cambridge University Press

IZBORNA LITERATURA

Dupre, J. (2002) Human Nature and the Limits of Science, Oxford University Press.

Masters, R.D. (1993) Beyond Relativism: Science and Human Values, Hanover: University Press of New England.

Kitcher, P.(2000) In Mendel's Mirror: Philosophical Reflections on Biology. Oxford: Oxford University Press

Lacey, H.(1999) Is Science Value Free? Values and scientific understanding, London: Routledge

Polšek, Darko, Krešimir Pavelić (ur.) Društvena procjena genske tehnologije, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb

Polšek, Darko, Sudbina odabranih, ArTresor, Zagreb

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU**POHAĐANJE NASTAVE**

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju
 Oglasne ploče odsjeka za filozofiju
 Elektronička pošta
 Tajništvo odsjeka za filozofiju
 Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija
 Elektronička pošta
 Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni pismeni i usmeni ispit
 Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu, ocjene iz tih aktivnosti sastavni su dio završne ocjene.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	1./15.2./ 10h
Ljetni	20.6./4.7./10h
Jesenski	29.8./12.9./10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod: Ideal vrijednosno neutralne znanosti
2.	Ideal vrijednosno neutralne znanosti i razlikovanje između vrsta vrijednosti koje mogu utjecati na znanstveno istraživanje
3.	Konstitutivne vrijednosti
4.	Kontekstualne vrijednosti
5.	Estetske vrijednosti
6.	Znanstvena objektivnost: različita shvaćanja
7.	Daston i Galiston: povijest znanstvene objektivnosti
8.	Induktivni rizik i vrijednosti u znanosti
9.	Odgovori na argument iz induktivnog rizika
10.	Odabir područja i teme istraživanja: koje su to značajne istine
11.	Odabir područja i teme istraživanja: trebaju li znanstvenici imati potpunu slobodu
12.	Sociološki pristupi znanosti
13.	Prihvatanje vrijednosti – sociologija znanstvenog znanja
14.	Feministička kritika znanosti
15.	Novi problem demarkacije

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepoznati kako je znanost društveni poduhvat koji je samim time pod utjecajem društvenih trendova i kulturnih vrijednosti.	1., 2., 4., 7, 12., 13. 14.	Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad	Seminarski rad Pismeni i usmeni ispit
Navesti, opisati, analizirati i kritički procijeniti problematična	10., 11., 13., 14, 15.	Rad na tekstu	Seminarski rad Pismeni i usmeni ispit

područja susreta znanstvenog istraživanja i društvenih vrijednosti te na primjerima opisati moguće negativne posljedice takve interakcije.		Diskusija Frontalni rad Individualni rad	
Iznijeti vlastiti stav o tome na koji način razvijati znanstveno istraživanje koje će u što manjoj mjeri biti pod utjecajem pristranosti samim znanstvenika i negativnih društvenih utjecaja.	Sve nastavne jedinice	Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Rad u paru	Seminarski rad Pismeni i usmeni ispit
Razviti vještine kritičkog mišljenja o biomedicinskim znanostima te posljedicama takvih istraživanja za društvo.	8., 9., 10, 11.	Rad na tekstu Diskusija Frontalni rad Individualni rad Grupni rad	Seminarski rad Pismeni i usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Uvod u filozofiju Communis (svi osim studenata filozofije)		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni)		
Semestar	2., 4., 6.		
Akadska godina	2023./2024..		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
	Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	ponedjeljak i utorak nakon nastave točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka	
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p><u>Smisao života</u>: u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?</p> <p><u>Smrt</u>: je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?</p> <p><u>Sudbina</u>: argumenti za fatalizam</p> <p><u>Sloboda volje</u>: jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?</p> <p><u>Moralna odgovornost</u>: kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?</p> <p><u>Konzekvencijalizam</u>: utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.</p> <p><u>Deontologija</u>: vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.</p> <p><u>Aretička etika</u>: vrline, svodivost vrlina.</p> <p><u>Društveni ugovor</u>: amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.</p> <p><u>Znanje</u>: klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.</p> <p><u>Um</u>: jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.</p> <p><u>Bog</u>: doslovno i preneseno shvaćanje religijskog diskursa, evidencijalizam i fideizam, argumenti za postojanje boga, Eutifronova dilema, presumpcija ateizma, <i>fine tuning</i> argument i antropički princip.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.</p> <p>Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji religije.</p> <p>Student će biti u stanju primijeniti Eutifronovu dilemu.</p>			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja	0,5	30	
1			

Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

B. Berčić: Filozofija 1 i Filozofija 2, IBIS-grafika, Zagreb, 2012.
http://www.ibis-grafika.hr/ibisStaticBak/download/Bercic_Filozofija_e-izdanje.pdf

IZBORNA LITERATURA

Thomas Nagel: Što sve to znači?, KruZak, Zagreb, 2002.
 Nigel Warburton: Filozofija - osnove, KruZak, Zagreb, 1999.
 Simon Blackburn: Poziv na misao, AGM, Zagreb, 2002.
 Harry Frankfurt: Kenjaža, Algoritam, Zagreb, 2006.
 Cornman, Lehrer & Pappas: Philosophical Problems and Arguments – An Introduction, Hackett Publishing Co, 1992.
 John Hospers: An Introduction to Philosophical Analysis, London, 1977.
 Robert M. Martin: There Are Two Errors In The Title Of This Book, a sourcebook of philosophical puzzles, paradoxes and problems, Ontario, Canada, 1992.
 Jonathan Westphal: Philosophical Propositions, Routledge, 1998.
 Thomas Mautner: The Penguin Dictionary of Philosophy, Penguin Books, 2000.
 Simon Blackburn: Oxford Dictionary of Philosophy, Oxford University Press, 1996.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 75% predavanja. Studenti su dužni izložiti seminarski rad. Neizvršavanje obaveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova. Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka i na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-mail, konzultacije, oglasna ploča, usmeno na nastavi.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-mail, konzultacije, usmeno na nastavi.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Vidi pod sustav ocjenjivanja.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	29.1./12.2./ 12h
Ljetni	17.6./8.7./12h

Jesenski	26.8./9.9./12h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	<u>Uvodno predavanje</u>
2.	<u>Smisao života</u> : u čemu bi se mogao sastojati, je li subjektivan ili objektivan, je li logički moguće pronaći zadovoljavajući odgovor, je li život apsurdan, je li smisleno samo ono što je neprolazno?
3.	<u>Smrt</u> : je li moguće konzistentno zamisliti svoje vlastito nepostojanje, treba li se bojati nepostojanja, u čemu se sastoji asimetrija između prošlog i budućeg nepostojanja?
4.	<u>Sudbina</u> : argumenti za fatalizam.
5.	<u>Sloboda volje</u> : jesmo li mogli postupiti drugačije nego što jesmo, jesu li naši postupci slobodni i u kojem smislu; deterministička dilema - jesmo li slobodni ako su naši postupci determinirani ili ako nisu; kompatibilizam i inkompatibilizam?
6.	<u>Moralna odgovornost</u> : kriterij moralne odgovornosti; je li moralna odgovornost spojiva s determinizmom?
7.	<u>Konzekvencijalizam</u> : utilitarizam, princip najveće sreće, negativni utilitarizam, utilitarizam čina i utilitarizam pravila.
8.	<u>Deontologija</u> : vrste dužnosti, legalitet i moralitet, konzekvencijalizam i deontologija, partikularizam.
9.	<u>Aretička etika</u> : vrline, svodivost vrline.
10.	<u>Društveni ugovor</u> : amoralist i anarhist, redukcija moralnosti na vlastiti interes, uvjeti sklapanja pravednog ugovora.
11.	<u>Znanje</u> : klasična definicija znanja, protuprimjeri, skeptički argumenti: iz relativnosti, iz kriterija, iz mogućnosti pogreške.
12.	<u>Stvarnost</u> : Realizam, Antirealizam
13.	<u>Um</u> : jesu li um i tijelo jedno te isto ili nešto različito, jesam li ja isto što i svoje tijelo; karakteristike mentalnog, odnos mentalnog i fizičkog: fizikalizam, dualizam.
14.	<u>Bog</u> : Eutifronova dilema, Stratonička presumpcija, <i>fine-tuning</i> argument, Pascalova oklada
15.	<u>Ponavljanje za ispit.</u>

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju izložiti najvažnije argumente protiv straha od smrti.	Epikurov i Lukrecijev argument protiv straha od smrti.	Predavanja, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, usmeni ispit.
Student će biti u stanju razlikovati osnovne etičke pozicije.	Konzekvencijalizam, deontologija i aretička etika.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u raspravi o slobodi volje.	Determinizam, kompatibilizam, libertarijanizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne meta-etičke pozicije.	Naturalizam, emotivizam, intuicionizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji uma.	Fizikalizam, dualizam, funkcionalizam, biheviorizam.		
Student će biti u stanju razlikovati osnovne pozicije u filozofiji religije.	Evidencijalizam i fideizam.		
Student će biti u stanju primijeniti Eutifronovu dilemu.	Realizam i antirealizam.		

